

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ – ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ

ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΟΠΙΟΥ

Το «Φενκ Σούι
του Παρόντα Χρόνου»
στο σχεδιασμό
αστικών υπαίθριων χώρων

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

Καλάθια Γεωργία
Αρχιτέκτων μηχανικός

ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ: Αξαρή Κ., Τρατσέλα Μ., Τσουκαλά Κ.

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ: **Τρατσέλα Μαρία**

ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ: Corine Mermillod & Λιάνα Βαγιανού

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2017

Πηγή εικόνας εξώφυλλου :

Didier, D., Mermillod C&J-F. (2011) *Feng Shui & jardins de luces*, Mercia du Lac Editions

Κάθε αναπαραγωγή εμπίπτει σε πνευματικά δικαιώματα :

-Mercia du Lac Editions

-Feng Shui of the Present Time Academy

Περιεχόμενα

Ευχαριστώ...	_ 4
Εισαγωγή	_ 5
Δομή	_ 7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 _ Η ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ	_ 9
1.1. Ο άνθρωπος και η φύση _ Η κοσμολογία της αρχαίας Κίνας	_ 9
1.2. Το Φενκ Σούι και τα ζωτικά του σημεία	_ 10
1.3. Ο χώρος και ο τόπος _ Φενκ Σουι και αρχιτεκτονική τοπίου _ _ Το ιδεατό τοπίο	_ 13
1.4. Κινέζικη κηποτεχνία και Φενκ Σουι	_ 16
1.5. Η Κινέζικη ερμηνεία της ομορφιάς	_ 19
1.6. Δυση και Ανατολή : μια ιστορική συγκριτική προσέγγιση	_ 19
1.7. Ερμηνεύοντας τους συμβολισμούς του Φενκ Σουι	_ 23
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 _ Η ΕΞΕΛΙΞΗ	_ 27
2.1. 21ος αιώνας: άνθρωπος και αστικός υπαίθριος χώρος _ βιώσιμη αρχιτεκτονική, ολιστικός σχεδιασμός και Φενκ Σούι	_ 27
2.2. Το “Φενκ Σουι του Παρόντα Χρόνου” και τα ζωτικά του σημεία	_ 32
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 _ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΜΕ ΤΟ “ΦΕΝΚ ΣΟΥΙ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΑ ΧΡΟΝΟΥ”	_ 39
3.1. Στόχοι και εφαρμογές του σχεδιασμού	_ 39
3.2. Μεθοδολογία σχεδιασμού	_ 40
3.3. Δημιουργικές παλέτες	_ 46
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 _ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	_ 50
4.1. Σχεδιασμός υποβαθμισμένου αστικού χώρου: Πάρκο επί της οδού Γιαμπουδάκη, Χανιά	_ 51
4.2. Εφαρμογή σε υφιστάμενη πρόταση ανάπλασης αστικού πάρκου: Πάρκο Κατσάλη, Θεσσαλονίκη	_ 57
Συμπεράσματα	_ 68
Summary	_ 70
Βιβλιογραφία	_ 71

Ευχαριστώ...

Απο την αρχή γνώριζα οτι η επιλογή να προσπαθήσω να ενώσω κατω απο την ίδια “στέγη” της αρχιτεκτονικής τοπίου, δύο τοσο ιδεολογικά διαφορετικούς πολιτισμούς (την Ασία με την Ευρώπη) ήταν αρκετά τολμηρή. Χρειαστηκε πολύ προσοχή: στοχευμένη ερευνα, μελέτη και καταγραφή με δεκτική συνείδηση, ευρεία και ανοιχτή αντίληψη και σκέψη, ευαισθησία και υπευθυνότητα.

Ευχαριστω ιδιαίτερα την **Corine Mermillod**, αρχιτέκτονα και συγγραφέα- ιδρυτικό μέλος της Ακαδημίας του “Φενκ Σουι του Παρόντος Χρόνου” με έδρα την Ελβετία για τον πολυτιμο χρόνο και τις γνωσεις που απλόχερα μου εμπιστεύθηκε.

Το πόνημα αυτό δεν θα ήταν εφικτό χωρίς τη συμβουλευτική καθοδήγηση της **Λιάνας Βαγιανού**, αρχιτέκτονα - επαγγελματία εκπαιδευτριας και συμβούλου “Φενκ Σουι του Παρόντος Χρόνου” και διαχειριστικό μέλος της Ακαδημίας με έδρα τα Χανιά Κρήτης. Η ενθάρρυνση της, οι πολυωρες πολύτιμες συζητήσεις μας και η επιμονή της για ευαισθησία στον αρχιτεκτονικό σχεδιασμό, ηταν καθοριστικές ωστε να μπορέσω να διακρίνω την διαχρονική σοφία που υποστηρίζει το θέμα της διατριβής μου. Είμαι σίγουρη πως το άνοιγμα προς αυτή τη νέα οπτική θα με συνοδεύει στη ζωή και θα με εμπνέει σε κάθε μελλοντικό μου δημιούργημα.

Εικόνα 1 | Κινεζική τέχνη. Άνοιγμα προς μια διαφορετική αντίληψη της ομορφιάς...
Πηγή: διαδίκτυο

Εισαγωγή

Η γενιά μας, ζει στα πλέον πολύπλοκα χρόνια: απο την μια, η συνεχής προώθηση ενός καταναλωτικού τρόπου ζωής απο την άλλη οι αλματώδεις ρυθμοί ανάπτυξης της τεχνολογίας και της πληροφορίας. Μέσα σε αυτή τη διαρκής σύγχυση, η έμφυτη ανθρώπινη ανάγκη για προσωπική ταυτότητα γίνεται ολοένα πιο δύσκολη.

Ένας απο τους πλέον σημαντικούς παράγοντες που επηρεάζει τον τρόπο ζωής μας και την ψυχολογία μας, όπως και την διαμόρφωση της αντίληψης της αισθητικής και ομορφιάς που έχει ο καθένας μας, είναι το περιβάλλον μέσα στο οποίο ζούμε και δραστηριοποιούμαστε. Αυτό αποτελείται απο το φυσικό και το ανθρωπογενές περιβάλλον. Το τελευταίο, το συναντάμε σχεδόν ολοκληρωτικά στις πόλεις, με την μορφή κτιρίων, δρόμων, υπαίθριων χώρων... Συνεπώς, η ποιότητα, ή μη, της αρχιτεκτονικής του δομημένου περιβάλλοντος _ των κτιρίων και των υπαίθριων χώρων, καθορίζει αντίστοιχα θετικά ή αρνητικά, την ποιότητα του περιβάλλοντος μέσα στο οποίο ζούμε.

Είναι αποδεδειγμένο οτι η επαφή με την φύση είναι πολλαπλώς ευεργετική για την ανθρώπινη ύπαρξη. Το φαινόμενο της αστικοποίησης μπορεί ίσως κάποτε να ευνόησε την εύρεση εργασίας καθώς και άλλες ευκολίες, ωστόσο "έκλεψε" την επαφή του ανθρώπου με το φυσικό περιβάλλον. Οι συνέπειες είναι πολλές και επικίνδυνες, κυρίως στην ανθρώπινη υγεία και ψυχολογία: καθημερινό στρες, ρυπογόνες και επιβλαβείς συνθήκες διαβίωσης στην αστική ατμόσφαιρα οι οποίες, μέσω της έλλειψης αρμονίας και καλής αισθητικής, προκαλούν μελαγχολία και απαισιοδοξία.

Τα τελευταία χρόνια, οι άνθρωποι έχουμε αντιληφθεί και υποστεί πολλά απο αυτά τα προβλήματα του αγχωτικού και καταναλωτικού προτύπου ζωής και έχουμε αρχίσει να αναζητάμε ένα δρόμο προς μια περισσότερο ουσιαστική, υγιής

και ευτυχισμένη ζωή. Στο πλαίσιο αυτό, οτιδήποτε θεωρούταν εναλλακτικό, σε όλους τους τομείς, όπως ο διαλογισμός, η εναλλακτική ιατρική, η υγιεινή διατροφή, η άσκηση στην φύση, κτλ, κερδίζει διαρκώς έδαφος και τείνει να γίνει το κυρίως ρεύμα και τρόπος ζωής και στον δυτικό πολιτισμό. Αντίστοιχα, στον τομέα της αρχιτεκτονικής, ο κορεσμός των επιπτώσεων της βιομηχανικής εποχής ουσιαστικά «κάλεσε» τη σύγχρονη "πράσινη" αρχιτεκτονική, η οποία αποσκοπεί σε ένα περισσότερο συνειδητό οικολογικά και ολιστικό σχεδιασμό και συνοδεύεται με έννοιες όπως η βιωσιμότητα, ο βιοκλιματικός σχεδιασμός, ο αειφορικός σχεδιασμός κ.α....

Το Φενκ Σούι δημιουργήθηκε μέσα από την κοσμολογία της αρχαίας Κίνας , η οποία βασίζεται στην αρμονική σχέση του ανθρώπου με το φυσικό περιβάλλον, μέσα από την αναγνώριση, αποδοχή, διατήρηση ή επαναφορά των φυσικών ενεργειών της γης. Η αρμονία, ισορροπία και η ποιότητα των φυσικών ενεργειών της γης, όταν αυτές είναι ενεργές, θρέφουν και ενδυναμώνουν το ανθρώπινο πνεύμα, σε μια πορεία προς την προσωπική ολοκλήρωση και την ευτυχία.

Στο ιδεολογικό αυτό πλαίσιο της ένωσης του ανθρώπου με το φυσικό του περιβάλλον, το Φενκ Σουι χρησιμοποιήθηκε αρχικά ως μια μέθοδος ανάλυσης του τοπίου, καθορίζοντας τις ιδανικές τοποθεσίες των οικισμών και των κατοικιών, καθώς και των βασιλικών κατοικιών, των τάφων και των ναών. Στο πέρασμα των χρόνων επηρέασε καθοριστικά την διαμόρφωση του τοπίου της Κίνας , την μορφή των οικισμών, την πολεοδομία, την κηποτεχνία και την εσωτερική διαμόρφωση χώρων. «Οι πρώτοι άνθρωποι που ασκούσαν το Φενκ Σουι, μπορούν να περιγραφούν ως «αρχιτέκτονες» και «αρχιτέκτονες τοπίου», καθώς μπορεί να ειπωθεί ότι αυτοί έχουν κάνει μια αξιόλογη δουλειά δημιουργώντας αισθητικά ευχάριστα περιβάλλοντα». (Wang, Y., 2012).

Σήμερα, το Φενκ Σουί γίνεται ολοένα και πιο δημοφιλές και η πρακτική του έχει εξαπλωθεί από την Κίνα σε όλο τον κόσμο, καθώς η σύγχρονη περιβαλλοντική και κοινωνική ανησυχητική εξελικτική πορεία των αστικών κέντρων του Δυτικού κόσμου έχει στραφεί στην αναζήτηση μιας φιλοσοφίας και τεχνοτροπίας η οποία να μπορεί να φέρει πιο κοντά τον άνθρωπο και το φυσικό περιβάλλον, στοχεύοντας σε ένα ποιοτικότερο τρόπο διαβίωσης. «Υπάρχουν πολλοί άνθρωποι που αναζητούν την φύση για νόημα καιτάξη, ειρήνη και ηρεμία, ενδοσκόπηση και κίνητρο στην ζωή τους, Χρειαζόμαστε την φύση τόσο στην πόλη όσο και στην επαρχία» (McHarg, I., 1969).

Η έρευνα γύρω από την δυναμική των εφαρμογών του Φενκ Σουί καθημερινά εμπλουτίζεται από τους σύγχρονους ερευνητές, κυρίως διακοσμητές, πολεοδόμους και αρχιτέκτονες τοπίου. Οι νεότερες ανακαλύψεις στις επιστήμες της Γεωβιολογίας, Χρονοβιολογίας, Βιοενέργειας, Αστροφυσικής και στην ψευδοεπιστήμη (pseudoscience) των ενεργειών της Γης, την Τελλουρολογία, συνετέλεσαν στην πιο πρόσφατη μορφή εφαρμογής του: το «**Φενκ Σουί του Παρόντα Χρόνου**». Πλέον η γνώση και η μεθοδολογία εφαρμογής του Φενκ Σουί σε οποιονδήποτε χώρο ανεξαρτήτου κλίμακας, είναι **προσιτή και μεθοδικά ταξινομημένη**, διαθέσιμη σε όποιον από εμάς επιθυμεί να δημιουργήσει ομορφιά γύρω του και μέσα του.

Το Φένκ Σουί προσφέρει ένα ορισμένο, ωστόσο πολύ ευέλικτο, κώδικα, ο οποίος μπορεί να αναφερθεί σε όλα τα θέματα αρχιτεκτονικού σχεδιασμού, πολεοδομικού προγραμματισμού και την χρήση του τοπίου (S. Skinner, 1982). Πρόκειται για μια **γνώση κυρίως βιωματική η οποία ενυπάρχει σε μεγάλο βαθμό στην φύση της δημιουργικής προσέγγισης του αρχιτέκτονα**, συνειδητά ή ασυνείδητα. (Mermillod J-F & Βαγιανού, Λ., 2014). Εμφανίζεται μέσα από το άνοιγμα των αισθήσεων του μελετητή και των ανθρώπων που θα ζήσουν κάθε χώρο που πρόκειται να δημιουργήσει. Εφαρμόζεται στο σχεδιασμό, μέσα από την αντίληψη των αρχών της

αρμονίας, τόσο σε χωρικό, γεωμετρικό, όσο και σε περιβαλλοντικό επίπεδο, ακόμη και σε επίπεδο σχεδιασμού συμπεριφορών, τρόπου ζωής, που πάντα αποσκοπούν να εκφράζουν και να αναβαθμίζουν τη ποιότητα ζωής των χρηστών του χώρου.

Ο σκοπός της παρούσας εργασίας είναι, αφενός να διερευνήσει τη δυνατότητα της σύνδεσης της γνώσης του θεωρητικού και εφαρμοσμένου Φενκ Σουί με τις σύγχρονες κατευθύνσεις και απαιτήσεις της κοινωνίας και της αρχιτεκτονικής τοπίου, και αφετέρου να **παρέχει έναν επιπλέον παράγοντα σχεδιαστικής λειτουργικής οργάνωσης και αρχιτεκτονικής δημιουργικής σκέψης**, πολύτιμος για κάθε αρχιτέκτονα τοπίου που θέλει συνειδητά να δημιουργήσει ένα χώρο περισσότερο ζωντανό και ευεργετικό για τους χρήστες του. Απευθύνεται σε αρχιτέκτονες υπαίθριων αστικών χώρων κυρίως, καθώς η πληροφορία έχει σκόπιμα επιλεχθεί προς αυτή την κατεύθυνση, με σκοπό να συμπληρώσει και να εξελίξει την ήδη υπάρχουσα γνώση και εφαρμογή του Φενκ Σουί σε κτίρια, κήπους και στην πολεοδομία.

Η επιλογή του συγκεκριμένου θέματος είναι μια πρόκληση, καθώς η εφαρμογή του «Φενκ Σουί του Παρόντος Χρόνου» στους αστικούς υπαίθριους χώρους είναι αυτή τη στιγμή σε ερευνητικό και “νεογέννητο” ακόμα στάδιο, καθώς στον κόσμο έχει δοθεί μεγαλύτερη έμφαση και πρακτική στους εσωτερικούς χώρους κατοικίας και τους επαγγελματικούς χώρους. Ως εκ τούτου, η παρούσα συνδυαστική έρευνα της εργασίας και η πρακτική εφαρμογή της τελευταίας ενότητας **αποτελούν πρωτότυπα παραγόμενα στοιχεία και συμπεράσματα**.

Δομή

Η μεταπτυχιακή αυτή διατριβή συντάχθηκε σε **4 κεφάλαια**, με μέθοδο βιβλιογραφικής έρευνας και πρακτικής εφαρμογής σε έργα αρχιτεκτονικής τοπίου.

Στο **πρώτο κεφάλαιο**, γίνεται μια εισαγωγική γνωριμία με τη γνώση του Φενκ Σούι, το πλαίσιο δημιουργίας του και τα ζωτικά του σημεία, μέσα από την αρχαία Κινέζικη κοσμολογία. Αναλύει την επίδραση της εφαρμογής του διαχρονικά στην δημιουργία του τοπίου και την κηποτεχνία στην Κίνα, καθώς και την λογική που βρίσκεται πίσω από τους πολλαπλούς συμβολισμούς των ζωτικών του σημείων. Επιπροσθέτως, γίνεται μια παράλληλη ιστορική συγκριτική διαδρομή του Δυτικού και του Ανατολικού πολιτισμού, σε μια προσπάθεια ανάδειξης των προβληματισμών και των αναγκών που διαχρονικά απασχολούσαν τον άνθρωπο σε σχέση με το περιβάλλον όπου ζούσε. Φαίνεται ότι, παρ' όλο την σχεδόν αντιδιαμετρικά αντίθετη πορεία προσέγγισης που για πολλούς αιώνες οι δύο πολιτισμοί είχαν στο κτισμένο περιβάλλον, την κηποτεχνία και το τοπίο, τα τελευταία χρόνια η πορεία αυτή τείνει να συγκλίνει. Σε αυτό συντελούν πολλοί παράγοντες, όπως οι δυσκολίες και ο κορεσμός του σύγχρονου αστικού δομημένου τοπίου, η επαναπροσέγγιση του ρόλου του αστικού περιβάλλοντος και του ανθρώπου μέσα σε αυτό, η άνθιση και εξάπλωση της οικολογικής επιστήμης, η τεχνολογική ανάπτυξη στην αρχιτεκτονική, οι πολλαπλές εφαρμογές και δυνατότητες του βιώσιμου σχεδιασμού κ.α. Θα μπορούσαμε ίσως να πούμε ότι τα μειονεκτήματα του Δυτικού προτύπου της αστικής ζωής, όπως αυτή προοδευτικά διαμορφώθηκε μετά την βιομηχανική επανάσταση, έστρεψαν αναπόφευκτα ερευνητές, επιστήμονες, αλλά και ανεξάρτητους ανθρώπους, στην αναζήτηση εναλλακτικών μοντέλων αστικής διαμόρφωσης, καθώς και τρόπου ζωής γενικότερα.

Το **δεύτερο κεφάλαιο** συναντά την **σημερινή εποχή**: τις ανθρώπινες ανάγκες, σε ατομικό και σε συλλογικό-κοινωνικό επίπεδο, τις συνθήκες διαβίωσης στις πόλεις και τις τάσεις στον αρχιτεκτονικό σχεδιασμό, πάντα σε συσχετισμό με την έρευνα γύρω από την δυνατότητες εφαρμογής του Φενκ Σουι. Στην παρούσα νέα πραγματικότητα, 2800 περίπου χρόνια μετά την γέννηση του παραδοσιακού Φενκ Σουι της αρχαίας Κίνας, εκείνο που διατηρείται σχεδόν ατόφιο είναι η, πάντα επίκαιρη, ζωτική φιλοσοφία του για **αρμονία, ισορροπία, καλή αισθητική, του εσωτερικού και εξωτερικού μας κόσμου**, όλα σε άμεση σύνδεση με το αυθεντικό, το φυσικό, την ίδια τη φύση και τη Δημιουργία. Τα υπόλοιπα χαρακτηριστικά που συνοδεύουν το Φενκ Σουι, όπως για παράδειγμα η ροή των ενεργειών και τα πεδία εφαρμογής του, εξελίσσονται διαρκώς με τις εκάστοτε ατομικές, συλλογικές και χωρο- χρονικές συνθήκες. Είναι μόλις μια δεκαετία όπου συσσωρεύτηκε όλη η νεότερη ερευνητική και εφαρμοσμένη γνώση πάνω στο Φενκ Σουι, καθώς και των ερευνητικών δεδομένων των σχετικών επιστημών και παραεπιστημών. Για πρώτη φορά, καταγράφηκε μια μεθοδολογία εφαρμογής του Φενκ Σουι με ευρεία εφαρμογή στην αρχιτεκτονική, στην κηποτεχνία, στην πολεοδομία και όχι μόνο. Τα παραπάνω σημαντικά γεγονότα έγιναν από μια ομάδα επιστημόνων και αρχιτεκτόνων-περιβαλλοντολόγων, οι οποίοι ίδρυσαν την **«Ακαδημία Φενκ Σουι του Παρόντα Χρόνου»** (Feng Shui of the Present Time academy). Η ακαδημία αυτή σήμερα δραστηριοποιείται με επαγγελματικά σεμινάρια, εφαρμοσμένα έργα καθώς και μεταπτυχιακά προγράμματα και έχει έδρα την Ευρώπη.

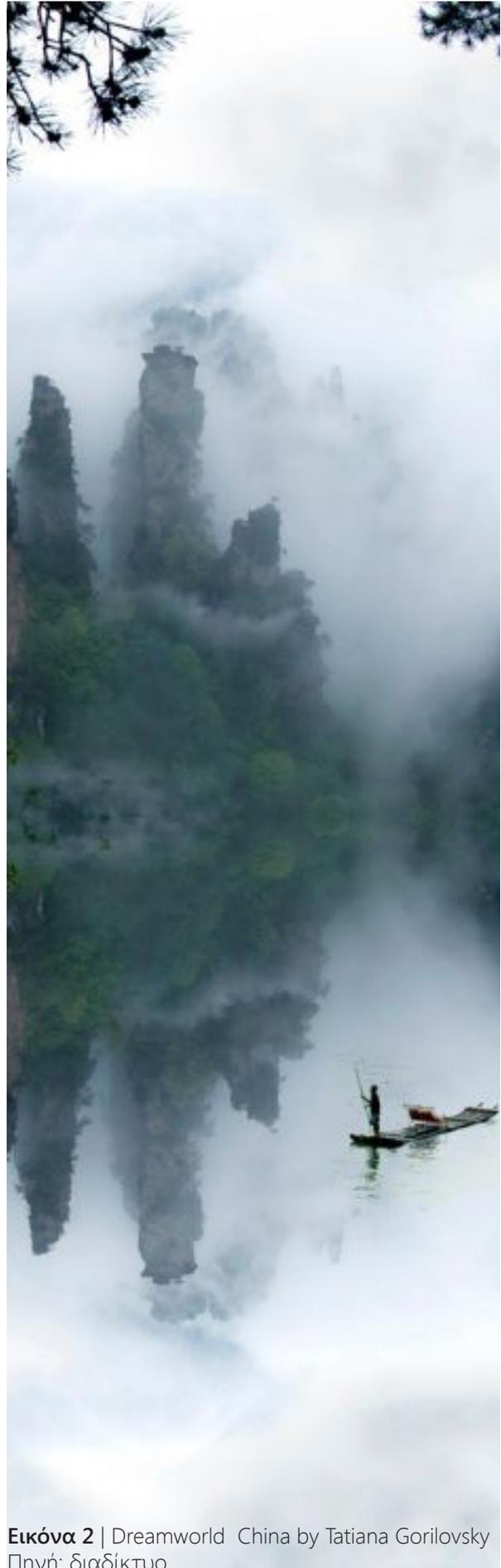
Η **μεθοδολογία σχεδιασμού** του «Φενκ Σούι του Παρόντα Χρόνου» αναλύεται στο **τρίτο κεφάλαιο**. Έχει γίνει σκόπιμη εστίαση της μεθόδου για τους υπαίθριους αστικούς χώρους. Επίσης, παρουσιάζονται όλες οι

διαθέσιμες **δημιουργικές παλέτες σχεδιασμού**, προς αξιοποίηση από τον μελετητή, οι οποίες εμπεριέχουν την συσσωρευμένη διαχρονική γνώση πάνω στις θεωρίες και αξίες της αρμονίας και αισθητικής.

Για την **πρακτική εφαρμογή** της μεθοδολογίας του Φενκ Σούι του Παρόντα Χρόνου στον σχεδιασμό αστικών υπαίθριων χώρων στο **τέταρτο κεφάλαιο**, επιλέχθηκαν δυο παραδείγματα που αφορούν την ανάπλαση αστικού πάρκου, έκτασης γειτονιάς.

Το **πρώτο παράδειγμα εφαρμογής** βρίσκεται στην πόλη των Χανίων και η μελέτη ανάπλασης έχει εκπονηθεί από τη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών - Τμήμα Μελετών του Δήμου Χανίων και την παρούσα στιγμή ξεκινούν οι εργασίες υλοποίησης της. Για την πρόταση αυτή, η μελετήτρια αρχιτέκτονας **χρησιμοποίησε τη μεθοδολογία του «Φενκ Σούι του Παρόντος Χρόνου» ως εργαλείο χωροθέτησης λειτουργιών και στοιχείων του πάρκου**, καθώς και έμπνευσης της χρήσης υλικών, παιχνιδιών κτλ. Συνεπώς, αποτελεί ένα ενδεικτικό παράδειγμα του πως η μεθοδολογία του «Φενκ Σούι του Παρόντος Χρόνου» **μπορεί να λειτουργήσει παράλληλα με την αρχιτεκτονική αστικού τοπίου, εμπλουτίζοντας την.**

Για το **δεύτερο παράδειγμα εφαρμογής** επιλέχτηκε μια μελέτη ανάπλασης αστικού πάρκου της Θεσσαλονίκης, η οποία είχε εκπονηθεί κατά τη διάρκεια του Α' εξαμήνου σπουδών του Διατμηματικού Μεταπτυχιακού Αρχιτεκτονικής Τοπίου Α.Π.Θ. (κύκλος σπουδών 2015-2017), στο μάθημα με κωδικό «ΣΤ 111 Κηποτεχνία και Παρκοτεχνία», από τη φοιτητική ομάδα: Καλάθια Γεωργία & Χαραλάμπους Φιλίτσα. Εδώ, η μεθοδολογία του «Φενκ Σούι του Παρόντος Χρόνου» **εφαρμόζεται στην πρόταση αρχιτεκτονικής τοπίου** για ανάπλαση του αστικού πάρκου, την αναλύει και αξιολογεί υπο το πρίσμα της οπτικής του, με στόχο την παραγωγή προβληματισμών, χωρικής επανεξέτασης και προτάσεων νέων επεμβάσεων, αναδεικνύοντας τις δυνατότητες χρήσης του και σε αυτή την περίπτωση.

Εικόνα 2 | Dreamworld China by Tatiana Gorilovsky
Πηγή: διαδίκτυο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Η ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ

1.1. Ο άνθρωπος και η φύση_ Η κοσμολογία της αρχαίας Κίνας

Η Κίνα βρίσκεται στην ανατολική πλευρά της Ασιατικής Ηπείρου. Με μήκος συνόρων που υπερβαίνει τα 22.000 χιλιόμετρα, η Κίνα ορίζεται δυτικά από τα Ιμαλάια Όρη και νοτιοανατολικά από τον Ειρηνικό Ωκεανό. Τρία μεγάλα ποτάμια διασχίζουν τη χώρα, (Κίτρινος ποταμός, ποταμος Yangtze και ποταμός Xi) και η ποικιλία τοπίων είναι μεγάλη (Τσαλικίδης, Ι. - Μπακιρτζή, Ο. 2014). Η Κίνα είναι μια από τις χώρες με τη μεγαλύτερη ποικιλία χλωρίδας και πανίδας παγκοσμίως, καθώς και με τη μεγαλύτερη βιοποικιλότητα σε σπάνια είδη φυτών και ζώων. Το κλίμα της χώρας διαφοροποιείται σημαντικά, από τροπικό στις πιο νότιες περιοχές μέχρι υποαρκτικό στις πιο βόρειες. Στη δυτική Κίνα υπάρχει έντονη σεισμικότητα, η νοτιοανατολική Κίνα πλήττεται συχνά από τυφώνες, ενώ στη βόρεια Κίνα, κατά την άνοιξη, εμφανίζονται αμμοθύελλες από την έρημο Γκόμπι της Μογγολίας (asiaworldtour.wordpress.com).

Ο κινεζικός πολιτισμός δημιουργήθηκε σε ποικίλα τοπικά κέντρα κατά μήκος τόσο της κοιλάδας του Κίτρινου Ποταμού όσο και της κοιλάδας του Ποταμού Γιανγκτσέ στη Νεολιθική Εποχή, με τον Κίτρινο Ποταμό να θεωρείται ως η κοιτίδα του κινεζικού πολιτισμού. Με χιλιάδες χρόνια συνεχούς ιστορίας, η Κίνα αποτελεί έναν από τους αρχαιότερους πολιτισμούς της υφής. (el.wikipedia.org)

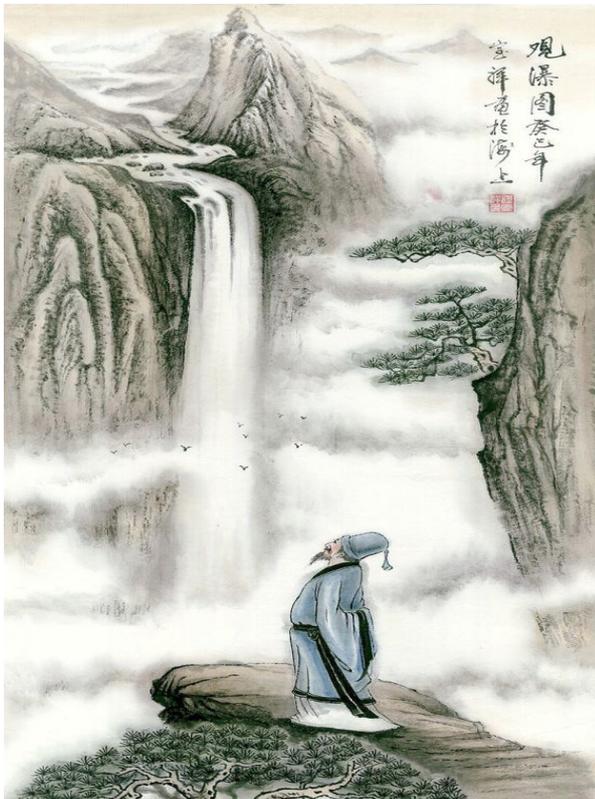
Ο πολιτισμός αυτός, από την αρχή της ιστορίας του μέχρι σήμερα, εκδήλωνε την λατρεία του για την φύση χωρίς να επιχειρεί να της επιβληθεί, μέσα από την βαθιά πίστη στην ιδεολογία της ένωσης του ανθρώπου

και της φύσης ("unity of man with nature"). Η κοσμοθεωρία αυτή έχει τις ρίζες της ήδη από τα αρχαία χρόνια, μέσα από την προσπάθεια των τότε ανθρώπων να ερμηνεύσουν τον κόσμο και την δημιουργία του, να ορίσουν την ύπαρξη τους και να επιβιώσουν μέσα σε αυτόν. Στην προσπάθεια τους να καταλάβουν τον κόσμο και να δώσουν μια ερμηνεία στους εποχιακούς ρυθμούς και μεταβολές της φύσης, μελέτησαν τον ήλιο, το φεγγάρι, τα άστρα, και τα φυσικά φαινόμενα μέσα από ολιστικές κοινωνικές πρακτικές και δοξασίες οι οποίες γίνονταν στην φύση (Barlow-Rogers, E. 2001). Μέσα από την συγχώνευση της μυθολογικής θρησκείας και της επιστημονικής παρατήρησης, θεωρούσαν ότι η φύση ζωντανεύει από πνευματικές δυνάμεις και βίωσαν την ψυχολογική ανάγκη να πλάσουν τον χώρο στην φύση με ευλάβεια και ιερότητα.

Η καλλιέργεια του σεβασμού, της εσωτερικής σοφίας, καθώς και η πνευματική σχέση και συμβίωση του ανθρώπου με την φύση ενισχύθηκε σε όλη την πορεία της ιστορίας της Κίνας: Ο Κομφούκιος (551-479πΧ) αναζητούσε να κάνει τους ανθρώπους ευτυχισμένους μέσα από την διδασκαλία της «αρμονικής συμβίωσης». Χάρη στη διδασκαλία του ο Κινεζικός λαός έζησε για πολλές χιλιετίες πολύ πιο ήσυχα και ειρηνικά απ' ό,τι οι άλλοι λαοί του κόσμου. Ο Λαό Τσε (604-531 πΧ.) ενέπνευσε τον **Ταοϊσμό**, σύμφωνα με τον οποίο ολόκληρο το σύμπαν – ο άνεμος και η θύελλα, τα ζώα και τα φυτά, η εναλλαγή μέρας και νύχτας, η κίνηση των αστεριών – διέπεται από έναν πανίσχυρο νόμο, τον «Τάο», που λίγο πολύ πάει να πει «δρόμος,» «μονοπάτι» (Combrich, E., 2009) Δίδασκε ότι όλοι οι άνθρωποι πρέπει να ζούν και να εργάζονται σύμφωνα με τους κανόνες της φύσης και του «Κυρίου του Ουρανών», ο οποίος καθορίζει τα πάντα πάνω στη Γη. (Τσαλικίδης, Ι. - Μπακιρτζή, Ο. 2014)

Η αγάπη για την φύση και η ανάγκη των πρώιμων ανθρώπων για **πνευματική ένωση** μαζί της, ήταν υπαρκτή και στην διπλανή χώρα της Κίνας, την Ινδία, από την οποία εισήχθη μέσω του «δρόμου του μεταξιού» ο **Βουδισμός** γύρω στο 58πΧ.

Στην Ινδία , οι πνευματικοί άνθρωποι αποτραβιόντουσαν στα έρημα δάση για να στοχαστούν εκεί στην απόλυτη γαλήνη , πάνω στα πιο δύσκολα ερωτήματα της ζωής, αλλά και στο Βράχμα, το υπέρτατο όν. Οι Ινδοί θεωρούσαν πως ολόκληρη η πλάση , θεοί και άνθρωποι, ζώα και φυτά, ζούσε από τη πνοή αυτού του υπέρτατου όντος, που βρισκόταν παντού, καθώς η θεική πνοή του Βράχμα παραμένει η ουσία που δίνει στα πάντα ζωή (Combrich, E., 2009). Γύρω στο 500 π.Χ, ο νεαρός απόστατος πρίγκηπας Γκαουτάμα, που αργότερα ονομάστηκε Φωτισμένος, Βούδας, βρήκε την «εσωτερική γαλήνη» κάτω από το «δέντρο της φώτισης». Ο Βουδισμός στην Κίνα στους επόμενους αιώνες έφτασε στο απόγειο της εξάπλωσης του και έτσι οι Κινέζοι απέκτησαν μια θρησκεία στην οποία ο γαλήνιος διαλογισμός ήταν ένα μέσο προς την πνευματική επίγνωση. Η στοχαστική θρησκευτική πρακτική ενίσχυσε την υπάρχουσα τάση των Κινέζων για απομόνωση στην φύση, προς αναζήτηση της πνευματικής τους ολοκλήρωσης σε αυτήν (Barlow-Rogers, E. 2001).

Εικόνα 3 | "Waterfall Appreciation" - Άνθρωπος και φύση. Ζωγραφική τοπίου, πηγή: διαδικτυο

1.2. Το Φενκ Σουι και τα ζωτικά του σημεία

Εκατοντάδες χρόνια πριν, περίπου το 800 π.Χ. εμφανίστηκε στην αρχαία Κίνα ίσως το μεγαλύτερο φιλοσοφικό κείμενο της Κίνας, το «**Βιβλίο των αλλαγών**», το «**Ι Τσίγκ**» (I Ching). Σχεδόν όλα τα σπουδαιότερα και σημαντικότερα πιστεύω της πολιτιστικής ιστορίας της Κίνας, έχουν είτε εμπνευστεί από αυτό το βιβλίο είτε έχουν ασκήσει επιρροή στην ερμηνεία των κειμένων του.

Το **Φενκ (άνεμος) Σουι (νερό)** είναι ένα σώμα αρχαίας Κινέζικης σοφίας , σε γνώση και εμπειρία που σχετίζεται με το κτισμένο περιβάλλον, η οποία συσσωρευόταν για πάνω από 3000 χρόνια και δημιουργήθηκε από αυτό το σπουδαίο Κινέζικο φιλοσοφικό βιβλίο, το «**Ι Τσίγκ**» (I Ching). Η αρχέγονη γνώση του Φενκ Σουι βασίστηκε στην παρατήρηση των αστρονομικών φαινομένων, των φυσικών φαινομένων και της ανθρώπινης συμπεριφοράς. (Feuchtwang, S.D.R., 1974, από Mak ,M., S. Thomas N.G. 2009). Πρόκειται για έναν όρο που αντιπροσώπευε τον τρόπο με τον οποίο οι αρχαίοι κάτοικοι της Κίνας συλλάμβαναν την έννοια της φύσης και της ρύθμισης των ενεργειών που υπάρχουν μέσα σε αυτή. (Coggins, C., 2003, από Chen, B. 2008)

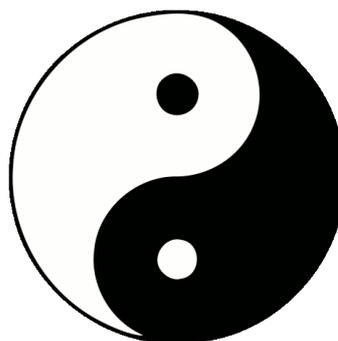
Το Φενκ Σουί έχει οριστεί ως μια αρχαία Κινέζικη πρακτική **τοποθέτησης και διαμόρφωσης του χώρου** με τρόπο ώστε να επιτευχθεί **αρμονία με το περιβάλλον**. (Chen, B. 2008) Στο πρώιμο στάδιο του , το Φενκ Σουι χρησιμοποιήθηκε για να καθορίσει τις τοποθεσίες των κατοικιών και των ταφών. Η φιλοσοφία του στόχευε να πετύχει αρμονία ανάμεσα στον παράδεισο, την γη και τα ανθρώπινα όντα παρέχοντας ισορροπία ανάμεσα στη φύση, στα κτίρια και τον άνθρωπο (Mak,M. So, A. 2009).

Με άλλα λόγια, οι αρχές και οι πρακτικές του Φενκ Σουι στόχευαν στην δημιουργία ενός αρμονικού κτισμένου περιβάλλοντος για τους ανθρώπους να ζουν μέσα σε αυτό, αντιπροσωπεύοντας την παραδοσιακή Κινέζικη θεωρία επιλογής ευνοϊκών τοπίων,

όπως επίσης και σε μια θεωρία για σχεδιασμό κτιρίων, οικισμών και πόλεων (Lee, Sang-Hae, 1986 από Mak ,M.,S.Thomas N.G.,2009). Ο πυρήνας της θεωρίας του Φενκ Σούι είναι μια **σχέση ανθρώπου – φύσης**, έτσι όπως αυτή είχε συλληφθεί από τους πρώτους κατοίκους της Κίνας, όπου ο άνθρωπος θεωρείται ως όν σε ένωση με τη φύση και όχι ένα ον που να εναντιώνεται σε αυτήν. (Yoon,H.K. (1982), από Yang W.,2012)

Το παραδοσιακό Φενκ Σούι της αρχαίας Κίνας, βασίζεται σε **τρεις βασικές ιδεολογίες**: το **Γιν και το Γιανγκ (Yin Yang dualism)** , το **Τσι (Qi και τα 5 στοιχεία με τον κύκλο των στοιχείων (five elements theory)** και σε ένα απαραίτητο εργαλείο χωρικής ανάλυσης, το **Πάκουα (Pakua)**. Στη συνέχεια θα περιγραφούν συνοπτικά οι ζωτικές αυτές έννοιες, οι οποίες είναι σημαντική γνώση και ιδεολογική βάση και για το Φενκ Σουι του Παρόντος Χρόνου.

Η φιλοσοφία του **δυσισμού του Γιν και του Γιανγκ (Yin–Yang dualism)** έχει επηρεάσει βαθιά τον Κινέζικο πολιτισμό, τον τρόπο που ζούν και σκέφτονται γενικότερα όσο και με το πως αντιλαμβάνονται το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον. Σύμφωνα με το Ι Τσινγκ, το Γιν και το Γιάνγκ είναι οι αντίρροπες και εναλλασσόμενες ενέργειες-καταστάσεις, που βρίσκονται στη ρίζα όλων των πραγμάτων και αποτελούν την κινητήρια δύναμη του κόσμου (el.wikipedia.org). Ο **δυσισμός αυτός τονίζει την ισορροπία ανάμεσα στις φυσικές και ανθρωπογενείς δυνάμεις**, και οργανώνει τα εξελισσόμενα μέρη ώστε να πετύχουν την αρμονία και την αιωνιότητα. (Chen, X.,Wu, J. 2009). Η ισορροπία ανάμεσα στο Γιν και το Γιάνγκ δημιουργεί αρμονία και σταθερότητα σε ένα τόπο, ενώ η φυσική ισορροπία διαταράσσεται όταν υπάρχει πολύ περισσότερο από το ένα ή το άλλο (www.fengshuisociety.org.uk). Η φυσική και η πνευματική υγεία του ανθρώπου εξαρτάται από την εσωτερική του σχέση μεταξύ του Γιν και του Γιάνγκ. Με άλλα λόγια, αν κάποιου το Γιν και το Γιάνγκ είναι σε ισορροπία, τότε αυτός θα είναι σε μια κατάσταση άνεσης ή αρμονίας, ενώ αν είναι εκτός ισορροπίας, θα παρεκκλίνει από την κανονική ανάπτυξη ως ανθρώπινο

Εικόνα 4 |
Yin Yang dualism.

Η βασική ιδέα του Ταοισμού είναι ότι τα πάντα στον κόσμο μπορούν να διαιρεθούν σε Γιν και Γιάνγκ. Στο σύμβολο τους διακρίνονται σαν ζευγάρι αντιθέτων, ωστόσο κανένα από τα δύο δεν είναι ανεξάρτητο από το άλλο. Κάθε στρόβιλος περιέχει μια κουκίδα από το αντίθετο του. Το Γιν και το Γιάνγκ συνυπάρχουν και είναι πάντα σε σύγκρουση και ένταση. Μόνο αν διαχειριστεί η διαμάχη και η ένταση μπορεί να διατηρηθεί η ισορροπία και εκ τούτου να επιτευχθεί αρμονία. Όταν αυτού του είδους η ισορροπία επιτευχθεί και εγκατασταθεί, αυτό που είναι σημαντικό είναι η διαφύλαξη αυτής της αρμονίας από την διατάραξη της. Η διατάραξη της ισορροπίας συνεπάγεται αρνητική αύρα του Τσι, η οποία μπορεί να οδηγήσει σε δυστυχία. (Palmer, M. 1997 από Yang W., 2012)

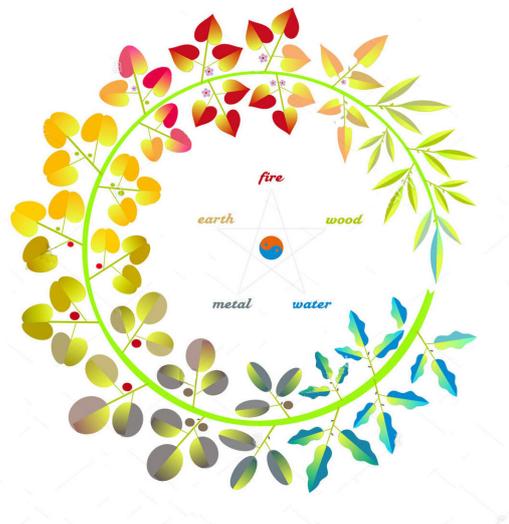
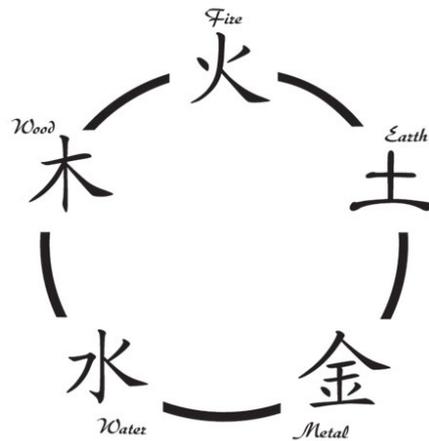
ον. Είναι ενδιαφέρον να αναφερθεί ότι αυτή η λογική αποτελεί και τη βάση της Κινέζικης ιατρικής επιστήμης, όπου η δουλειά ενός γιατρού είναι όχι να γιατρέψει κάποιου την ασθένεια, αλλά να αναδιοργανώσει το Γιν και το Γιανγκ αυτού ώστε να το φέρει σε ισορροπία και να τον βοηθήσει να αυτοθεραπευτεί (Palmer, M., 1997 από Yang W., 2012).

Όπως ήδη αναφέρθηκε, ο Κινέζικος πολιτισμός δεν αντιλαμβάνονταν την φύση ως κάτι άψυχο, αλλά ως ζωντανό και έμψυχο οργανισμό. Με την λέξη **Τσι**, οι Κινέζοι εννοούν την ενέργεια που βρίσκεται στο φυσικό περιβάλλον και δίνει πνοή και ζωή στα ανθρώπινα όντα και στην φύση (cosmic breath).* Οι αναφορές «ζωτική ενέργεια» (vital energy) ή «η αναπνοή της φύσης»,

* Το πιο σημαντικό κλασικό βιβλίο του Φενκ Σουι , the Book of Burial (Zangshu στα Κινέζικα) το οποίο αποδίδεται στον Guo Pu (276-324) της Δυναστείας των Τζιν (Jin Dynasty), δήλωνε ότι η ζωτική ενέργεια (Qi) ρέει υπογείως, υποστηρίζει και δημιουργεί όλες τις μορφές των ζωντανών οργανισμών (Mak,M. So, A., 2009).

επίσης αναφέρονται στο Τσι. Έτσι όπως ο άνθρωπος χωρίς αναπνοή πεθαίνει, το Τσι αντίστοιχα είναι το σύμβολο της ζωτικότητας ή της δύναμης χωρίς την οποία τα πάντα πεθαίνουν. Το Γιν και το Γιανκ δημιουργούν το Τσι, το οποίο δίνει ζωή στα όντα. Με άλλα λόγια, το Τσι παράγεται μόνο όταν το Γιν συναντήσει το Γιανκ (Yang W., 2012). Μια αναλογική προσέγγιση που βοηθάει την κατανόηση αυτού του σκεπτικού, είναι ότι το αρσενικό θα αναπαράγει τους απογόνους του μαζί με το θηλυκό και το αντίστροφο. Αν το αρσενικό και το θηλυκό χωριστούν πλήρως τα ανθρώπινα όντα θα εξαφανιστούν.

Η θεωρία των 5 Στοιχείων (Wu Xing), επίσης γνωστή και ως «οι 5 φάσεις μετασχηματισμού», καθοδηγούμενη από την αρχή του Γιν-Γιανκ, ισχυρίζεται ότι ο φυσικός κόσμος αποτελείται από πέντε είδη Στοιχείων (μέταλλο, ξύλο, νερό, φωτιά και γη) όπου το κάθε ένα σχετίζεται με το άλλο είτε από μια σχέση δημιουργώ-δημιουργείται από, είτε από μια σχέση ελέγχω - ελέγχομαι. (Chen, X., Wu, J., 2009) Σύμφωνα με την Κινέζικη σοφία, η ύπαρξη στο κόσμο βασίζεται στα 5 αυτά στοιχεία, τα οποία αντικατοπτρίζουν την συγκέντρωση γνώσης των αρχαίων Κινέζων από την παρατήρηση των ρυθμών της φύσης. Γενικότερα, κάθε στοιχείο έχει και συμβολικά νοήματα: το Μέταλλο σχετίζεται με την οργάνωση και την σταθερότητα, το Νερό με την ροηκότητα, την ηρεμία την πνευματικότητα, η Φωτιά με την δύναμη ή την θερμική ενέργεια, το Ξύλο συνδέεται με την ανάπτυξη και την αναδιοργάνωση και η Γη με την εσωτερικότητα και με το χώμα που θρέφει τα φυτά. (Yang W., 2012) Επιπλέον, στο παραδοσιακό Φενκ Σούι, σε μια ιδιαίτερη ακολουθία, το κάθε Στοιχείο δημιουργεί ή καταστρέφει το άλλο (ο κύκλος των στοιχείων - the cycle of the elements): Στον «κύκλο της δημιουργίας» το Ξύλο θρέφει την Φωτιά, η Φωτιά παράγει Γη, η Γη δίνει Μέταλλο, το Μέταλλο ενεργοποιεί το Νερό το οποίο κάνει το Ξύλο να αναπτυχθεί δημιουργώντας ένα νέο κύκλο. Στον αντίστροφο «κύκλο της κυριαρχίας και καταστροφής» το Ξύλο απωθεί τη Γη, η Γη θολώνει το Νερό, το Νερό σβήνει

Εικόνες 5,6 | Ο κύκλος των 5 στοιχείων του παραδοσιακού Φενκ Σουι ως η βάση της Κινέζικης φιλοσοφίας που χρησιμοποιήθηκε για να περιγράψει αλληλεπιδράσεις και αλλαγές μεταξύ φαινομένων. Πηγή: en.wikipedia.org/wiki/Wu_Xing

την Φωτιά, η Φωτιά λιώνει το Μέταλλο και το μέταλλο κόβει το ξύλο. Ο τελευταίος κύκλος είναι η έκφραση της μη ισορροπίας, όπου το κάθε στοιχείο παίρνει την κυριαρχία πάνω στο άλλο (Didier, C., Mermillod J-F., 2008). Στην Κινεζική παράδοση, υπάρχουν πέντε μυθικά Ζώα - Αρχέτυποι, τα οποία υποστηρίζουν συμβολικά τον Κύκλο των Στοιχείων: ο Δράκος για το Ξύλο, η Τίγρη για το Μέταλλο, η Χελώνα για το Νερό, ο Φοίνικας για τη Φωτιά και το Φίδι για τη Γη.

Αυτό το αντιληπτικό σύστημα των πέντε φάσεων χρησιμοποιήθηκε από τους κινέζους αρχικά για να περιγράψει αλληλεπιδράσεις και σχέσεις μεταξύ φαινομένων. Μετά που

ήρθε σε ωριμότητα στον 1ο αιώνα π.Χ. το σύστημα αυτό υιοθετήθηκε εκτός από το Φενκ Σουι και σε πολλούς άλλους τομείς , όπως η αστρολογία, η μουσική, η στρατιωτική στρατηγική, η παραδοσιακή Κινέζικη ιατρική, οι πολεμικές τέχνες κ.α. (en.wikipedia.org/wiki/Wu_Xing)

Καθώς το Φενκ Σουί συνδέεται με χωρικές και χρονικές παραμέτρους, όπως θα δούμε αναλυτικότερα στη συνέχεια, για την εφαρμογή του οι ειδικοί συνέλαβαν ένα **εργαλείο - σύστημα χωρικής ανάλυσης, το Πάκουα** (Pakua). Πρόκειται για μια συγκεντρωμένη γνώση η οποία αποδίδει σε χωρική αναπαράσταση την θεωρία των 5 Στοιχείων αλλά και επιπλέον κοσμολογικές παραμέτρους, εμπνευσμένες κυρίως από τη φιλοσοφία του Ι Τσινγκ. Με άλλα λόγια, είναι ένα **μεθοδικό εργαλείο** που συνδέει την Κινέζικη κοσμολογία με χωρικά δεδομένα, όπως ο προσανατολισμός, καθώς και χρονικά όπως ο κύκλος των εποχών της φύσης. Άλλωστε, η μαγνητική πυξίδα εφευρέθηκε για τις ανάγκες του Φενκ Σουι, την περίοδο της Δυναστείας των Χαν, περίπου το 206π.Χ. (Lowrie, W., 2007). Το σύστημα αυτό εκτός από το Φενκ Σουί, στη διάρκεια των αιώνων βρήκε ανταπόκριση στις επιστήμες της αστρονομίας, γεωγραφίας, ανατομίας και σε άλλα (en.wikipedia.org/wiki/Bagua).

1.3. Ο χώρος και ο τόπος _ Φενκ Σουι και αρχιτεκτονική τοπίου _ Το ιδεατό τοπίο

Οι αρχαίοι άνθρωποι της Ανατολής καθόριζαν άριστες ή σχεδόν άριστες τοποθεσίες και μοτίβα τοπίων, τα οποία ήταν σε συσχέτιση με τις πολιτισμικές τους παραδόσεις, την θρησκεία, την κοινωνική δομή, την οικονομία, την πολιτική, τα βιοφυσικά χαρακτηριστικά, με στόχο την ασφάλεια του ανθρώπου και την ευημερία του (Choi, C.J., 1991, Hong, S.K., 2001, από Hong, S.K., Jong, I.J., Wu, J.,2006).

Είδαμε ότι διαχρονικά οι Κινέζοι εκδήλωναν την λατρεία τους για την φύση χωρίς να επιχειρούν να της επιβληθούν, (Τσαλικίδης, Ι. - Μπακιρτζή, Ο. ,2014) και η φιλοσοφία τους αυτή καθόρισε ήδη από την αρχαιότητα και τον τρόπο με τον οποίο επενέβαιναν στο φυσικό τοπίο και σχεδίαζαν το κτιστό περιβάλλον τους. Για να επιλεγεί το καταλληλότερο μέρος για δόμηση, πολλαπλά τοπιογραφικά χαρακτηριστικά έπρεπε να συναντιούνται. Πράγματι, η επιλογή της τοποθεσίας με αναφορά στο Φενκ Σουι υπήρξε μια σχεδόν διαισθητική συμπεριφορά, τυπική Κινέζικη, η οποία αντανακλά μια συμπεριφορά λατρείας έναντι στη φύση, εξαιτίας της καταγωγής και της κοσμολογίας του Κινέζικου πολιτισμού (Yang W., 2012).

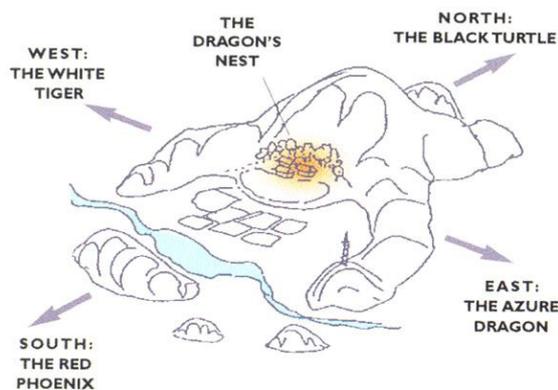
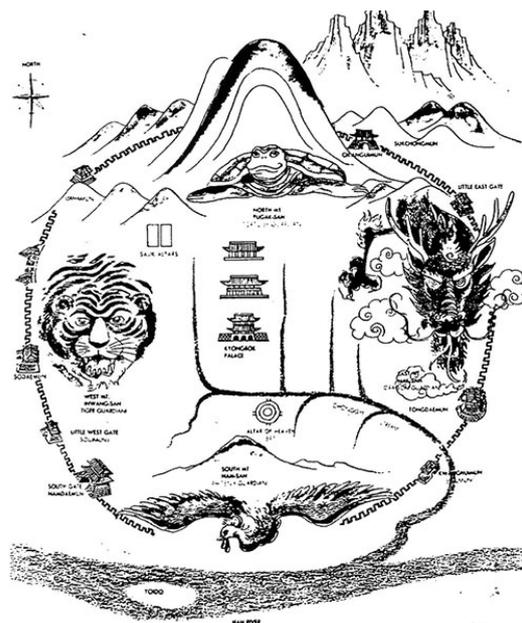
Το Φενκ Σουί, όπως ορίζεται από την ερευνήτρια τοπίου Xu Ping, είναι **μια από τις παλαιότερες μορφές ανάλυσης τοπίου** και έχει πλάσει το τοπίο της Κίνας μέσα στους αιώνες (Xu, P., 1990.,απο Chen, B., 2008). Η Κινέζικη λέξη για το «τοπίο» γράφεται με δύο χαρακτήρες οι οποίοι δηλώνουν μια ουσιώδη αντίθεση και ταυτόχρονα μια συμπληρωματικότητα: **shan(βουνά) και shui (νερό)**. Πίστευαν ότι το ένα πλάθει το άλλο- το νερό περιέχεται και ρέει μέσα στα ρυάκια στους καταρράκτες στις λίμνες και στις θάλασσες από τα περιβάλλοντα βουνά, ενώ τα βουνά διαβρώνονται και λαξεύονται από τη ροή του νερού (Moore, C.W., Mitchell, W.J., Turnbull. W.,2000). Η λογική αυτή πλαισιώνεται από την φιλοσοφία του Γιν και Γιανγκ όπου οι άκαμπτες, ανυψωμένες μορφές των βουνών είναι το Γιάνγκ, και το υποχωρητικό νερό το Γιν. Από το νερό σε ένα τοπίο αναδύονται μορφές του Γιν και έρχονται να συμπληρώσουν αυτές της ξηράς- της γης, και να δημιουργήσουν την ολότητα (Γιν-Γιανγκ) (Moore, C.W., Mitchell, W.J., Turnbull. W.,2000).

Μέσα απο την ανάλυση της τοπογραφίας και την αξιολόγηση της γης, οι περιοχές με την βέλτιστη ζωτικότητα (ή ροή ενέργειας, Τσι) μπορούν να εντοπιστούν (Choi C.J., 1991 από Hong, S.K., Jong, I.J., Wu, J., 2006). Η μεγιστοποίηση του Τσι εξαρτάται από τις ενεργές ροές ενεργειών, τα υλικά, τα

είδη και την πληροφορία όπως και από την αρμονική αλληλεπίδραση ανάμεσα στα βουνά και τα ρέματα, τα 2 σπουδαιότερα στοιχεία του παραδοσιακού Φενκ Σουι στην ανάλυση τοπίου.

Ενδιαφέρουσα είναι η προσέγγιση του Φενκ Σουι ως ένα είδος περιβαλλοντικής αντίληψης με το οποίο οι άνθρωποι επανακαθορίζουν το περιβάλλον με το να μεταμορφώνουν ένα χώρο, δηλαδή ένα μη ορισμένο τοπίο, σε ένα ιδανικό τόπο, ένα **ιδεατό τοπίο**. Από μια γεωγραφική οπτική, ο τόπος θα μπορούσε να συλληφθεί εννοιολογικά ως μια ορισμένη τοποθεσία η οποία έχει εμποτιστεί με νοήματα και πληροφορίες (Cresswell T., 2009, από Yang W., 2012). Σε αυτό το πλαίσιο, ο τόπος δεν είναι τα ορατά ή φυσικά αντικείμενα, αλλά μια **οντότητα νοημάτων** (Entrikin, N. 1976 από Yang W., 2012). Ο χώρος είναι αφηρημένος και ακαθόριστος, αλλά ο τόπος παίρνει υπόσταση και αντικειμενοποιείται από τον επαναπροσδιορισμό των ανθρώπων. Ο αρχιτέκτονας τοπίου Yang Wang, μέσα από την έρευνα της ανάλυσης του Φενκ Σουι υπό το πρίσμα του επιστημονικού πεδίου της Γεωγραφίας, υποστηρίζει ότι το Φενκ Σουί μπορεί να λειτουργήσει και ως ο δείκτης που αξιολογεί αν το τοπίο έχει τα προσόντα να είναι το ιδεατό, δηλαδή να γίνει «τόπος», όπου η **ανθρώπινη ταυτότητα τον έχει ανάγκη ώστε μέσα σε αυτόν να μπορέσει να σχηματιστεί** (Yang W., 2012).

Το «**μοντέλο του ιδεατού τοπίου**» (εικόνες 6,7), είναι μια θεωρητική αναπαράσταση, σε συμφωνία με την παραδοσιακή Κινέζικη κοσμολογία, και αναπτύχθηκε από τις αρχές της μιας από τις δύο κύριες σχολές του Φενκ Σουι, την «Σχολή της Μορφής» (Form School).^{*} Η θεωρία της σχολής αυτής δομήθηκε πάνω στην κατανόηση του τοπίου: τις μορφολογίες της γης, τις πηγές των ποταμών και το έδαφος. Η πρακτική της Σχολής της Μορφής, πρώτα παρατηρούσε τους σχηματισμούς της γης και του εδάφους και έπειτα καθόριζε την τοποθεσία και τον προσανατολισμό των κτιρίων. (Mak ,M., S. Thomas N.G., 2009)

Εικόνες 7,8 | Γραφικές απεικονίσεις του μοντέλου του ιδεατού τοπίου.

Πηγές : διαδίκτυο και Yang W., 2012.

Οι αρχές της Σχολής αυτής του Φενκ Σουι έχουν εφαρμοστεί στο σχεδιασμό και στην κατασκευή κάστρων, παλατιών, οικισμών και πόλεων στην Κίνα ήδη από τα αρχαία χρόνια (He, X., Luo, J., 1995 από Mak ,M., S. Thomas N.G.,2009). Οι πρακτικές της δε, έχουν

^{*} Υπάρχουν δυο κύριες σχολές σκέψης και πρακτικής στο Φενκ Σουί: Η Σχολή της Πυξίδας (Compass School) και η Σχολή της Μορφής (Form School). Η πρώτη βασίζεται σε μεταφυσικές θεωρίες κοσμολογίας, ενώ η δεύτερη βασίζεται στην επαλήθευση του φυσικού σχηματισμού των βουνών και της πορείας του νερού που περιβάλλουν τα τοπία και τα κτίρια (Mak ,M., S. Thomas N.G., 2009).

Εικόνα 9 | “Το Φενκ Σούι έχει πλάσει το τοπίο της Κίνας μέσα στους αιώνες” (Χυ, Ρ., 1990.,απο Chen, Β., 2008). Φωτογραφία τοπίου της βόρειας περιοχής του Guangxi στην Κίνα. Οπως και πολλές άλλες περιοχές στην ενδοχώρα της Κίνας, επιλέχθηκε για δημιουργία οικισμού επειδή έχει ευνοϊκό Φενκ Σούι, ανταποκρινόμενο στο “μοντέλο του ιδεατού τοπίου”. Πηγή: διαδίκτυο

χαρακτηριστεί ως «η επιτομή της Κινέζικης αρχιτεκτονικής θεωρίας» (Lee, Sang-Hae 1986 από Mak ,M., S. Thomas N.G., 2009).

Σύμφωνα με την θεωρία του ιδεατού τοπίου, το καταλληλότερο δηλαδή μέρος που θα επιλεγεί για να φιλοξενήσει την ανθρώπινη κατασκευή, θα πρέπει να βρίσκεται σε λεκανοπέδιο το οποίο περιβάλλεται από βουνά: στην «πλάτη» του μέρους να βρίσκεται το κυρίως βουνό, και στα πλάγια να απλώνονται οι λόφοι. Στο μπροστινό μέρος θα πρέπει να υπάρχει μια μεγάλη πεδιάδα η οποία απέναντι της θα πρέπει να βλέπει ένα βουνό και απαραίτητα να υπάρχουν καμπυλόμορφες κατά προτίμηση, πορείες του νερού γύρω από το τοπίο. (Yu, K., 2000 απο Yang W., 2012).

Τα φυσικά αυτά χαρακτηριστικά του τοπίου θεωρούταν τα σημαντικότερα στοιχεία για τις ανθρώπινες κατοικίες, καθώς αντιπροσώπευαν το γήινο αλλά και το Θεϊκό Τσι (Mak ,M., S. Thomas N.G. 2009). Επιπροσθέτως, κάθε ένα από αυτά αποδίδεται με ένα συμβολισμό , όπου σύμφωνα με τον συνδυασμό και τις αναλογίες των χωρικών τους δεδομένων υποδείκνυαν, ή μη, την κατάλληλη θέση είτε για κατοίκηση είτε για

τάφο*. Τα συμβολικά αυτά Στοιχεία είναι «ο δράκος» , «η άμμος» , «το νερό» , «η σπηλιά» , «η κατεύθυνση» όπου σύμφωνα με την προσέγγιση της Σχολής της Μορφής είναι γνωστά ως Πέντε Φενκ Σουι Γεωγραφικά Μυστικά» (“Five Feng Shui Geographical Secrets”). Ο στόχος , υπο το πρίσμα του Φενκ Σουι , είναι η επίτευξη του ιδανικού Γιν και Γιάνγκ, μέσα από τη φυσική ισορροπία του τοπίου, η οποία ενεργοποιεί τη θετική ροή του Τσι η οποία με τη σειρά της ενεργοποιεί τον άνθρωπο και την πνευματικότητα του. Η κατοικία θεωρούταν ως μια μοναδική προσέγγιση μορφοποίησης του δεσμού μεταξύ των ανθρώπων σε ένα τόπο (Yang W., 2012).

Οι θεωρίες και οι πρακτικές του Φενκ Σουι λειτουργούν και για το μακρόκοσμο και για το μικρόκοσμο, καθώς κάθε κτίριο αναγνωρίζονταν ως μέρος της δομής του σύμπαντος. (Lee, Sang-Hae 1986 από Mak ,M., S. Thomas N.G., 2009). Η αναγωγική αυτή σχέση

* Ένα τοπίο είναι για κατοίκηση, ανεξάρτητα για ποιον είναι, τον νεκρό (Yin) ή τον ζωντανό (Yang). Η κατοικία είναι ένα τρόπος ύπαρξης στον κόσμο (Cresswell T., 2009. από Yang W., 2012).

από το πολύ μικρό μέχρι το σύμπαν, είναι γνωστή ως «**εννοια του Παραλληλισμού**» στο Φενκ Σουι (concept of parallelism). Κατ’ αυτή τη λογική, το μοντέλο του ιδεατού τοπίου στο πέρασμα των χρόνων εφαρμόστηκε εκτός από την επιλογή τοποθεσίας, σε ότιδήποτε συσχετιζόταν με φυσικά, τοπογραφικά ή χωρικά στοιχεία, μέχρι και την εσωτερική λειτουργική διαμόρφωση μια κατοικίας.

1.4. Κινέζικη Κηποτεχνία και Φενκ Σουί

Η Κινέζικη κηποτεχνία, με πάνω από 2000 χρόνια σχεδιαστικής παράδοσης, είναι ένα μοναδικό φαινόμενο στην ιστορία της αρχιτεκτονικής τοπίου, καθώς και στην ανθρώπινη παράδοση επίσης. Είναι η παλαιότερη συνεχιζόμενη έννοια (concept) κήπου και τοπίου στον κόσμο, καθώς την συναντάμε ήδη από τον 2ο αιώνα π.Χ. στη Δυναστεία των Σανκ (Shang dynasty), όταν η μεταμόρφωση των φυσικών τοπίων έφτασε σε ένα στάδιο όπου εμφανίστηκαν οι κήποι για ευχαρίστηση και αναψυχή. Ο λόγος γι’ αυτή την πολύ μακριά ιστορία εδρεύει στην αρχαία φιλοσοφία που επηρέασε την Κινέζικη κοινωνία για χιλιετίες. Ο σχεδιασμός του Κινέζικου κήπου έχει **δύο καθοριστικές προελεύσεις**, αυτές από την αρχαία πολιτιστική περίοδο του 1ου αιώνα π.Χ.: τον **Κομφουκιανισμό, και τον Ταοϊσμό**. Ο πρώτος εξηγεί και ερμηνεύει τις κοινωνικές σχέσεις φέρνοντας στην πρώτη γραμμή την ανθρώπινη συμπεριφορά, ενώ ο δεύτερος ορίζει τον ρόλο και την θέση του ανθρώπου στην φύση ως μια ολότητα. Ως εκ τούτου, οι **Κινέζικοι κήποι μεταμορφώνουν και εξανθρωπίζουν τα φυσικά τοπία**, και έχουν **ένα βαθύ συμβολισμό** (Szilagyi, K.,2014).

Ο Κινέζικος κήπος ήταν αρχικά μέρος του κτιρίου, παρακείμενος σε αυτό ή μέσα σε μια ιδιωτική αυλή. Στην πρώιμη αγροτική και φεουδαρχική Κίνα ο κήπος ήταν μια εσώκλειστη αυλή, η χρήση της οποίας ήταν κυρίως για μικρής κλίμακας μονοκαλλιέργεια

και βόσκηση και την κατείχαν όσοι είχαν συγκριτικά μεγαλύτερο κόσμιο κοινωνικό αξίωμα. Σύμφωνα με ετυμολογική ανάλυση του Κινέζικου ιδεογράμματος για την λέξη «κήπος», προκύπτει ότι αυτή σημαίνει «ένα περικλειστο μέρος για καθημερινές δραστηριότητες για βιοπορισμό και για ιδιωτική προστασία της ιδιοκτησίας» (Yang W., 2012). Είναι ενδιαφέρον ότι, από την ίδια ετυμολογική ανάλυση, προκύπτει ότι το ιδεόγραμμα για την Κινέζικη λέξη «κήπος» έχει κοινά στοιχεία με το ιδεόγραμμα της λέξης «χώρα», γεγονός που συμπίπτει με την γνώμη ερευνητών ότι **ο Κινέζικος κήπος είναι η επιτομή του αγροτικού έθνους στην προϊστορία της Κίνας** (Yang W., 2012).

Αυτή η πρώιμη μορφή του περιφραγμένου κήπου στην αγροτική Κινέζικη χώρα συμπίπτει και με το μοντέλο του ιδεατού Φενκ Σουι τοπίου, το οποίο όντως βασιζέται στο λεκανοπέδιο – τοπίο και στην γεωργία. Η σχέση μεταξύ του «κήπου» και της «χώρας» και του μοντέλου του ιδεατού τοπίου του Φενκ Σουι θα μπορούσε να είναι «η καταγωγή» του πνευματικού πυρήνα του κλασσικού Κινέζικου κήπου, καθώς αυτός είναι ένα πολιτιστικό προϊόν το οποίο ανακλάει όχι μόνο αισθητικές αξίες, αλλά και το πανταχού παρόν αίσθημα της λαχτάρας της φύσης στους ανθρώπους της Κίνας. Στην πραγματικότητα, για αυτούς ο κήπος θεωρείται ένας **“Ταοιστικός μικρόκοσμος”** (Tuan, Y.F., 1990) ο οποίος **εκφράζει τον συναισθηματικό δεσμό μεταξύ ανθρώπου και φύσης**.

Γενικά, οι Κινέζικοι κήποι χαρακτηρίζονται από μια «φυσική» προσέγγιση στον **σχεδιασμό τοπίου** (Sun, X., 1994 από Xu, Y., Burley, J., Machemer, P., Allen, A., 2016) και έχουν χαρακτηριστεί ως **ένας τόπος-κόσμος για αυτούς που θέλουν να οικειοποιηθούν με τη φύση** (Yang W., 2012). Ο Ji Cheng, ένας δημοφιλής σχεδιαστής κήπων της δυναστείας των Μινκ (Ming dynasty 1368–1644) όρισε την ουσία της δημιουργίας των Κινέζικων κήπων ως «αν και ανθρωπογενής, ο κήπος φαίνεται σαν να πηγάζει από τη φύση» (Liu, T., & Qiu, M., 2012 από Xu, Y., Burley, J., Machemer, P., Allen, A., 2016). Στην Κινέζικη κηποτεχνία, η φύση

Εικόνα 10 |
 “Δεν υπάρχει ένας καθορισμένος τρόπος να φτιάχνεις σκηνικό... ξέρεις ότι είναι σωστό όταν εξεγείρει τα συναισθηματά σου” (Cheng, Ji., 1988).
 Κινέζικος κήπος, πηγή: διαδίκτυο

δεν είναι το αντικείμενο που θα εξημερωθεί και θα τροποποιηθεί, αλλά **το πρότυπο προς μίμηση και μάθηση από αυτό** (Huang, J.,2008. απο Xu,Y.,Burley, J., Machemer,P., Allen, A.,2016).

Οι πρώιμοι Κινέζικοι κήποι (περίπου 2000 χρόνια πριν) είναι γνωστοί ως «οι κήποι των λόγιων». **Ο σχεδιασμός του κήπου θεωρούταν τέχνη** και ασκούταν μαζί με τις άλλες τέχνες της καλλιγραφίας της ζωγραφικής και της ποίησης από τους Κινέζους λόγιους. Οι λόγιοι ήταν η υψηλότερα μορφωμένη τάξη που κυβερνούσε την Κίνα και τα επιτεύγματα τους στις τέχνες ήταν κάτι το αναμενόμενο από αυτούς (Barlow-Rogers, E.,2001). Άλλωστε η Κίνα είναι η μόνη χώρα στον κόσμο όπου για πολλούς αιώνες δεν κυβέρνησαν ούτε οι αριστοκράτες, ούτε οι στρατιωτικοί, ούτε ο κλήρος, αλλά οι λόγιοι (Combrich, E. 2009). Η τέχνη η οποία επηρέασε πολύ την αρχιτεκτονική των κήπων είναι η καλλιγραφία. Αυτή ενέμπνευσε την ζωγραφική του τοπίου και με τη σειρά της η ζωγραφική τοπίου ενέμπνευσε τον σχεδιασμό του τοπίου (Τσαλικίδης, Ι. - Μπακιρτζή, Ο., 2014) : από το περιεχόμενο αυτών των πινάκων και από πληροφορίες για τα κατασκευασμένα τοπία της περιόδου των Song (Northern Song period 960-1127 μ.Χ.) γνωρίζουμε ότι οι καλλιτέχνες

έβρισκαν έμπνευση στους κήπους, και το θέμα των έργων τους με τη σειρά του πρότεινε μορφές και μοτίβα για τους κηποτέχνες (Barlow-Rogers, E.,2001).

Άλλο μοναδικό χαρακτηριστικό των κήπων αυτών είναι η **βαθιά συμβολική σύνδεση με την ζωγραφική και την ποίηση**. Όταν ο κηποτέχνης ή ο ιδιοκτήτης σχεδιάζει ένα κήπο, θα προσδώσει μια πνευματική διάσταση σε σκηνικά του κήπου, με στόχο ο επισκέπτης να **διεγερθεί συναισθηματικά** από τις σκηνές αυτές. (Lou, Q., 2011 απο Xu,Y.,Burley, J., Machemer,P., Allen, A.,2016). Είναι κοινό στοιχείο στην Κινέζικη κηποτεχνία κάθε λόφος, κάθε μικρή λίμνη, κάθε φυτό ή δέντρο, να συνδέεται με ένα βαθύτερο συμβολικό νόημα, ώστε να προκαλεί συναισθήματα (Liu, T., & Qiu, M., 2012 απο Xu,Y.,Burley, J., Machemer,P., Allen, A.,2016). Ένας στόχος της κινέζικης ζωγραφικής τοπίων είναι αυτή να καταληφθεί από το Τσι, ώστε να μπορέσει να αποτελέσει μια γραφική έκφραση αυτής της άορατης πηγής ενέργειας. Κατ’ αυτό τον τρόπο σκέψης, Ο σχεδιαστής των κινέζικων κήπων διάλεγε πέτρες των οποίων οι επιφάνειες και η μορφή «ζωντάνευαν» με το Τσι, έτσι ώστε αυτές να παρουσιάζονται ως ζωντανές στο μάτι, χέρι και μυαλό που τις έβλεπε, τις άγγιζε και τις

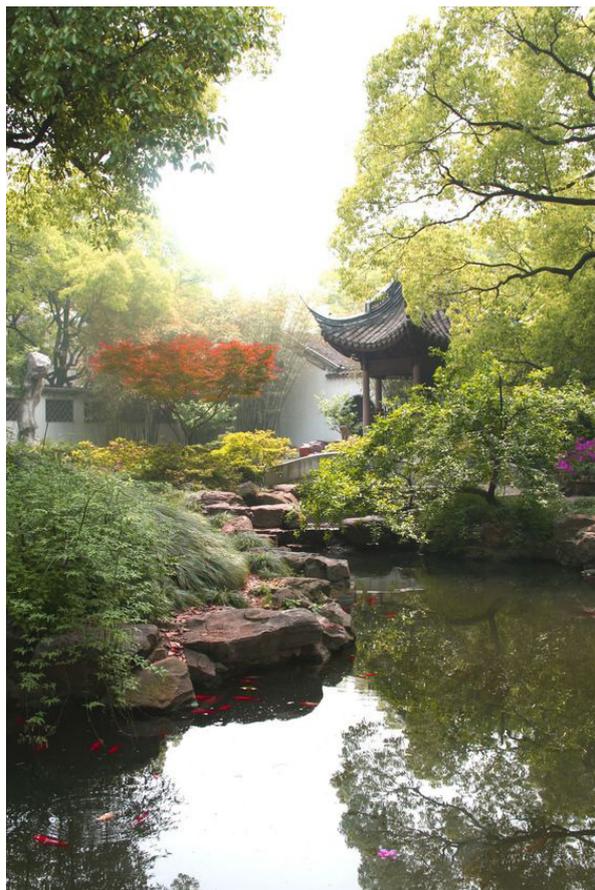
μελετούσε. (Barlow-Rogers, E., 2001).

Η έννοια του χώρου προσεγγίζεται επίσης καλλιτεχνικά στον Κινέζικο κήπο. Καθώς ο χώρος του κήπου είναι περιορισμένος, ο σχεδιαστής θα χρησιμοποιήσει μεθόδους ώστε να αυξήσει την αίσθηση βάθους του τοπίου και να δημιουργήσει στον χώρο του κήπου άνεση και ποικιλία, με σκοπό να μετατρέψει τον μικρό χώρο σε μια απέραντη «ονειρούπολη» και να αυξήσει το ενδιαφέρον των επισκεπτών. (Liu, T., & Qiu, M., 2012 από Xu, Y., Burley, J., Machemer, P., Allen, A., 2016). Οι Κινέζικοι κήποι χωρίζονται σε ενότητες μεγάλου και μικρού μεγέθους ώστε να δημιουργήσουν χωρικές εναλλαγές. Οι οπτικές τεχνικές, όπως αυτή της δανεικής ή καθραρισμένης θέας, οι αντιθέσεις σκηνικού, χρησιμοποιούνται για να εμπλουτίζουν τον χώρο και να του προσδίδουν ποικιλία.

Βασικά στοιχεία του Κινέζικου κήπου είναι **το νερό, η πέτρα, τα αρχιτεκτονικά στοιχεία και το φυτικό υλικό**. Το νερό αναπαριστά την ανάλαφρη ροϊκότητα και την επικοινωνία, ενώ οι πέτρες είναι το σύμβολο της αρετής, της σταθερότητας και της υπομονής. Τα αρχιτεκτονικά στοιχεία του Κινέζικου κήπου περιλαμβάνουν πύργους, περίπτερα, προθάλαμους, διαδρομές. Οι φυτεύσεις στους παραδοσιακούς Κινέζικους κήπους δεν είχαν μεγάλη ποικιλία – δεν είχε προτεραιότητα η ποσότητα ή η ποικιλία, αλλά η καλλωπιστική εμφάνιση και η συμβολική τους σημασία. Τα δέντρα με ακανόνιστα σχήματα ήταν πολύ αγαπημένα καθώς αντιπροσώπευαν την ελευθερία της φύσης. Απουσιάζει ο χλοοτάπητας, ο οποίος αντικαθίσταται με μεγάλες επιφάνειες νερού, συχνά καλυμμένες με λωτό ο οποίος συμβολίζει την αγνότητα στην Βουδιστική φιλοσοφία (Szilagy, K., 2014). Γενικά, τα φυτά στον κλασικό Κινέζικο Κήπο προορίζονται ώστε να δίνουν πνευματική και συναισθηματική ευχαρίστηση και να παρουσιάζουν όμορφα και πλούσια οπτικά εφέ για τους ανθρώπους (Xu, Y., Burley, J., Machemer, P., Allen, A., 2016)

Η έννοια του χρόνου ενσωματώνεται και αυτή στην κεντρική ιδέα του κήπου, καθώς σύμφωνα με την Κινέζικη φιλοσοφία

ο κήπος δεν γίνεται αντιληπτός συνεχόμενα, αλλά οι μορφές και οι διαστάσεις των χώρων του αλλάζουν βήμα με το βήμα κάποιου που περπατάει σε αυτόν, σαν σειρές από ξεχωριστές εικόνες που παίρνονται στον κήπο (Szilagy, K., 2014). Οι θέες αλλάζουν όχι μόνο με «κάθε βήμα μπροστά» αλλά επίσης και με τις εποχές, τον καιρό, με τις ώρες της ημέρας, την ηλικία των φυτών, ακόμα και την διάθεση του περιπατητή (Tsu, F. Y., 1988 από Xu, Y., Burley, J., Machemer, P., Allen, A., 2016)

Εικόνα 11 | Ο σχεδιασμός του Κινέζικου κήπου ανακλά μια βαθιά κατανόηση της φύσης και των μορφών της. Ο κήπος συνθέτεται ως μια σειρά πορτραίτων τοπίου, σαν εικόνες που βλέπονται από ανεξάρτητα σημεία (Tregear, M. (1980) Jichang Yuan Garden – Κίνα. Πηγή: pinterest.com)

1.5. Η Κινέζικη ερμηνεία της ομορφιάς

Ο σχεδιασμός σύμφωνα με τις αρχές του Φενκ Σουι προϋποθέτει, όπως είδαμε, την αναζήτηση της αρμονίας και της ισορροπίας ανάμεσα στις Γιν και Γιάνκ δυνάμεις της φύσης. Για να γίνει αυτό, χρειάζεται η παρατήρηση και η μελέτη του τοπίου-περιοχής, να μάθουμε από τη φύση-τοπίο και αυτό να γίνει όχι μόνο από μια πλευρά, αλλά επίσης και από τις δυο κατευθύνσεις: «κοιτάζω εσωτερικά και κοιτάζω εξωτερικά, φυσικά και μεταφορικά» (howardchoy.wordpress.com). Μόνο μαθαίνοντας από την φύση, μπορούμε να αναδημιουργήσουμε την ομορφιά της. Η έννοια της ομορφιάς στην Κινέζικη θεωρία και οπτική, συλλαμβάνεται ως μια τρίπτυχη σχέση ανάμεσα σε «Αρχές» (Principles_ Li), «Απολαύσεις» (Delights_ Qu) και «Μεθόδους» (Methods_ Fa). Οι «Αρχές» είναι για την κατανόηση των αμετάβλητων αρχών της φύσης, οι «Απολαύσεις» είναι για τις ατελείωτες αλλαγές και τους ρυθμούς της ζωής και οι «Μεθόδοι» είναι για να συνδυάσουν τα προηγούμενα δύο στοιχεία ώστε αυτά να ανακλαστούν στη δομή της κάθε δημιουργίας-σχεδιασμού (howardchoy.wordpress.com). Αν έχουμε μόνο ένα ή δύο από αυτά και όχι και τα τρία τότε ο σκοπός της ομορφιάς δεν μπορεί να επιτευχθεί.

Κατά το Φενκ Σουι, η ομορφιά στηρίζεται στην μορφή και στο πνεύμα. Η παρατήρηση των πραγμάτων γίνεται μέσα από τις αισθήσεις, «οξύνοντας» τον τρόπο που κοιτάμε, με στόχο να διακρίνουμε το πνεύμα («shen») ενός τόπου από τη μορφή («xing») του. Η σχέση μεταξύ της μορφής και του πνεύματος, είναι ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά της παραδοσιακής Κινέζικης αισθητικής, και βασίζεται στο να υπάρχουν αρχές αλλά και απολαύσεις στις σχεδιαστικές μεθόδους.

Επιπροσθέτως, η ομορφιά βασίζεται στην καλλιτεχνική σύλληψη του τόπου («σώμα_body») και του μυαλού («αντίληψη-perception») Για τους Κινέζους, ένα καλλιτεχνικό σχέδιο είναι το προϊόν της

ενσωμάτωσης των αντικειμενικών «εικόνων» με τα υποκειμενικά «συναισθήματα». Ένας Φενκ Σουι κήπος θα νιώθει ζωντανός, υγιής και μεταδοτικά ευχάριστος, εάν υπάρχει η απόλαυση του μυαλού, του πνεύματος, της μορφής και η απλή ευχαρίστηση κάποιος να νιώθει ζωντανός περπατώντας ανάμεσα σε αυτόν.

1.6. Δύση και Ανατολή: μια ιστορική συγκριτική προσέγγιση

Η αρχιτεκτονική τοπίου του κάθε πολιτισμού είναι βαθιά επηρεασμένη από τις πολιτιστικές παραδόσεις και τις φιλοσοφικές ρίζες του, οι οποίες πρέπει να λαμβάνονται υπόψη με σεβασμό. Αν και στο ξεκίνημα οι αρχαίοι Έλληνες φιλόσοφοι (Δημόκριτος, Αριστοτέλης, κ.α.) οι οποίοι πολύ αργότερα επηρέασαν πρώτοι τον Δυτικό πολιτισμό και οι Κινέζοι σκεπτικιστές (Λάο Τσε κ.α.) συλλογίστηκαν στην σοφία της φύσης, μετά την περίοδο των Κλασικών χρόνων οι Δυτικές και οι Ανατολικές προοπτικές πάνω στο φυσικό περιβάλλον άρχισαν να διαχωρίζονται. Για πολλούς αιώνες οι δύο πολιτισμοί ακολούθησαν διαφορετική πορεία πάνω στην θεωρία και πρακτική για το σχεδιασμό του τοπίου, του κήπου και γενικότερα του δομημένου περιβάλλοντος. Από τον 18ο αιώνα, και με αλματώδη βήματα τα τελευταία χρόνια, **οι διαφορετικές αυτές πορείες τείνουν να συγκλίνουν**, καθώς η **ανθρωπότητα στις πόλεις έχει επιτο πλείστον κοινά προβλήματα προς επίλυση**. Είναι ενδιαφέρον επίσης ότι υπάρχει δυνατότητα μιας ποιοτικότερης αρχιτεκτονικής τοπίου, και αυτή μπορεί να προκύψει από την ενσωμάτωση των Ανατολικών και Δυτικών παραδόσεων και αρχών στο σχεδιασμό και προγραμματισμό του τοπίου και αυτή η εργασία κάνει ένα βήμα και προς αυτή την κατεύθυνση.

Λόγω των διαφορών στις φυσικές, κοινωνικοπολιτικές, ιστορικές, πολιτιστικές,

θρησκευτικές συνθήκες, η αρχιτεκτονική τοπίου και η κηποτεχνία στην Κίνα και στην Δύση αναπτύχθηκαν διαμετρικά αντίθετα από πολύ νωρίς. Η κυρίαρχη αντίληψη που επηρέασε περισσότερο την διαφορετική αυτή πορεία ήταν η **έννοια της φύσης** στους δύο πολιτισμούς.

Το **θεμέλιο του Φενκ Σουι είναι η συναισθηματική σύλληψη της φύσης** (Eitel, E. J., 1993 από Yang W., 2012). Οι Κινέζοι, ιδιαίτερα εκείνοι της προϊστορικής περιόδου, διατηρούσαν μια σεβάσμια και ταπεινή στάση προς την φύση, ανακλώντας μια σχέση λατρείας προς αυτήν. Αυτό το λατρευτικό συναίσθημα στέφεται από την πίστη ότι **η φύση είναι ένα ζωντανό ον** το οποίο κυριαρχεί πάνω σε κάθε τι στο σύμπαν, συμπεριλαμβανομένου την κίνηση των πλανητών, την εναλλαγή των εποχών, την κλιματική αλλαγή, τις αλλαγές του καιρού κτλ. Την ίδια περίοδο, οι αρχαίοι Έλληνες, ονειρεύτηκαν τους θεούς τους εκτός του εδάφους και τους τοποθέτησαν στον ουρανό επάνω στον Όλυμπο. Ταξιδευτές πήγαιναν στα ιερά μέρη στην φύση στην αρχαία Ελλάδα, ψάχνοντας μαντική σοφία στους Δελφούς και πνευματική μήση στην Ελευσίνα. Ωστόσο, στον προσανατολισμένο στη φύση Ταοϊσμό της Κίνας, κάποιος οφείλει να ψάξει να βρει ένα πιο άμεσο δεσμό μεταξύ των ανθρώπων και της Γης, καθώς **τα ιδανικά των ανθρώπων ενθαρρύνουν την ζωή σε πνευματική αρμονία με τη φύση**.

Η Κινέζικη παράδοση αγκάλιασε και διατήρησε από την αρχαιότητα την δύναμη της φύσης ως μέσο επιρροής και διδασκαλίας για τους ανθρώπους. Όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, η Κινέζικη φιλοσοφία πρέσβευε μια ανώτερη αίσθηση της αρμονίας μέσω του Φενκ Σουι και της ισορροπίας του δυισμού Γιν και Γιάνγκ. Επιπροσθέτως, στην Κινέζικη φιλοσοφία, ο άνθρωπος επηρεάζεται από τη φύση και από την αλληλεπίδραση μαζί της μαθαίνει πράγματα για τον εαυτό του και για το περιβάλλον του και έτσι γίνεται περισσότερο ικανός να ζήσει σε αρμονία με το φυσικό κόσμο. Ως επακόλουθο, η Ανατολική αρχιτεκτονική έχει **μια μακρόχρονη ιστορία ανάπτυξης κατασκευών «σύμφωνη» με τα**

φυσικά τοπία, όπως για παράδειγμα η χρήση του ξύλου ως κύριο δομικό στοιχείο και η έμφαση στην κατάλληλη ροή του Τσί / της ενέργειας μέσα στο περιβάλλον, σύμφωνα με τη θεωρία του Φενκ Σουι.

Από την άλλη πλευρά, ο Δυτικός πολιτισμός από την κλασική περίοδο της αρχαιότητας και μετά επενέβηκε πιο τολμηρά στην φύση. Στην Ευρώπη δε, **δώθηκε έμφαση στην «εξημέρωση» του φυσικού κόσμου**. Στην Δυτική φιλοσοφία, η σχέση του ανθρώπου και της φύσης είναι περισσότερο γραμμική: ο άνθρωπος επηρεάζεται από την φύση, αντιδρά σε αυτή, και έπειτα βρίσκει τρόπους να δαμάσει τα στοιχεία της φύσης μέσα από την πολιτική και την τεχνολογία (Chen, X., Wu, J., 2009).

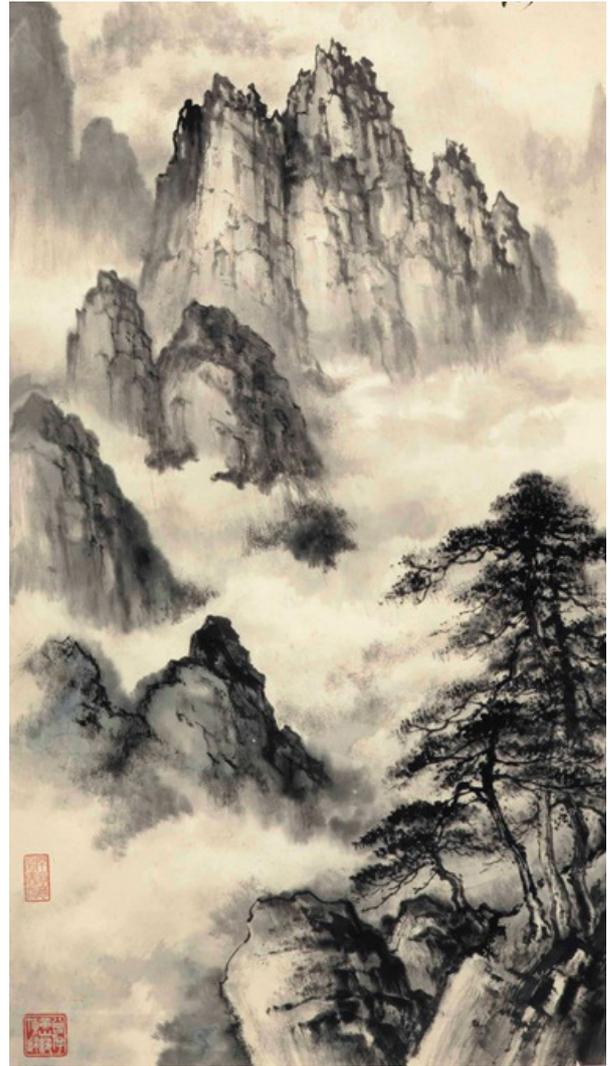
Εικόνα 12 | Ενώ οι Κινέζικοι παραδοσιακοί κήποι δημιούργησαν ένα ιδανικό φυσικό ζωντανό χώρο για αναψυχή, μιμούμενοι την φύση, οι Δυτικοί κηποτεχνες συχνά ικανοποιούν τις ανάγκες των ανθρώπων από τον φυσικό χώρο με το να διευθετούν τα φυσικά στοιχεία σε κάποια φόρμα Pang, J. (2012).

Château de Villandry, Γαλλία. Πηγή: pinterest.com

Πράγματι, ο σχεδιασμός του τοπίου στους Δυτικούς πολιτισμούς είναι μια αντανάκλαση της μοντέρνας τεχνοκρατικής προσέγγισης στην οικονομική ανάπτυξη, καθώς και των διαχρονικών στην ιστορία κατακτητικών αγώνων για αποικισμό και κυριαρχία ξένης γης για κέρδος φυσικών πόρων. Ως εκ τούτου, η δυτική αρχιτεκτονική τοπίου έχει μεγάλη ιστορία στην δημιουργία περισσότερο «μόνιμων» μνημείων τα οποία προβάλλουν την ανθρώπινη επιβολή, όπως για παράδειγμα η χρήση της πέτρας και του τούβλου ως κύρια κατασκευαστικά υλικά, και δεν εμπεριέχει καμία έννοια περιβαλλοντικής ισορροπίας παράλληλης με αυτή του Τσι ή της ροής των ενεργειών (Chen, X., Wu, J., 2009).

Η κηποτεχνία στην Κίνα ήταν και αυτή μια μορφή τέχνης, που όπως είδαμε επηρεάστηκε πολύ από την **ζωγραφική τοπίου**. Το ίδιο ισχύει και για την δυτική κηποτεχνία, ιδιαίτερα από τον 17ο αιώνα και μετά. Ωστόσο και στην ζωγραφική τοπίου οι δύο πολιτισμοί είχαν πολύ μεγάλες διαφορές. Στην Ευρώπη, η ζωγραφική τοπίου από τον 15ο αιώνα στην δυτική και βόρεια Ευρώπη προσπαθούσε να αναπαραστήσει την φύση ως ένα «τοπίο-θέαμα», δημιουργώντας δηλαδή διάφορα σκηνικά στην επιφάνεια της γης, με στόχο να την αντιγράψει και να αναπαραστήσει την μια ειδυλιακή εικόνα εμπνευσμένη από την κλασική αρχαιότητα. Από την Αναγέννηση, η τέχνη αυτή αναπτύχθηκε στον Δυτικό πολιτισμό με διακριτό τρόπο, βασιζόμενη στην Ευκλείδεια γεωμετρία και στην γραμμική προοπτική. Οι γεωμετρικοί κήποι της Δύσης δημιουργούσαν τάξη αντίθετη στη φύση, ενώ η **ανθρώπινη δύναμη εκφράστηκε οργανώνοντας την φύση κάτω από τον έλεγχο της ανθρώπινης θέλησης**. (Tsu, F. Y. 1988 από Xu, Y., Burley, J., Machemer, P., Allen, A. 2016).

Σε αντίθεση με την ζωγραφική τοπίου στην Δύση, στην Κίνα η αντίστοιχη τέχνη δίνει λιγότερη σημασία στην ακρίβεια, ωστόσο **τονίζει την ατμόσφαιρα της φύσης**, εκφράζοντας την δυνατή επιθυμία **της ζωής στην απομόνωση της φύσης** (Yang W., 2012). «Η ζωγραφική τοπίου στην Κίνα είναι μια

Εικόνα 13 | Στην Κινέζικη ζωγραφική τοπίου τονίζεται η ατμόσφαιρα της φύσης. Δεν αναπαριστά τον πραγματικό κόσμο, αλλά μια φανταστική ουτοπία για τους ερημίτες. Στοχεύει να δείξει την αρμονία μεταξύ του ανθρώπου και της φύσης, όπως την περιγράφει το Φενκ Σούι, εστιάζοντας στα βουνά και στο νερό (Yang W., 2012). Πηγή: pinterest.com

διάρθρωση φυσικών και ανθρωπογενών στοιχείων σε ακατέρραστη προοπτική – οργανώνει τα φυσικά στοιχεία έτσι ώστε αυτά να παρέχουν ένα κατάλληλο υπόβαθρο για την ανθρώπινη δραστηριότητα» (Tuan, 1990, p. 122). Η μη-προοπτική δεν αποδυναμώνει το σύνολο, αλλά αντιθέτως εντείνει την σχέση ανθρώπου –φύσης. Η Κινέζικη ζωγραφική τοπίου δεν παριστάνει τον πραγματικό κόσμο, αλλά την φανταστική ουτοπία για τους ερημίτες. Σκοπεύει να προβάλλει την αρμονία

μεταξύ του ανθρώπου και της φύσης, όπως το Φενκ Σουι την περιγράφει, εστιάζοντας κυρίως στα βουνά και στο νερό. Η Ταοιστική φιλοσοφία πιστεύει στην αιώνια ενότητα των πάντων στη φύση. Αυτή η ψευδαίσθηση της απόλυτης βύθισης στο άπειρο της φύσης είναι που διακρίνει την Κινέζικη τέχνη από την εμφανώς πιο ανθρωποκεντρική, ατομικιστική και σαφή χωρικά Ευρωπαϊκής τέχνης (Barlow-Rogers, E. 2001).

Η αντίθετη προσέγγιση της έννοιας της φύσης και του τρόπου επέμβασης σε αυτήν, που για πολλούς αιώνες ακολούθησαν ο Ανατολικός και ο Δυτικός πολιτισμός, τα τελευταία χρόνια **τείνει να συγκλίνει** και η αρχή έγινε στην Αγγλία με την δημιουργία της **Αγγλικής Νατουραλιστικής Σχολής**. Η Σχολή αυτή γεννήθηκε μετά την περίοδο της Αγγλικής Αναγέννησης (16ος –μέσα 17ου αι.), μέσα από πολιτικές και στρατιωτικές ανακατατάξεις της χώρας, την βιομηχανική επανάσταση και το κίνημα του Διαφωτισμού. «*Η Αγγλική Νατουραλιστική Σχολή είναι η πρώτη ολοκληρωμένη μεταστροφή του σχεδιασμού του τοπίου προς το νατουραλισμό και την οικολογία*» (Τσαλικίδης, Ι. - Μπακιρτζή, Ο. 2014). «*Ο σχεδιασμός κήπου στην Αγγλία και το νατουραλιστικό κίνημα κηποτεχνίας έγινε το πιο εμβληματικό πολιτιστικό κατόρθωμα της Αγγλίας τον 18ο και 19ο αιώνα. Η φυσική προσέγγιση στο σχεδιασμό κήπου αποδείχθηκε να είναι το σύμβολο της φιλελεύθερης φιλοσοφίας και του τρόπου σκέψης του Διαφωτισμού*» (Szilagyi, K., 2014).

Ο Αγγλικός νατουραλιστικός κήπος εμπνεύστηκε και **επηρεάστηκε από την ζωγραφική τοπίου καθώς και από τους κλασσικούς Κινέζικους κήπους**, οι οποίοι την περίοδο εκείνη περιγραφόταν από τους Ευρωπαίους ταξιδευτές. Από τα τέλη του 17ου αιώνα, η Κινέζικη παράδοση στην κηποτεχνία, ήταν πολύ σε εκτίμηση σε όλη την Ευρώπη. Το ενδιαφέρον για τον Κινέζικο πολιτισμό, την αρχιτεκτονική και την κηποτεχνία εξαπλώθηκε σε όλη τη Μεγάλη Βρετανία και ενέπνευσε σπουδαίους κηποτεχνες της εποχής.* Ο επιδιωκόμενος σκοπός στους κήπους αυτούς ήταν η ποικιλία, ο μυστικισμός,

Εικόνα 14 | Στους Αγγλο-Κινέζικους (anglo-chinoiserie) κήπους όπως ονομάστηκαν, χρησιμοποιήθηκαν Κινέζικα αρχιτεκτονικά μοτίβα και στοιχεία κήπου, χωρίς ωστόσο στις περισσότερες περιπτώσεις να ενσωματώνουν και την Κινέζικη φιλοσοφία για την φύση. Η “Παγόδα” (1761) στους βοτανικούς κήπους Kew Gardens της Αγγλίας, Πηγή: διαδίκτυο

ο τονισμός ειδυλλιακών καταστάσεων, δίνοντας **έμφαση στην αισθητική αξία και την πνευματική διάσταση του «γραφικού» βουκουλικού τοπίου**. Οι πρώτοι εμπνευστές της νατουραλιστικής προσέγγισης στην Αγγλική κηποτεχνία ήταν ποιητές, ιστορικοί, φιλόσοφοι και ζωγράφοι, όπου στόχος τους ήταν να δημιουργήσουν αντίγραφα ιδεατών κόσμων δηλώνοντας ότι πηγή έμπνευσης αποτελούσε η ίδια η φύση (Τσαλικίδης, Ι. - Μπακιρτζή, Ο. 2014). Στα μέσα του 18ου αι. ο η νέα φυσιοκρατική τάση στην Αγγλική κηποτεχνία είχε επικρατήσει απόλυτα.

* Το Αγγλικό ενδιαφέρον στην Ασιατική παράδοση (γνωστό ως “Sharawadgi”), έγινε δημοφιλές την δεκαετία του 1680 και προήλθε από τις εμπορικές επαφές με την Ιαπωνία και την Κίνα. Το αντίστοιχο ενδιαφέρον της Γαλλίας για την Κίνα, ονομάστηκε “chinoiserie” και οι Γάλλοι ιησούιτες ιεραπόστολοι ήταν αυτοί που είχαν μεγαλύτερη πρόσβαση στην Κίνα και ανταλλαγή υλικών και ιδεών. Ο πρώτος καταγεγραμμένος Αγγλικός κήπος που ενσωματώνει στοιχεία Κινέζικης παράδοσης είναι το Grove House, στο Old Windsor, Berkshire το 1730, αντλώντας κάποιες από τις ιδέες του Γαλλικού chinoiserie σχεδιαστικού κινήματος, το οποίο ήταν μια ανάμειξη Δυτικών και Κινέζικων ιδεών (Harris, J., 1980),

Ωστόσο, ο Κλασικός Κινέζικος κήπος παρ' όλο που επηρέασε την Δυτική κηποτεχνία και ενέπνευσε το ρεύμα του **Νατουραλισμού** στην αρχιτεκτονική τοπίου, παραμένει μοναδικός καθώς εμπεριέχει την δική του φιλοσοφία: πλούσιος σε ποίηση και γραφικό μεγαλείο, και σε συνδυασμό με την αρχιτεκτονική πολυπλοκότητα είναι ένα ελκυστικό μέρος που φαίνεται σαν να δημιουργήθηκε από τη φύση, ενώ στην πραγματικότητα είναι ανθρώπινη δημιουργία με χρήση του Φενκ Σουι (Yang W., 2012). Ο Κινέζικος κήπος εκτιμήθηκε όχι μόνο λόγω των αισθητικών αξιών του, αλλά και για την φυσικότητα του. Είναι μια ουτοπία που πηγάζει από το Φενκ Σουι τοπίο με το οποίο οι άνθρωποι ήταν δυνατά συνδεδεμένοι (Yang W., 2012).

Από τα τέλη του 20ου αιώνα, η σύγχρονες εφαρμογές και θεωρίες της Δυτικής αρχιτεκτονικής τοπίου εισάγονται στην Κίνα και εμπλουτίζουν αυτές του Κινέζικου τοπίου (Jia, L., Zhao, D., 2012 από Xu, Y., Burley, J., Machemer, P., Allen, A., 2016). Οι αρχιτέκτονες τοπίου στην Κίνα σταδιακά δίνουν περισσότερη σημασία στις καινοτομίες της λειτουργίας στην αρχιτεκτονική τοπίου. «*Το τοπίο πρέπει να έχει λειτουργική αξία για να ικανοποιήσει τις υλικές και πνευματικές ανάγκες του ανθρώπου*» (Wang, A. 1995 από Xu, Y., Burley, J., Machemer, P., Allen, A., 2016). Παρ' όλα αυτά, η παγκοσμιοποίηση απειλεί στην εξαφάνιση της ποικιλίας στον σχεδιασμό του τοπίου και την έλλειψη της πολιτιστικής ταυτότητας της Κίνας και έτσι πολλοί μελετητές έχουν αρχίσει να ερευνούν τους τρόπους να εφαρμόσουν **σχεδιαστικές αρχές και στοιχεία του κλασικού Κινέζικου κήπου στον σύγχρονο σχεδιασμό κήπου**. Το δάνειο ιδεών για σύγχρονες εφαρμογές αρχιτεκτονικής τοπίου από τον παραδοσιακό τρόπο σκέψης, δεν είναι μόνο ζητούμενο της εποχής και της χώρας της Κίνας, αλλά επίσης και μια «**γέφυρα**» ομόνοιας και σύνδεσης για τις **διαμάχες και αντιθέσεις ανάμεσα στον τωρινό τρόπο ζωής και στην παράδοση του κάθε τόπου**.

1.7. Ερμηνεύοντας τους συμβολισμούς του Φενκ Σουί

Τα ζωτικά σημεία του Φενκ Σουί εμπεριέχουν πολλαπλούς συμβολισμούς, και αυτός ίσως είναι ο μεγαλύτερος παράγοντας που δυσχεραίνει την κατανόηση και την ερμηνεία του από τον Δυτικό πολιτισμό. Η Κίνα είναι μια χώρα που διατήρησε για πολλούς αιώνες ζωντανή την μοναδική στον κόσμο πολιτιστική της ταυτότητα, μαζί με τους μύθους θρύλους και παραδόσεις που την συνοδεύουν ακόμα και από την αρχαιότητα. Αυτός είναι και ο λόγος που όταν σκεφτόμαστε την Κίνα, μας έρχονται εικόνες ενός εξωτικού και μυστήριου πολιτισμού. Ωστόσο, είναι γεγονός ότι **πίσω από τον κάθε συμβολισμό, υπάρχει μια αλήθεια και λογική στην οποία αυτός βασίζεται**. Στην ενότητα αυτή, γίνεται μια προσπάθεια λογικής και επιστημονικής προσέγγισης του Φενκ Σουί, η οποία αποσκοπεί στην καλύτερη ίσως κατανόηση του από τον ευρύ κοινό Δυτικό τρόπο σκέψης.

Ξεκινώντας από την **έννοια του Τσι**, οι αρχαίοι Κινέζοι το περιέγραφαν ως η «**ζωτική δύναμη**» (life force) και πίστευαν ότι υπάρχει μέσα στα πάντα. Το Τσι μπορεί να ερμηνευτεί ως **η αόρατη ηλεκτρομαγνητική ενέργεια** που εκπέμπουν όλα τα αντικείμενα σε συγκεκριμένες συχνότητες. "**Κάθε ύλη έχει παλμό**" (Erdogan, E., Erdogan H., 2014). Επίσης,

Εικόνα 15 | Ο Κινέζικος πολιτισμός έχει συνδεθεί με πολλούς συμβολισμούς, από τα αρχαία χρόνια έως και σήμερα.
Κινέζικος δράκος. Πηγή: διαδίκτυο

το Τσι αποτελεί την βάση του δυναμικού της συνείδησης, της σκέψης, συναισθηματικής επίγνωσης και συναισθημάτων. Εξ’ αυτού, η καλή χωρική οργάνωση και ο σωστός λειτουργικός κύκλος δημιουργεί θετικό Τσι, το οποίο ενισχύει τις δημιουργικές δραστηριότητες και την θετική ψυχολογία (Ren, H., 2000, από Erdogan, E., Erdogan H., 2014). * Στον τομέα της ιατρικής, παρομοιάζαν το Τσι με την ροή ενέργειας γύρω και μέσα στο σώμα, σχηματίζοντας μια συνεκτική και λειτουργική ενότητα (en.wikipedia.org/wiki/Qi) Στην δυτική ιατρική και επιστήμη, το Τσι ερμηνεύεται ως βιοενέργεια και είναι μετρήσιμη.** Η ενέργεια δεν είναι ποτέ

*Η σύγχρονη επιστήμη έχει αποδείξει ότι κατά την διάρκεια διαφόρων βιολογικών διεργασιών, παράγονται ηλεκτρομαγνητικά πεδία στο σώμα. Τέτοιες βιολογικές διεργασίες είναι η ταχεία διαίρεση των κυττάρων-κατά τη διάρκεια των φυσικών διεργασιών ανάπτυξης, η έντονη νευρική δραστηριότητα η οποία συνδέεται με νοητικές διεργασίες, και ποικίλες παθολογικές περιστάσεις όπως η ανώμαλη ανάπτυξη των κυττάρων η οποία μπορεί να προκαλέσει ασθένειες όπως ο καρκίνος (qigonginstitute.org). Ως επακόλουθο της αποτελεσματικότητας των θεραπειών που βασίζονται στην ενέργεια, οι δυτικοί επιστήμονες αντιλήφθηκαν ότι η κατάσταση του μυαλού ενός ατόμου μπορεί να επηρεάσει την υγεία του. Σύμφωνα με έρευνες του Τμήματος Υγείας και Ανθρώπινων υπηρεσιών, 70% των ασθενειών μπορούν να προληφθούν και ακόμη ότι το 70-90% των ασθενειών οφείλονται στο άγχος (healthypeople.gov).

** Ο όρος - Βιοενέργεια ή Βιοανάδραση (Bio-energy / Bioresonance Therapy - BRT), είναι η χρησιμοποίηση των ηλεκτρομαγνητικών ταλαντώσεων από το σώμα του ασθενούς για θεραπευτικούς σκοπούς. Στο σώμα, μας, υπάρχουν διάφορες μορφές ενεργείας, δυο από αυτές είναι η θερμική και η ηλεκτρομαγνητική ενέργεια. Κάθε είδος ενέργειας έχει μήκος κύματος και έχει και κάποιο είδος ταλάντωσης. Το μήκος κύματος της ταλάντωσης ενός υγιούς ανθρώπου είναι διαφορετικό από το μήκος κύματος της ταλάντωσης που θα έχει κάποιο άτομο με κάποια παθολογική κατάσταση. Επειδή οι ταλαντώσεις αυτές είναι ηλεκτρομαγνητικής φύσης, μπορούν να απαχθούν, ή να γίνουν αντιληπτές από κάποιο μηχανήμα. (iatronet.gr)

στατική, αλλάζει συνεχώς και παντού, στο σώμα μας και στο περιβάλλον μας, αυτό που αντιλαμβανόμαστε με τις αισθήσεις μας, αλλά και αυτό που δεν φαίνεται με πρώτη ματιά. Η βιοενέργεια κινείται και ρέει ελεύθερα σε κάθε σημείο του σώματός μας ότι ο άνθρωπος είναι η φυσική πηγή της, ο καθένας από εμάς μπορεί να την οργανώσει και έτσι να έχει καλή υγεία. (therapywave.eu) Αντίστοιχες ελληνικές λέξεις που έχουν μπορούν σε ένα ποσοστό να υποστηρίξουν την έννοια του Τσι είναι, η «αύρα», το «πνεύμα» και η «ενέργεια» (qigonginstitute.org). Με την κατανόηση του ρυθμού και της ροής του Τσι, πίστευαν ήδη από τα αρχαία χρόνια, ότι μπορούν να κατευθύνουν ασκήσεις και θεραπείες οι οποίες παρέχουν σταθερότητα και μακροβιότητα. (en.wikipedia.org/wiki/Qi) Αυτή είναι άλλωστε και η βάση της Κινέζικης παραδοσιακής ιατρικής και των Δυτικών εναλλακτικών θεραπευτικών μεθόδων.

Όπως ήδη αναφέρθηκε, το Φενκ Σουι υποστηρίζει την ζωή σε αρμονία με το περιβάλλον και την ενέργεια που εκπέμπεται από τη φύση. Στην φύση δε, υπάρχει ήδη μια αρμονική ισορροπία ανάμεσα στις δυνάμεις της. Οι ενέργειες της φύσης έχουν δυο κύριες πηγές σύμφωνα με τη φιλοσοφία του Φενκ Σουι: το Γιν Τσι (Yin Chi) και το Γιανκ Τσι (Yang Chi) τα οποία έχουν αντίθετα χαρακτηριστικά. (Too, L., 1997). Το Γιν και το Γιανκ συσχετίζονται και πάντα το ένα τείνει να ισορροπεί το άλλο στη φύση, έτσι όπως δεν θα μπορούσε να υπάρξει φώς χωρίς το σκοτάδι ή η ζέστη χωρίς το κρύο. Αυτές είναι αντιθέσεις οι οποίες συμπληρώνουν η μια την άλλη και μαζί δημιουργούν όλες τις μορφές ζωής και ύλης. Όταν ένα από το Γιν ή το Γιανκ είναι κυρίαρχο, η ισορροπία διαλύεται και η δύναμη του άλλου χάνει την επιρροή της.

Ο **δυσμός του Γιν και το Γιανκ στην αρχιτεκτονική τοπίου** περισσότερο σχετίζεται με θέματα αντιληπτικά, αισθητικά, ψυχολογικά και εν δυνάμει επηρεάζει πολύ τα συναισθήματα του χρήστη μέσα στο χώρο. Ένα κοινό παράδειγμα εφαρμογής του κανόνα αυτού στους Κινέζικους κήπους είναι ότι όταν το ανάγλυφο είναι πολύ λείο, τότε αυτό θα

πρέπει να εξισορροπηθεί με βράχια, γλυπτά, παγόδα με κλιμακωτές οροφές κτλ.

Σε σημερινή ορολογία, η «ένωση φύσης –ανθρώπου» την οποία πρεσβεύει το Φενκ Σουι (“unity of man with nature”), σημαίνει ότι οι ανθρώπινες δραστηριότητες θα πρέπει να ολοκληρώνονται με φυσικά μοτίβα και διαδικασίες έτσι ώστε να μπορέσει να επιτευχθεί αρμονία ανάμεσα στον άνθρωπο και την φύση (Chen, X.,Wu, J., 2009) Στην αρχιτεκτονική τοπίου, αυτό δεν εννοεί να «επιστρέψουμε στη φύση» ή στον πρωτόγονο τρόπο ζωής, αλλά υποστηρίζει την διαλεκτική σχεδιαστική αρχή «από την φύση , αλλά πέρα από αυτήν» (Chen, X.,Wu, J., 2009) Με άλλα λόγια, η αρχιτεκτονική τοπίου θα πρέπει να ακολουθεί και να εκμεταλλεύεται τους φυσικούς ρυθμούς και τις οικολογικές αρχές και ιδιαιτερότητες της κάθε περιοχής. Ταυτόχρονα, η φύση θα πρέπει να τροποποιείται και τεχνητά στοιχεία θα πρέπει να ενσωματωθούν ώστε να συναντήσουν τις κοινωνικές, οικονομικές και πολιτιστικές ανάγκες των ανθρώπων που κατοικούν στο εκάστοτε τοπίο. Η έννοια του «τόπου» , του μέρους δηλαδή που έχει οικειοποιηθεί, είναι σημαντικό στο Φενκ Σουι. Με το χαρακτηριστικό του να δημιουργεί χώρους με ταυτότητα και σημασία, το Φενκ Σουι θεωρείται ότι είναι η φυσική πειθαρχία της «δημιουργίας τόπου» (Yu,K., 1994 από Erdogan, E., Erdogan H., 2014).

Εικόνα 16 | Οι παγόδες είναι Φενκ Σουι λύσεις οι οποίες εφαρμόστηκαν ευρέως για πολύ Γιν (επίπεδο) ανάγλυφο (Lip, E.,1996) από Erdogan, E., Erdogan H.,2014) Πηγή: διαδίκτυο

Η σύλληψη των 5 Στοιχείων, της Φωτιάς, της Γης, του Μετάλλου, του Νερού και του Ξύλου, έχει τις ρίζες της στο τοπίο της αρχαίας Κίνας και στις απαρχές του Φενκ Σουι για την επιλογή του κατάλληλου σημείου για δόμηση, μέσα από τις βιοτικές ανάγκες των τότε ανθρώπων σε συνδυασμό με τον βέλτιστο χειρισμό των πέντε αυτών στοιχείων. Με άλλα λόγια, μπορούμε να πούμε ότι το Φενκ Σουι είναι μια μορφή ανάλυσης τοπίου και βιοκλιματικού σχεδιασμού. Το ίδιο ισχύει και για το «μοντέλο του ιδεατού τοπίου», το οποίο κατεξοχήν πρόκειται για γεωμορφολογική ανάλυση του τοπίου.

Έχει χαρακτηριστικά ειπωθεί ότι «η πρώτη αρχή του Φενκ Σουι είναι να αποκτήσει το νερό (Shui) και να ηρεμήσει τον άνεμο (Feng) (Mak,M. So, A. 2009) ή αλλιώς, η κατοικία να βρίσκεται κοντά σε νερό, το οποίο ήταν δυσεύρετο και πολύτιμο σε πολλές περιοχές της Κίνας, και να έχει προστασία από τον, κρύο και τον χειμωνιάτικο, άνεμο. Η επιλογή του κατάλληλου σημείου βρίσκεται σε ένα μέρος , το οποίο θα πρέπει να είναι ζεστό αρκετά για να μεγαλώσουν ζωές, και οι περιβάλλουσες μορφές των βουνών να εξασφαλίζουν ένα καλό οικολογικά περιβάλλον (Yu, W. & Kang, T., 2014).

Η θεωρία του κύκλου των 5 στοιχείων συμβολίζει την έναρξη, την εξέλιξη, την ανάπτυξη , την ωριμότητα και την ολοκλήρωση κάθε γεγονόςτος, όχι μόνο της φύσης, αλλά και της ανθρώπινης πράξης και σκέψης. Η αρχή του κύκλου είναι η φωτιά και, ιδιαίτερα για τον άνθρωπο, συμβολίζει την «φωτιά συνείδησης» που έχει ο αυτός που επιθυμεί να εξελιχτεί, και με αυτήν και μόνο μπορεί να ξεκινήσει κάθε φορά τον κύκλο. Πράγματι, μόνο αν συνειδητά επιθυμήσουμε κάτι μπορούμε και να το ολοκληρώσουμε θετικά. Φυσικά τη λογική αυτή «αγκαλιάζουν» και οι έννοιες του Γιν και του Γιανκ , της ισορροπίας δηλαδή στη ζωή και της θετικής ροής του Τσι και όλα μαζί συμβάλλουν στην δημιουργία ενός κώδικα τρόπου ζωής για υγεία, σεβασμό στη φύση, αρμονία και πνευματικότητα.

Τα 5 Ζώα-Αρχέτυποι που αντιστοιχούν

σε κάθε ένα από τα 5 στοιχεία είναι ουσιαστικά η συμβολική υποστήριξη του Φενκ Σουι ώστε να καθοριστεί η στρατηγική τοποθέτηση των αντικειμένων σε συγκεκριμένα περιβάλλοντα (Didier, C., Mermillod J-F. 2008). Κάθε Στοιχείο και κάθε συμβολικό Ζώο-Αρχέτυπος εμπεριέχει τα δικά του χαρακτηριστικά και τις δικές του ενεργειακές δυνάμεις, πάντα σε συσχετισμό με την φύση, την αρχιτεκτονική και τον άνθρωπο. Θα μπορούσαμε ίσως να πούμε ότι προέκυψαν από την ανάγκη για επιβίωση των πρώτων Κινέζων ανθρώπων («μοντέλο του ιδεατού τοπίου») σε συνδυασμό με τους μύθους και τις παραδόσεις τους μαζί με τον τρόπο που αντιλαμβάνονταν τον κόσμο. Σε κάθε περίπτωση, εμπεριέχουν μια φιλοσοφία βαθιά ριζωμένη στον πολιτισμό της Κίνας, από τα αρχαία χρόνια έως σήμερα, καθώς κάθε ένα από αυτά αλλά και όλα μαζί συνδέονται με διαχρονικές ανθρώπινες αξίες και ανάγκες, σε άμεση συσχέτιση με χωρικά δεδομένα.

Εικόνα 17 | Η εξέλιξη: το Φενκ Σουι μπορεί να καθορίσει, είτε απλά να εμπνεύσει, την συγχρονη αρχιτεκτονική τοπίου.
Penda (Chris Precht), "Where The River Runs, Garden Expo 2015 Πηγή: www.archdaily.com

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Η ΕΞΕΛΙΞΗ

2.1. 21ος αιώνας: ανθρωπος και αστικός υπαίθριος χώρος. Βιώσιμη αρχιτεκτονική – ολιστικός σχεδιασμός και Φενκ Σούι

Η γενιά μας, ζει στα πλέον πολύπλοκα χρόνια: απο την μια, η συνεχής προώθηση ενός καταναλωτικού τρόπου ζωής και από την άλλη οι αλματώδεις ρυθμοί ανάπτυξης της τεχνολογίας και της πληροφορίας. Ιδιαίτερα στα αστικά κέντρα όπου τα νέα αυτά πρότυπα ζωής κυριαρχούν, η κοινωνική συμπεριφορά των κατοίκων έχει επηρεαστεί πολύ, αλλά και γενικότερα ο ρόλος της δημόσιας ζωής διαρκώς αναθεωρείται. Η δημόσια ζωή επαναπροσδιορίζεται μέσα στη νέα πραγματικότητα των τηλεπικοινωνιών και της ηλεκτρονικής «επαφής». Η έλλειψη ανθρώπινης επαφής κι επικοινωνίας, η εξατομίκευση και η αδιαφορία για τα κοινά, η διάλυση των δεσμών της κοινότητας, η αποξένωση της ζωής της νεωτερικότητας γίνεται πραγματικότητα, όχι στις «μαύρες» πόλεις της Βιομηχανικής Επανάστασης, αλλά στις μετα-βιομηχανικές πόλεις της ηλεκτρονικής επανάστασης. (Τσουκαλά, Κ., 2006)

Μέσα σε αυτή τη διαρκή σύγχυση προσαρμογής, η έμφυτη ανθρώπινη ανάγκη για προσωπική ταυτότητα και έκφραση, γίνεται ολοένα πιο δύσκολη. Ένας απο τους πλέον σημαντικούς παράγοντες που επηρεάζει τον τρόπο ζωής μας και την ψυχολογία μας, όπως και την διαμόρφωση της αντίληψης της αισθητικής και ομορφιάς που έχει ο καθένας μας, είναι το περιβάλλον μέσα στο οποίο ζούμε και δραστηριοποιούμαστε. Αυτό αποτελείται απο το φυσικό και το ανθρωπογενές περιβάλλον. Το τελευταίο , το συναντάμε σχεδόν ολοκληρωτικά στις

πόλεις, με την μορφή κτιρίων, δρόμων, υπαίθριων χώρων... Συνεπώς, η ποιότητα ή μη, της αρχιτεκτονικής του δομημένου περιβάλλοντος - των κτιρίων και των υπαίθριων χώρων, καθορίζει αντίστοιχα θετικά ή αρνητικά και την ποιότητα του περιβάλλοντος μέσα στο οποίο ζούμε.

Οι αρχιτέκτονες τοπίου και οι οικολόγοι σε συνδυασμό με κοινωνικούς επιστήμονες-ερευνητές έχουν ξεκινήσει τις τελευταίες δεκαετίες να επαναπροσδιορίζουν τον τρόπο με τον οποίο ο αστικός υπαίθριος χώρος οφείλει να προσεγγίζεται, εννοιολογικά και σχεδιαστικά, με στόχο να μπορέσει ακολουθήσει τις σύγχρονες κοινωνικοπολιτικές συνθήκες και να ανταποκριθεί με τον βέλτιστο τρόπο στις ανάγκες των χρηστών του. Οι αστικοί υπαίθριοι χώροι έχουν την δυνατότητα και οφείλουν να γίνουν ζωντανόι χώροι οι οποίοι να προσφέρουν, αφενός στον κάτοικο της πόλης ουσιαστικές λειτουργίες και αξίες που έχει ανάγκη όπως την ψυχαγωγία, την ηρεμία, την έμπνευση, την θετική ψυχολογία και αφετέρου στο επιβαρυσμένο περιβάλλον της πόλης οξυγόνο και εξυγίανση. Καθώς ο παγκόσμιος πληθυσμός και η αστικοποίηση συνεχίζουν να αυξάνονται , αντίστοιχα και τα οικοσυστήματα και τα τοπία μας συνεχίζουν να δομούνται και να σχεδιάζονται. "Η ανάπτυξη και η ταυτόχρονη διατήρηση αειφόρων τοπίων έχει γίνει πλέον ένα αναγκαίο έργο για επιστήμονες διαφόρων ειδικοτήτων" (Feng, S. & Xu, K., 2012, από Xu, Y., Burley, J., Machemer, P., Allen, A., 2016).

Η διαδικασία που ακολουθούν οι επιστήμονες και ερευνητές προκειμένου να βρουν λύσεις στα σύγχρονα προβλήματα των αστικών κέντρων, είναι κυρίως να μελετούν και να συγκρίνουν σχεδιαστικά μοντέλα του παρελθόντος. "Οι Δυτικές σχολές σχεδιασμού και προγραμματισμού τοπίου έχουν δεσμευτεί στην μελέτη και σύγκριση παραδοσιακών σχεδιασμών με προηγούμενες ιστορικές σχεδιαστικές πρακτικές και με μοντέρνα δομημένα περιβάλλοντα" (Xu, Y., Burley, J., Machemer, P., Allen, A., 2016). Κατ' αυτό τον τρόπο, πρωταρχικές έννοιες και αξίες, όπως η επαφή με την φύση και τα οφέλη της

στην πόλη και στον άνθρωπο, η οικολογία, η καλή αισθητική, η καλή ψυχολογία κ.α. έρχονται ξανά στο προσκήνιο, καθώς είχαν παραμεληθεί στην πορεία των τελευταίων χρόνων των αστικών κέντρων κυρίως του δυτικού κόσμου.

Ακολουθεί ένα απόσπασμα του E.Barlow-Rogers στο βιβλίο του για την ιστορία του σχεδιασμού του τοπίου, “Landscape Design a cultural and architectural history” : «...έχουμε μόλις πρόσφατα πάρει στα σοβαρά την πιθανότητα μεγαλύτερης περιβαλλοντικής υποβάθμισης και καταστροφής του πλανήτη. Τώρα, καθώς ο ανθρώπινος πληθυσμός στον κόσμο ολοένα μεγαλώνει και η ανθρώπινη ζωή γίνεται αυξανόμενα εξαρτημένη από το τεχνητό περιβάλλον, εμείς αναπτύσσουμε εκστρατείες για να προστατεύσουμε την άγρια φύση. Η προηγούμενη μας επαφή με την άγρια φύση έχει αντιστραφεί, είναι τώρα στο έλεος των πολιτικών. Άρρηκτα συνδεδεμένοι από τις δυνάμεις των ενεργειών που δίνουν «ισχύ στις μηχανές μας» και την νέα πραγματικότητα που δημιουργούμε, οι περισσότεροι από εμάς απεγνωσμένα θέλουμε να εναρμονίσουμε το γρήγορο διερχόμενο μέλλον με το παρελθόν μας, απολαμβάνοντας τα οφέλη των νέων πηγών ενέργειας και τους καρπούς της τεχνολογίας ενώ παράλληλα τιμάμε την ανθρώπινη μας φύση και την επιθυμία μας για τόπο και χαρακτήρα που είναι κωδικοποιημένα στην ύπαρξη μας. Η επιτυχία μας σε αυτή τη προσπάθεια θα εξαρτηθεί από πολλά πράγματα, συμπεριλαμβανομένου της κατανόησης της πλούσιας ψυχολογικής μυθοποιητικής σχέσης του ανθρώπινου όντος με το τοπίο μέσα από την ιστορία». (Barlow-Rogers, E.,2001)

Στην Δύση οι περιβαλλοντολόγοι έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην προώθηση μιας αρμονικής σχέσης μεταξύ της κοινωνίας και της φύσης, από την αρχή του 20ου αιώνα. Συγκεκριμένα, η «ηθική της γης» (land ethic) από τον Aldo Leopold επηρέασε γενιές οικολόγων, αρχιτεκτόνων και άλλων επιστημόνων. * Στο βιβλίο του A Sand County Almanac (1949) ο Aldo αναγνωρίζει τα προβλήματα της κατακτητικής στη φύση

Δυτικής παράδοσης και υποστήριξε μια νέα ηθική για τη γη ώστε να παροτρύνει «μια κατάσταση αρμονίας ανάμεσα στον άνθρωπο και την γη». Η ηθική αυτή «ηχεί» την ουσία της Κινέζικης φιλοσοφίας της «ένωσης του ανθρώπου με τη φύση» (Chen, X.,Wu, J., 2009). Επιπροσθέτως, την δεκαετία του 1960 ξεκίνησε το **Περιβαλλοντικό Κίνημα** το οποίο επίσης διαδραμάτισε μεγάλο ρόλο στην προώθηση σχεδιαστικών αξιών οι οποίες αναζητούν την σχέση ανθρώπου και φύσης. (Botequilha Leitao A, Ahern J, 2002, απο Chen, X.,Wu, J., 2009) Ο Αμερικανός αρχιτέκτονας τοπίου Ian McHarg στο εξαιρετικό βιβλίο του “Design with Nature” χαρακτηριστικά αναφέρει: «Ας εγκαταλείψουμε την απλοϊκότητα του διαχωρισμού και να δώσουμε στην ενότητα αυτό που της οφείλουμε. Ας σταματήσουμε να ακρωτηριάζουμε τον εαυτό μας και ας δώσουμε έκφραση στην δυναμική αρμονία του ανθρώπου και της φύσης» (McHarg,I.,1969). Σήμερα, η έμφαση αυτή στην επαναφορά του φυσικού στοιχείου και στην εφαρμογή της επιστήμης της οικολογίας στην αρχιτεκτονική τοπίου εξελίσσεται διαρκώς, και πλέον κυριαρχούν έννοιες όπως η οικολογική ή «**πράσινη**» **αρχιτεκτονική** (green architecture), ο **βιοκλιματικός σχεδιασμός** (bioclimatic design), η **βιώσιμη αρχιτεκτονική** (sustainable architecture), η **αιεφόρος ανάπτυξη** (sustainable development) κ.α., οι οποίες οργανώνονται ως προς τον ορισμό τους, μελετούνται εκτεταμένα και εφαρμόζονται από την Δύση σε όλο τον κόσμο.

Παράλληλα με την επικαιρότητα του οικολογικού και βιοκλιματικού παράγοντα στον σχεδιασμό αστικών υπαίθριων χώρων,

* Ο Aldo Leopold (1887–1948) ήταν ένας Αμερικανός συγγραφέας, φιλόσοφος, επιστήμονας, οικολόγος, περιβαλλοντολόγος. Η δεοντολογία του για την φύση και την προστασία της άγριας ζωής είχε βαθιά επίπτωση στο Περιβαλλοντολογικό Κίνημα, με την οικοκεντρική ή ολιστική ηθική του στα θέματα της γης (Phillip F. Cramer, 1998 από en.wikipedia.org). Στο έργο του επεσήμανε την βιοποικιλότητα και την οικολογία και ήταν ιδρυτής της επιστήμης της διαχείρισης της άγριας ζωής.

μελετούνται αναλύονται και εφαρμόζονται γνώσεις ήδη από το 1970, που αφορούν την **ψυχολογία του χρήστη**, όπως η "Περιβαλλοντική Ψυχολογία", αλλά και την **αισθητική, την τέχνη κ.α.**, καθώς έχει ιστορικά αποδειχθεί ότι η μεμονωμένη ή η απόλυτη εφαρμογή ενός και μόνο παράγοντα στο σχεδιασμό, όπως για παράδειγμα η οικολογία, δεν έχει καταφέρει να προσφέρει στον χρήστη μια συνολικά άριστη εμπειρία. **Ο σχεδιασμός αστικού χώρου** καλείται να λάβει υπόψη του και να ικανοποιήσει ένα μεγάλο αριθμό παραγόντων καθώς και την αλληλεπίδραση μεταξύ τους, προκειμένου να μπορέσει να έχει ένα ουσιώδη ρόλο στην βελτίωση της ποιότητας ζωής των ανθρώπων. *"Το να συνδέσει κάποιος το τοπίο με την ομορφιά, την ευχαρίστηση και την απόλαυση, είναι σήμερα μια ιδέα δυναμική, ρεαλιστική και επίκαιρη. Είναι η ιδέα ότι η διαμόρφωση του χώρου πρέπει να είναι στενά συνυφασμένη με την ποιότητα"* (Ανανιάδου-Τζιμποπούλου, Μ., 1992).

Ολοένα και περισσότεροι αρχιτέκτονες τοπίου σήμερα εφαρμόζουν μια **ολιστική προσέγγιση** στο σχεδιασμό. Η ολιστική αρχιτεκτονική υποστηρίζει την **εξέταση κάθε προβλήματος από το σύνολο των παραγόντων οι οποίοι σχετίζονται με αυτό** και τις αλληλεπιδράσεις που αυτοί δημιουργούν. Ο ορισμός του «ολιστικού», σχετίζεται με την ιδέα ότι τα πράγματα πρέπει να μελετώνται στο σύνολο τους και όχι σαν ένα άθροισμα των μερών τους, όπως χαρακτηριστικά υποδεικνύει η ολιστική ιατρική που εστιάζει στην υγεία ολόκληρου του σώματος και του πνεύματος, και όχι μόνο κάποιων τμημάτων του σώματος (yourdictionary.com/holistic).

Η ιδιαιτερότητα της ολιστικής αρχιτεκτονικής είναι ότι προσεγγίζει τον σχεδιασμό και μέσα από τον παράγοντα της ψυχολογίας του χρήστη και των συναισθημάτων που ο χώρος του προκαλεί, της βιωματικής δηλαδή εμπειρίας του χώρου. Ο Ολισμός είναι μια βιο-φιλοσοφική (bio-philosophical) θεωρία η οποία γεννήθηκε μαζί με τους νατουραλιστές στις αρχές του 19ου αιώνα. Ο ολισμός ήταν επίσης

σημαντικός για την ψυχολογία Gestalt* και ιδιαίτερα ως θεωρία η οποία εξηγεί πως λειτουργεί η ανθρώπινη αντίληψη. Ο Alexander von Humboldt** τονίζει την **αισθητική και συναισθηματική εμπειρία του τοπίου** ταυτόχρονα με την λογική παρατήρηση και μέτρηση φυσικών παραγόντων όπως για παράδειγμα η θερμοκρασία. (Antrop M, 2005,) Η αλληλεπίδραση ανάμεσα στην νοητική σύλληψη και την κατασκευή, στην αντίληψη του περιβάλλοντος και στην προσαρμογή της συμπεριφοράς, οδηγεί στην αρχιτεκτονική τοπίου, δηλαδή στην μορφοποίηση και οργάνωση της γης σύμφωνα με τις ανάγκες μιας (τοπικής) κοινωνίας και σύμφωνα με πολιτικές, ηθικές και αισθητικές αξίες (Olwig, K.R., 2002. από Antrop M.,). Σύμφωνα με τον Ολισμό, **το τοπίο θεωρείται ένα πολυσύνθετο σύνολο, το οποίο είναι περισσότερο από το άθροισμα των μερών που το συνθέτουν.**

* Η Ψυχολογία Gestalt (Gestalt psychology) είναι ένας τρόπος αντιμετώπισης ατόμων που αισθάνονται ανήσυχα - πως κάτι δεν πάει καλά. Η θεραπεία στοχεύει στο να βοηθηθεί το άτομο να συνειδητοποιήσει τις σκέψεις του, τις συμπεριφορές του, τις εμπειρίες του και τα συναισθήματά του και να αναλάβει την ευθύνη για αυτά. Η λέξη Gestalt είναι γερμανική και σημαίνει «σχήμα». Η βασική αρχή της Ψυχολογίας Gestalt είναι πως ο νους δέχεται επί μέρους ερεθίσματα, αλλά τα συνθέτει με το δικό του τρόπο και «σχηματοποιεί» ένα αποτέλεσμα που είναι κάτι πολύ περισσότερο ή κάτι διαφορετικό από το άθροισμα των ερεθισμάτων που δέχτηκε. (el.wikipedia.org/wiki/Ψυχολογία_Gestalt)

** Ο Alexander von Humboldt (1769-1859) ήταν ένας Πρώσος γεωγράφος, φυσιοδίφης, εξερευνητής και ισχυρός υποστηρικτής της Ρομαντικής φιλοσοφίας και επιστήμης (Cunningham, A. & Jardine, N. (eds.), 1990, από en.wikipedia.org/wiki/Alexander_von_Humboldt). Η ποσοτική δουλειά του Humboldt στην βοτανική γεωγραφία, έστρωσε τα θεμέλια για το τομέα της βιογεωγραφίας. Επίσης, η υπεράσπιση του για συστηματικά μακροπρόθεσμες γεωφυσικές μετρήσεις, έθεσε τις βάσεις για τη μοντέρνα γεωμαγνητική και μετεωρολογική παρακολούθηση (Love, J.J., 2008 από en.wikipedia.org/wiki/Alexander_von_Humboldt).

Ο σχεδιασμός κατά τον ολιστικό τρόπο γίνεται εφαρμόζοντας τους εξής παράγοντες:

- τον **βιοκλιματικό σχεδιασμό**, δηλαδή την αξιοποίηση των τοπικών κλιματικών συνθηκών ώστε να εξασφαλιστούν με τον περισσότερο δυνατό φυσικό τρόπο συνθήκες θερμικής και οπτικής άνεσης παρέχοντας εξοικονόμηση ενέργειας και προστασία του περιβάλλοντος,

- την **αιεφορία / βιωσιμότητα / οικολογική δόμηση** η οποία συνδέεται με ανακύκλωση υλικών, την χρήση τοπικών υλικών χαμηλής εμπειροχόμενης ενέργειας και μεθόδους ήπιας τεχνολογίας με φροντίδα για την υγεία του χρήστη, χρήση των πόρων και του περιβάλλοντος χωρίς να ζημιώνονται οι προοπτικές χρήσεώς τους από τις μελλοντικές γενιές και

- την **βιωματική εμπειρία του χώρου**, στην οποία η σωστή αρχιτεκτονική, δηλαδή η λειτουργικότητα, η εργονομία, η εναρμονισμένη ένταξη στη φύση στο τοπίο και στο κλίμα, συμπορεύεται με την **ψυχολογία του χρήστη** η οποία ερμηνεύεται μέσα από την δυναμική του χώρου, τις ενέργειες που εκπέμπει και τα συναισθήματα που αυτός δημιουργεί.

Ο Ολιστικός σχεδιασμός σχετίζεται με την αισθητική, την βιωσιμότητα, την πνευματικότητα και άλλες οπτικές του «θέλω», περισσότερες από ότι του «χρειάζομαι»* (interaction-design.org).

*Σύμφωνα με τον Leon Battista Alberti (1404-1472), η αρχιτεκτονική ορίζεται ως εκείνη η νοητική σύλληψη που οδηγεί τη ζωή και την εξέλιξη των ανθρώπινων κοινωνιών στο να εναρμονιστούν όσο το δυνατόν καλύτερα και πληρέστερα με τα κριτήρια «necessitas, commoditas et voluptas»: η «αναγκαιότητα» («necessitas») ορίζεται ως η εναρμόνιση της κατασκευής με τους νόμους της φυσικής και της μηχανικής. Η «άνεση» («commoditas») εκφράζεται από την κάλυψη μιας μέσης κοινωνικής ανάγκης. Η «θελκτικότητα» («voluptas») ορίζεται ως η ικανότητα της αρχιτεκτονικής να εκφράζει, με τα δικά της μέσα, μια ποιητική του δομημένου χώρου που προέρχεται από την εσωτερική ευχαρίστηση της έκφρασης του συναισθήματος της ομορφιάς (Τσιπήρας Κ.,Θ., 2005).

Ο αρχιτεκτονικός σχεδιασμός σύμφωνα με τις αρχές του Φενκ Σουι, ανταποκρίνεται στο πλαίσιο της ολιστικής προσέγγισης σχεδιασμού, καθώς η φιλοσοφία και η μεθοδολογία του υποστηρίζει την λειτουργική δημιουργία χώρου με περιβαλλοντική και οικολογική ευαισθησία, στοχεύοντας να δημιουργήσει παράλληλα καλή αισθητική και θετική βιωματική εμπειρία στον άνθρωπο χρήστη. “Στις μέρες μας, καθώς πολλοί ερευνητές αναζητούν μια βαθύτερη κατανόηση αυτών των σχέσεων ανάμεσα στον άνθρωπο και το φυσικό περιβάλλον, οι αρχιτέκτονες έχουν αρχίσει να αναγνωρίζουν το Φενκ Σουι ως ένα ευρύ οικολογικά και αρχιτεκτονικά συνδεδεμένο παράδειγμα” (Mak, M., Thomas N.G., 2007). Ο Hwangbo (1999) πίστευε ότι η πρακτική του Φενκ Σουι είναι ένα διαισθητικό-αντιληπτικό περισσότερο ζήτημα, το οποίο περιλαμβάνει επιλογή τοποθεσίας και χωρική οργάνωση, και έχει ισχυρούς παραλληλισμούς με Δυτικές έννοιες της γεωμετρίας και αρχιτεκτονικού σχεδιασμού Hwangbo, A.B., 1999 από Mak, M., Thomas N.G., 2007). Ο φυσικός φιλόσοφος-ερευνητής John Mitchell είχε ήδη αναφέρει το 1973 ότι “Το Φενκ Σουι δίνει ένα ορισμένο αλλά και πολύ ευέλικτο κώδικα, ο οποίος μπορεί να αναφερθεί σε όλα τα θέματα αρχιτεκτονικού σχεδιασμού, πολεοδομικού προγραμματισμού και την χρήση του τοπίου” (Mitchell, J., 1973. από Chen, B., 2008). Το Φενκ Σουι είναι ένα σύστημα δηλώσεων / δεδομένων στην σχέση ανθρώπου-φύσης σε ένα περιβάλλον ολιστικής σκέψης, καθώς σύμφωνα με το Φενκ Σουι, ο άνθρωπος και το περιβάλλον συνδέονται μαζί σε ένα σύστημα «έμφυτης τάξης»: Η φύση αποτελείται από ισορροπημένες δυνάμεις, αντιδρώντας σε κάθε παρέμβαση που γίνεται σε αυτή, και αυτή η αντίδραση αμέσως αντηχεί στον άνθρωπο (Bruun, O. & Kalland, A. (Eds.), 1995 από Mak, M., & Ge, J., 2012).

Οι έννοιες της αιεφόρου και βιώσιμης αρχιτεκτονικής δεν είναι ξένες στην Κινέζικη παράδοση, για το λόγο ότι οι θεμελιώδεις αρχές του Κινέζικου κήπου είναι οι ίδιες με αυτές που ενέπνευσαν την τωρινή αντίληψη

ενός αιεφόρου περιβάλλοντος. «Παρόλο που οι αρχαίοι Κινέζοι δεν γνώριζαν την έννοια του οικοσυστήματος, πίστευαν απλά ότι ο άνθρωπος και η φύση πρέπει να ζούνε σε αρμονία. Αντίστοιχα και ο σχεδιασμός του τοπίου και του κήπου πρέπει να μαθαίνει από τη φύση και να είναι σε αρμονία αυτήν» (Huang, J., 2008. από Xu,Y.,Burley, J., Machemer,P., Allen, A.,2016). Συνεπώς, η φιλοσοφία του Φενκ Σούι μοιράζεται κοινό έδαφος με Δυτικές επιστημονικές σχεδιαστικές θεωρίες όπως η Περιβαλλοντική Ψυχολογία, ο Βιοκλιματικός σχεδιασμός και ο Οικολογικός σχεδιασμός. Όλες αυτές έχουν επίσης μια δυνατή σχέση με τη φύση και τονίζουν την σπουδαιότητα της αρμονίας με το Σύμπαν (Erdogan, E., Erdogan H., 2014).

Στην ώθηση της ζήτησης του σχεδιασμού με Φενκ Σούι και στον Δυτικό κόσμο, συνέβαλλε και η αδυναμία της δυτικής επιστήμης να καλύψει τις ψυχικές ανάγκες του ανθρώπου. Από τα τέλη του 1960 όλο και περισσότεροι Δυτικοί μελετητές συνειδητοποιούν τους περιορισμούς της μοντέρνας επιστήμης καθώς αυτή αποτυγχάνει να εξηγήσει ολόκληρο το «βασίλειο» των φυσικών φαινομένων (Carra, F., 1975) House από Mak ,M.,& Ge,J.,2012). "Δυστυχώς η σημερινή ανθρώπινη γνώση παρά την πρόοδο της επιστήμης είναι ημιτελής και μπορεί να γίνει και επικίνδυνη για την ίδια την επιβίωση μας και την υγεία και τη ζωή μας, εξαιτίας της αρνητικής στάσης που κρατούν πολλοί από όλους όσους την κατέχουν, απέναντι στην πνευματική και όχι μόνο υλιστική αντιμετώπιση των προβλημάτων που απασχολούν το ανθρώπινο είδος". (Τσιπήρας Κ.,Θ.,2005).

Ο συνδυασμός του Φενκ Σουι και της αρχιτεκτονικής εμπλουτίζει το σχεδιασμό, καθώς επηρεάζει την ανθρώπινη ψυχολογία κατά ένα θετικό τρόπο: "ένας χώρος οργανωμένος με σωστή αρχιτεκτονική και Φενκ Σουι εμπνέει τους ανθρώπους να κινηθούν προς την ζωή που επιθυμούν, και αυτό συμβαίνει όταν δημιουργηθεί ισορροπία ανάμεσα στο φυσικό περιβάλλον, στις ενέργειες και στα συναισθήματα" (Erdogan, E., Erdogan H., 2014). Στους χώρους οι

οποίοι οργανώνονται κατά το Φενκ Σούι, ενεργοποιούνται οι υφιστάμενες ενέργειες του χώρου και αλληλεπιδρούν με τους χρήστες. Είναι σημαντικό για την επιτυχία του Φενκ Σουι **το σχέδιο να δημιουργηθεί σε αντιστοιχία με την ενέργεια/ές του χρήστη/ών** και ως αποτέλεσμα αυτού το Φενκ Σουι συχνά προσφέρει πετυχημένες λύσεις με την έννοια της ψυχολογίας του χώρου (Erdogan, E., Erdogan H., 2014). "Η αλληλεπίδραση ανάμεσα στην νοητική σύλληψη και την κατασκευή, στην αντίληψη του περιβάλλοντος και στην προσαρμογή της συμπεριφοράς, οδηγεί στην αρχιτεκτονική τοπίου, δηλαδή στην μορφοποίηση και οργάνωση της γης σύμφωνα με τις ανάγκες μιας (τοπικής) κοινωνίας και σύμφωνα με πολιτικές, ηθικές και αισθητικές αξίες" (Olwig, K.R., 2002).

Εν κατακλείδι, η πόλη έχει ανάγκη από βιώσιμους υπαίθριους χώρους, στοχεύοντας να αντισταθμίσει τον ψυχολογικά δύσκολο αγώνα των ανθρώπων για ευχάριστη καθημερινότητα και ποιότητα ζωής, καθώς και την περιβαλλοντικά επιβαρυνόμενη και οικολογικά υποβαθμισμένη αστική ατμόσφαιρα. Την ίδια στιγμή, η αρχιτεκτονική πρακτική σήμερα υπόκειται καθοριστικά στις αλλαγές και στις εξελίξεις τις αγορές, όπως η τελευταία έχει διαμορφωθεί υποκινούμενη από την οικονομική ύφεση των τελευταίων χρόνων. Από την άλλη πλευρά, η οικονομική αυτή ύφεση έχει αποδειχθεί ότι είναι γενικότερα μια αποτελεσματική ευκαιρία για νέα οράματα, αναθεώρηση δυνατοτήτων και διαφορετικού είδους ανάπτυξη. (Tan, R. & Van Eck, E.) "Μήπως, είναι η στιγμή που η τέχνη, η τεχνική και η επιστήμη μπορούν να μας οδηγήσουν σε ευαίσθητες προσεγγίσεις, από τις οποίες θα προέλθουν νέες εφαρμογές ικανές να εκφράσουν τις σύγχρονες ανάγκες...;" (Ανανιάδου-Τζιμποπούλου, Μ. 1992).

2.2. Το “Φενκ Σούι του παρόντα Χρόνου” και τα ζωτικά του σημεία *

Το Φενκ Σουι είναι ένα αρχαίο δίδαγμα που έχει επανειλημμένα εφαρμοστεί στην Κίνα και σε άλλες χώρες της Ανατολής. Προσφέρει τα προγονικά κλειδιά για την κατανόηση του περιβάλλοντος με τρόπο ώστε ο άνθρωπος να νοιώθει ενσυναίσθηση με την φύση και την ίδια του τη δημιουργία. Ωστόσο αν τα κλειδιά είναι παγκόσμια, ο χρόνος έχει αλλάξει τις κλειδαριές. Ο χρόνος διαμορφώνει τη φύση και τους χώρους της σύμφωνα με τις εκάστοτε περιόδους και τους τόπους. Ήταν φανερό ότι η επικαιροποίηση αυτής της γνώσης ήταν

* Η συνέχεια της παρούσας έρευνας - το **θεωρητικό υπόβαθρο του «Φενκ Σούι του Παρόντος Χρόνου»** της υποενότητας 2.2 και η μεθοδολογία της Ακαδημίας του «Φενκ Σούι του Παρόντος Χρόνου» του κεφαλαίου 3, βασίζεται στην βιβλιογραφία των ιδρυτικών μελών της Ακαδημίας του Φενκ Σουι του Παρόντα χρόνου :

- Didier, C.,Dufour,S. (2013)

My first steps in Tellurology

- Didier, C.,Mermillod J-F. (2011)

Feng Shui & Gardens of Light

- Didier, C.,Mermillod J-F. (2008)

The Five Keys of Feng Shui for new living spaces

(Mercia du Lac Editions - Κάθε αναπαραγωγή εμπίπτει σε πνευματικά δικαιώματα),

καθώς και στις σημειώσεις των κύκλων επαγγελματικών σεμιναρίων της Ακαδημίας, όπως προσωπικά είχα παρακολουθήσει τα έτη 2013-2014.

Η εφαρμογή του «Φενκ Σούι του Παρόντος Χρόνου» στους αστικούς υπαίθριους χώρους είναι αυτή τη στιγμή σε ερευνητικό και “νεογέννητο” ακόμα στάδιο, καθώς στον κόσμο έχει δοθεί μεγαλύτερη έμφαση και πρακτική στους εσωτερικούς χώρους κατοικίας και τους επαγγελματικούς χώρους. Για τους στόχους της εργασίας, έχει γίνει προσωπική επεξεργασία του υλικού της Ακαδημίας του «Φενκ Σουι του Παρόντα Χρόνου» ώστε να είναι θεωρητικά και πρακτικά διαθέσιμο στους αρχιτέκτονες τοπίου για τους αστικούς υπαίθριους χώρους με εστίαση στα αστικά πάρκα. Ως εκ τούτου, η **παρούσα συνδυαστική έρευνα της εργασίας δίνει πρωτότυπα παραγόμενα στοιχεία και συμπεράσματα.**

ζωτική, σεβόμενη την ουσία και τη φιλοσοφία της (Didier, Mermillod, C& J-F., 2008).

Το «Φενκ Σουι του Παρόντα Χρόνου», κρατάει την ουσία του παραδοσιακού Φενκ Σουι, ενώ παράλληλα χρησιμοποιεί τα τρέχοντα ενεργειακά δεδομένα, όπως αυτά παρέχονται από την Τελλουρολογία (επιστήμη των τελλουρικών ενεργειών της Γης)*. Το «Φενκ Σουι του Παρόντα Χρόνου» σκοπεύει να **συνδυάσει τις αξίες του παραδοσιακού Φενκ Σουι με ενεργές εξελίξεις και φιλοσοφίες**, όπως αυτές αναπτύχθηκαν μέσα στο χρόνο, και εκφράστηκαν μέσα από τις διαφορετικές πολιτισμικές πτυχές και φίλτρα τους. Αντίστοιχα, εκφράστηκαν και στην

* Η Τελλουρολογία (από την λατινική λέξη tellus, “Γη”), ορίζεται ως η επιστήμη των τελλουρικών ενεργειών του πλανήτη μας. Η Τελλουρολογία είναι η σπουδή των ενεργειακών επιδράσεων που έχουν οι τελλουρικές δυνάμεις του πυρήνα της γης, στους ανθρώπους, τα ζώα και το φυσικό περιβάλλον (Didier, C.,Dufour,S.,2013). Ο όρος της Τελλουρολογίας επινοήθηκε από την D.Didier, επιστήμονα, μηχανικό και αστρολόγο, μετά από δεκαετίες έρευνας και πειραματισμού στις τελλουρικές δυνάμεις και ενεργειακές ζώνες υψηλών συχνοτήτων της γης και την συγγραφή πολλών βιβλίων για την ενέργεια της γης και τις ενεργειακές επιρροές που πηγάζουν από τον πυρήνα της. Θεωρείται μια νεότερη, ολιστική προσέγγιση των συστημάτων της γης, η οποία μελετάται και εξελίσσεται από ερευνητές των επιστημών της γης, της βιολογίας και της χημείας. Η Τελλουρολογία συνδέεται με τις επιστήμες και παραεπιστήμες της Γεωβιολογίας, της Χρονοβιολογίας, της Βιοενέργειας και της Αστρολογίας και τις επανεπικαιροποιεί μέσα από το πρίσμα της, συγκεντρώνοντας τις ενεργειακές τους απόψεις και οδηγώντας στον πραγματικό λόγο της ύπαρξής τους και της οικουμενικότητας της πηγής τους (Didier, C.,Mermillod J-F.,2008).

Η Τελλουρολογία δεν υπαγορεύει κάποια συμπεριφορά, είναι μια παλμική τέχνη (vibratory art) η οποία προσφέρει ένα εργαλείο για την κατανόηση του ανθρώπου στο περιβάλλον του. Η σχέση Γης – Ουρανού και η σύζευξη τους, σύμφωνα με την προσέγγιση της Τελλουρολογίας, δίνει ένα ευρύτερο άνοιγμα συνειδητότητας το οποίο έλειπε μέχρι τώρα (Didier, C.,Mermillod J-F.,2008). Η γνώση της Τελλουρολογίας εμπεριέχεται στον Τελλουρολογικό τροχό, ένα εργαλείο εικονικής αναπαράστασης των ενεργειακών επιρροών.

αρχιτεκτονική, σε διαφορετικούς πολιτισμούς.

Το «Φενκ Σουι του Παρόντα Χρόνου», δίνει νόημα σε αυτά τα χρόνια της παγκοσμιοποίησης, όπου οι πηγές είναι πολλαπλές και όπου όλη η τέχνη αποτελείται από το συνδυασμό αυτών των πηγών, χωρίς να έχει μια μοναδική σκέψη ή έκφραση, αλλά μια έκφραση και σκέψη η οποία κερδίζει από τις αλληλεπιδράσεις, τον πλούτο και την συμπληρωματικότητα τους» (<http://fstp.academy>).

Οι κανόνες του «Φενκ Σουι του Παρόντος Χρόνου»* είναι απλοί και ακριβείς και για πρώτη φορά προσβάσιμοι, ξεκάθαρα ορισμένοι και οργανωμένοι στις εφαρμογές τους. Επιτρέπουν την ενσωμάτωση διαφορετικών παραμέτρων οι οποίες λαμβάνονται υπόψη σε όλα τα δημιουργικά πλαίσια (άνθρωπος, τόπος, οργάνωση χώρων, υλικά, σχήματα, χρώματα, φως κτλ) έτσι ώστε να δοθεί περισσότερο νόημα στις εκάστοτε προσωπικές ή συλλογικές επιλογές και να παρθεί το βέλτιστο πλεονέκτημα κάθε μέρους σε αντιστοιχία με τις δυνατότητες του. Οι κανόνες αυτοί αφήνουν όλο το περιθώριο για δημιουργικότητα και πρωτοτυπία,

* Η «Ακαδημία του Φενκ Σουι του Παρόντα χρόνου» (Feng Shui of the Present Time AcademyR) δημιουργήθηκε το 2005, βασισμένη στις διδασκαλίες της D.Didier και στους Ελβετούς αρχιτέκτονες-συγγραφείς Jean-François Mermillod και Corine Mermillod. Από τότε μέχρι σήμερα, μέλη της ακαδημίας - πιστοποιημένοι από την ακαδημία επαγγελματίες στο αντικείμενο- διδάσκουν την θεωρία και την μεθοδολογία πρακτικής εφαρμογής του Φενκ Σουι του Παρόντος Χρόνου σε 13 χώρες σε όλο τον κόσμο, σε επαγγελματίες αρχιτέκτονες, διακοσμητές, διοργανωτές εκδηλώσεων, ανεξάρτητους επαγγελματίες κτλ, μέσω εκπαιδευτικών σεμιναρίων και μεταπτυχιακών ακαδημαϊκών προγραμμάτων. Η γνώση και μεθοδολογία εφαρμογής του Φενκ Σουι του Παρόντα Χρόνου είναι ταξινομημένη και διαθέσιμη σε όποιον από εμάς επιθυμεί συνειδητά να δημιουργήσει ομορφιά γύρω του και μέσα του. Για πρώτη φορά, όλοι οι νόμοι της πηγής του Φενκ Σουι και οι κανόνες που κυβερνούν τις εφαρμογές τους, μπορούν να διδαχθούν (<http://fstp.academy/en/>).

“όπως στην μουσική οι κανόνες τις αρμονίας υποστηρίζουν την έμπνευση και την σύνθεση” (fstp.academy).

Στην σημερινή πραγματικότητα, σύμφωνα με την Τελλουρολογία, βρισκόμαστε σε ένα διαφορετικό ενεργειακό στάδιο από τα αρχαία χρόνια της δημιουργίας του Φενκ Σουι. Από τα χρόνια εκείνα, στην ιστορία της ανθρωπότητας και στον πλανήτη, έχουν συμβεί πολλαπλοί κατακτητικοί αγώνες, καταστροφικοί πόλεμοι, μεγάλες φυσικές καταστροφές.. Μια πλούσια ιστορική «βιβλιοθήκη λαθών» έχει γραφτεί, η οποία μειώνει σημαντικά τις επαναλήψεις των ίδιων λαθών. Επιπλέον, από τον πρωτόγονο άνθρωπο μέχρι σήμερα, η διαθέσιμη γνώση για τα πάντα διαρκώς πολλαπλασιάζεται και το ανθρώπινο μυαλό συνεχώς εξελίσσεται. Η ιστορία έχει αποδείξει ότι, κυρίως από την εποχή του Μεσαίωνα, μέχρι την βιομηχανική επανάσταση και τα πρόσφατα χρόνια, δόθηκε πολύ μεγαλύτερη έμφαση στην υλική κατάκτηση απ’ ό,τι στην πνευματική εξέλιξη του ανθρώπου. Σήμερα, ολοένα και περισσότεροι άνθρωποι αναζητούν την ουσία της ζωής, της ύπαρξής τους, την επανασύνδεση με την πνευματικότητα, για την προσωπική ή για την συλλογική ευημερία, η οποία ξεκινά με την αυτεπίγνωση, την προσωπική εξέλιξη, την συνειδητή ανάγνωση του υφιστάμενου κόσμου και την δημιουργία νοήματος και σκοπού ζωής μέσα σε αυτόν*.

Σύμφωνα με το Φενκ Σουι του Παρόντα Χρόνου, η ανθρώπινη ολότητα επέρχεται από

*Η Τελλουρολογία ορίζει αυτή την ενεργειακή μετάβαση της σημερινής πραγματικότητας ως «ανάβαση των ενεργειών» (rising of the energies phase) προς το «Πνεύμα», σε αντίθεση με την «κατάβαση των ενεργειών» (descent of the energies phase) των προηγούμενων χρόνων προς την «Υλη» (Matter). Η «Υλη» δεν συγχέεται με την ύλη, δηλαδή όλα αυτά που είναι στερεά, αλλά αντιπροσωπεύει τις ενέργειες που προκύπτουν από την συσσώρευση αρνητικών ενεργειών (Σα) οι οποίες είναι στάσιμες, δημιουργούν κόμπους και παρεμποδίζουν την θετική ροή του Τσι. Οι ασθένειες θεωρούνται συνέπεια αυτών των παλμικών κόμπων.

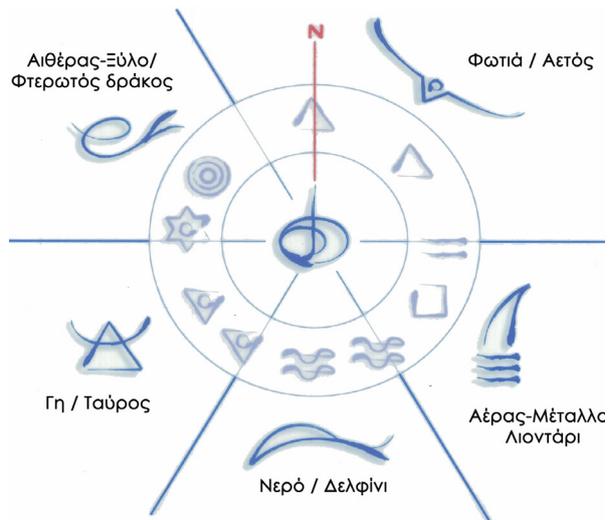
την ισορροπία ανάμεσα στην απόλαυση της ύλης και την πνευματική συνείδηση. Η πορεία των ανθρώπων σήμερα προς την αναζήτηση της πνευματικότητας και της συνειδητότητας των πράξεων τους, εκφράζεται από τον Κύκλο των Στοιχείων και τα σύγχρονα συμβολικά Ζώα του «Φενκ Σουί του Παρόντα Χρόνου». Κατ' αυτό τον τρόπο, το «Φενκ Σουί του Παρόντα Χρόνου», δεν είναι ένα δόγμα με αυστηρούς κανόνες, αλλά χρησιμοποιείται για να αποκαλύψει το προσωπικό γούστο και την προσωπικότητα, ενώ μας μαθαίνει τον τρόπο ανάπτυξης των ενεργειακών αισθήσεων» (Didier, C., Mermillod J-F., 2008).

Το «Φενκ Σουί του Παρόντα Χρόνου» εμπεριέχει την φιλοσοφία των ζωτικών στοιχείων του παραδοσιακού Φενκ Σουί, όπως είναι το Τσι και ο δυισμός του Γιν – Γιανκ, στην αναζήτηση της ισορροπίας, αρμονίας και ψυχικής ανάτασης του ανθρώπου.

Στο παραδοσιακό Φενκ Σουί, υπάρχουν 5 Στοιχεία και τα αντίστοιχα συμβολικά Ζώα (οι Αρχέτυποι του Κύκλου των Στοιχείων) που χρησιμοποιήθηκαν ως συμβολική υποστήριξη του καθορισμού στρατηγικής χωροθέτησης κτιρίων και αντικειμένων, καθώς και προσδιορισμού των θετικών και αρνητικών ενεργειακών επιρροών ενός τόπου. Εφαρμόστηκαν σε συγκεκριμένα περιβάλλοντα, κοινωνικές και ερευνητικές συνθήκες παλαιότερων χρόνων. Πλέον, παρόλο που οι 5 αυτοί Αρχέτυποι (το Φίδι, ο Δράκος, η Χελώνα, η Τίγρης και ο Φοίνικας) είναι ακόμα παρόντες, δεν έχουν πια την ίδια επιρροή. Είναι παλιοί αρχέτυποι οι οποίοι δεν αντιπροσωπεύουν την σημερινή ενεργειακή πραγματικότητα. Συμβολικά και ενεργειακά, είναι η έκφραση του υποσυνείδητου μας, όπως αυτό «χτίστηκε» στο πέρασμα των αιώνων: αντιπροσωπεύουν τις δομές μας, την ιστορία μας, την παλμική πραγματικότητα μια άλλης εποχής η οποία θα παραμείνει αιώνια.

Στο Φενκ Σουί του Παρόντος Χρόνου» οι Αρχέτυποι του κύκλου των Στοιχείων είναι διαφορετικοί και ένα νέο στοιχείο έχει προστεθεί.

Τα 6 Στοιχεία και συμβολικά Ζώα (οι Αρχέτυποι του κύκλου των στοιχείων), ζωτική

Εικόνα 18 | Το Πάκουα του Τελλουρολογικού Τροχού. Πηγή: Didier, C., Mermillod J-F., 2008

γνώση για το «Φενκ Σουί του Παρόντος Χρόνου», εφαρμόζονται σε χωρικά δεδομένα με το Πάκουα του Τελλουρολογικού Τροχού*.

Εκτός από τη ορθή χρήση του Πάκουα ως εργαλείο, προϋπόθεση για την σωστή εφαρμογή και αποτελεσματικότητα του Φενκ Σουί του Παρόντος Χρόνου είναι η **οξυμένη αντίληψη και αίσθηση μας**, η ποιότητα της δικής μας εσωτερικής «Φωτιάς», το άκουσμα που έχουμε ως προς τους άλλους και τις ανάγκες τους. Ή με άλλα λόγια το ίδιο μας το σώμα, που γίνεται μια ευαίσθητη «αντέννα» λήψης αισθήσεων και ενεργειών του τοπίου, του χώρου και των ανθρώπων.

Τα 6 Στοιχεία είναι τα εξής:

1. Φωτιά. Προσανατολισμός στο Πάκουα: **Βόρεια και Βορειο-Ανατολικά.** Το στοιχείο της Φωτιάς συνδέεται με την αίσθηση της **Όρασης:** είναι η οπτική που έχουμε πάνω στο περιβάλλον και στους ανθρώπους. Το να έχουμε μια «όμορφη φωτιά» μπορεί να αλλάξει τον κόσμο.

*Ο τελλουρολογικός Τροχός (telluro-logical Wheel) είναι η εικονική αναπαράσταση της πραγματικότητας του πλανήτη. Είναι ένα εργαλείο το οποίο είναι χρήσιμο για όλους αυτούς που θέλουν να κτίσουν κατασκευές ή να διαμορφώσουν χώρους προσανατολισμένοι στην ψυχολογική ευεξία και την αισθητική αρμονία (όπως αρχιτέκτονες, αρχιτέκτονες τοπίου, αρχιτέκτονες εσωτερικού χώρου, θεραπευτές κ.τ.λ.).

2. **Αέρας-Μέταλλο.** Προσανατολισμός: **Ανατολικά και Νοτιο-Ανατολικά.** Ο Αέρας είναι «η πνοή της ζωής» και συσχετίζεται με την αίσθηση της **όσφρησης**.

3. **Νερό.** Προσανατολισμός: **Νότος.** Το Νερό είναι σε αρμονία με την αίσθηση της **ακοής**. Συμβολικά ερμηνεύεται να είμαστε με θετική ενέργεια στο άκουσμα ως προς τους άλλους.

4. **Γη.** Προσανατολισμός: **Νότιο-Δυτικά.** Το στοιχείο Γη φέρνει σταθερότητα, ισορροπία, αίσθηση δικαιοσύνης και σεβασμό των παραδόσεων. συσχετίζεται με την αίσθηση της **γεύσης**.

5. **Αιθέρας-Ξύλο.** Προσανατολισμός: **Βορειο-Δυτικά.** Μπορεί κάποιος να νιώσει τον αιθέρα σε ένα άλλο άνθρωπο, ζώο ή φυτό αγγίζοντας το απαλά, γι αυτό και ο αιθέρας σχετίζεται με την αίσθηση της **αφής** και μας συνδέει με το ασυνείδητο, την απαλότητα, την φαντασία.

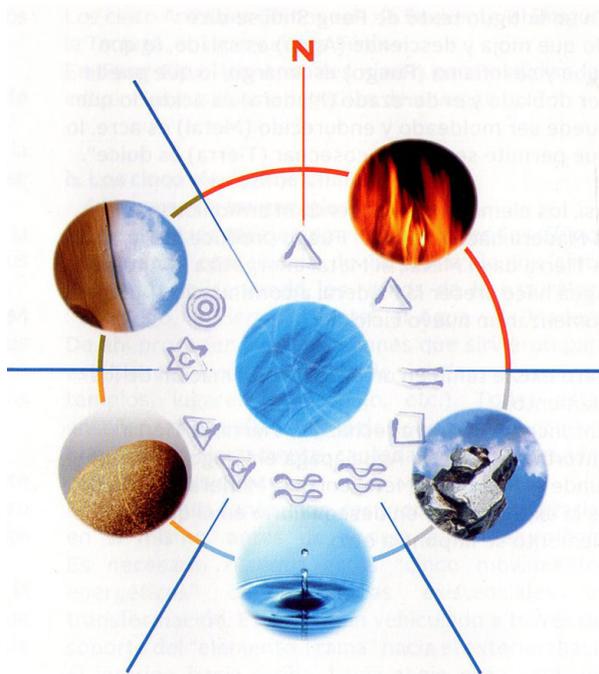
6. **Το Πλέγμα (Web),** το έκτο στοιχείο. Το Πλέγμα είναι παντού και στα πάντα, λούζει το άπειρα μικρό και το άπειρα μεγάλο και επιτρέπει την επικοινωνία με ο,τι είναι ζωντανό στο σύμπαν και μέσα από αυτό ταξιδεύουν τα πάντα καθώς υπάρχει και στην

θεατή και στην "αθέατη" πλευρα (την ανώτερη πνευματικότητα). Οι ενέργειες χρησιμοποιούν το στοιχείο του Πλέγματος για να κινούνται, να διαχέονται για να πετύχουν τους στόχους τους και επίσης δημιουργεί την δυνατότητα για τα πέντε στοιχεία να επικοινωνούν και να συνυπάρχουν σε αρμονία. Καθώς το Πλέγμα είναι συλλέκτης ενεργειών, υπάρχουν κόμπι αδρανής «Υλης» σε αυτό, οι οποίοι συχνά μας κάνουν να υποφέρουν . Οι ασθένειες είναι η συνέπεια αυτών των παλμικών κόμπων. "Δεν είναι το Τσι που τροποποιεί το Πλέγμα, είναι το Πλέγμα που τροποποιεί το Τσι (σε Τσι(Chi): θετικό ή Σα (Sha): αρνητικό)" (Didier, Mermillod, C& J-F., 2008).

Το Μέταλλο και το Ξύλο είναι επιμέρους στοιχεία (sub-elements) τα οποία συνδέονται με τον Αέρα και τον Αιθέρα αντίστοιχα.

Τα συμβολικά Ζώα (Αρχέτυποι) και τα Στοιχεία στα οποία ανταποκρίνονται είναι:

1. **Ο Αετός σε αντιστοιχία με το Στοιχείο Φωτιά.** Ο Αετός είναι το μοναδικό που μπορεί να κοιτάξει τον ήλιο κατάματα χωρίς να τυφλωθεί και γι αυτό το λόγο είναι εκείνος που λαμβάνει την Συνειδητή Φωτιά χωρίς να διαλύεται. Ο συμβολισμός αυτός ερμηνεύεται με διαφορετικά λόγια ως ότι δεν μπορεί ένας

Εικόνα 19 | Ο κύκλος των Στοιχείων του «Φενκ Σουι του Παρόντος Χρόνου»
Πηγή: Didier, C.,Mermillod J-F. ,2008

Εικόνα 20 | Ο κύκλος των συμβολικών Ζώων -Αρχετύπων του «Φενκ Σουι του Παρόντος Χρόνου» Πηγή: Didier, C.,Mermillod J-F. ,2008

άνθρωπος χωρίς συνειδητότητα να φτάσει σε επαφή με λεπτότερες πραγματικότητες... θα «καεί», έτσι όπως καιγόμαστε όσο πλησιάζουμε πιο κοντά στο φως.

2. Το **Λιοντάρι σε αντιστοιχία με το Στοιχείο Αέρας-Μέταλλο**, το οποίο ως Αρχέτυπος κατέχει εξουσία και έλεγχο.

3. Το **Δελφίνι σε αντιστοιχία με το Στοιχείο Νερό**, το οποίο συμβολίζει την εξυπνάδα και την πνευματικότητα και ως ζώο, έχει μνήμη και ικανότητες επικοινωνίας.

4. Ο **Τάυρος για το Στοιχείο Γη**, ο οποίος συμβολίζει την δύναμη της ζωής και θεωρείται ο προστάτης της Γης, της παρουσίας και των φυτών.

5. Ο **Φτερωτός Δράκος σε αντιστοιχία με το Στοιχείο Αιθέρας-Ξύλο**, ο οποίος ως Αρχέτυπος συνδέεται με την έμπνευση και την πνευματική δημιουργία

6. Το **Φτερωτό Φίδι σε αντιστοιχία με το Στοιχείο Πλέγμα**. Το Φτερωτό Φίδι αναπαριστά τον «άξονα του κόσμου». Συγκεντρώνει όλες τις συνειδητές ενέργειες που παράχθηκαν από τον Κύκλο και τις ανεβάζει στο μη ορατό ανώτερο πνευματικό επίπεδο.

Στο «Φενκ Σουι του Παρόντα Χρόνου», ο **Κύκλος των Στοιχείων συμβολίζει κάθε μας σκέψη και πράξη** στην πορεία της ζωής μας. Το «προϊόν» κάθε κύκλου είναι αυτό που τροφοδοτεί τον νέο κύκλο και όλοι οι κύκλοι (σκέψεων και πράξεων) συσσωρεύονται στο Στοιχείο Πλέγμα. Ως συνέπεια, ο κύκλος των Στοιχείων συμβολίζει την συμπεριφορά μας, κατ' επέκταση δηλαδή την ποιότητα της ύπαρξης μας, έτσι όπως αυτή διαμορφώνεται στο πέρασμα του χρόνου ως αποτέλεσμα του συνόλου των σκέψεων και πράξεών μας.

Στην ενεργειακή του ερμηνεία, Ο Κύκλος των Στοιχείων **ενεργοποιείται κάθε φορά με το στοιχείο της Φωτιάς**, η οποία συμβολίζει την «φωτιά» της **συνείδησης** και της «φωταύγειας» μας, το «άνοιγμα» της οπτικής μας προς το «Φως». Κατ' αυτό τον τρόπο, **μόνο συνειδητά μπορούμε να ξεκινήσουμε ένα νέο κύκλο**, θετικό ή αρνητικό.

Η έννοια αυτή της **συνειδητότητας** είναι ιδιαίτερα σημαντική στο «Φενκ Σουι

του Παρόντα Χρόνου». Η σπουδαιότητά της ανακλάται και στο Πάκουα του Τελλουρολογικού Τροχού, όπου το Στοιχείο της Φωτιάς καταλαμβάνει την μεγαλύτερη χωρική έκταση (γεγονός διαφορετικό από το παραδοσιακό Φενκ Σουι).

Γίνεται φανερό πως όταν ο άνθρωπος έχει φτάσει σε ένα χρονικό σημείο της ζωής του που επιθυμεί συνειδητά να κάνει οποιαδήποτε επιλογή, το «Φενκ Σουι του Παρόντος Χρόνου» μπορεί να λειτουργήσει ιδιαίτερα βοηθητικά γι' αυτόν.

Ο **Αέρας** αναπαριστά την «Θεϊκή πνοή» η οποία ενεργοποιείται από τη «Φωτιά συνείδησης», η οποία με τη σειρά της λιώνει το Μέταλλο, γεγονός το οποίο συμβολίζει την φανέρωση του πνεύματος (Φωτιά) στην ύλη (Μέταλλο). Αν δηλαδή η «Φωτιά» είναι η πρώτη μας δημιουργική σκέψη, τότε αυτή παίρνει την πρωταρχική μορφή της, αρχίζει να πλάθεται σε ένα αρχικό συνειδητό δημιούργημα.

Έπειτα το **Μέταλλο**, το δημιούργημα μας, που έχει πάρει μια πρωταρχική μορφή, πέφτει στο Νερό, ώστε να «ψυχθεί» και να πάρει την τελική του μορφή.

Με τον τρόπο αυτό μεταφέρεται η

* Πολύ μετέπειτα από την αρχική σύλληψη της Κινέζικης κοσμολογίας ότι το νερό διαθέτει μνήμη, ο Ιάπωνας συγγραφέας, ερευνητής, φωτογράφος και επιχειρηματίας Masaru Emoto (1943 –2014) απέδειξε μέσα από πειράματα ότι η ανθρώπινη αίσθηση έχει επιρροή στην μοριακή δομή του νερού και συγκεκριμένα ότι το νερό αντιδρά στις θετικές σκέψεις και λέξεις, καθώς και ότι το μολυσμένο νερό μπορεί να εξυγιανθεί μέσα από την προσευχή και τον θετικό οραματισμό. Τα πειράματα του σε κρυστάλλους νερού γινόταν με το να εκθέτει νερό σε ποτήρια σε διάφορες λέξεις, σκέψεις, εικόνες ή μουσική και μετά να τα παγώνει και να εξετάζει τις αισθητικές ιδιότητες των σχηματιζόμενων κρυστάλλων με μικροσκοπική φωτογραφία. Ο Emoto έβγαλε το συμπέρασμα ότι το νερό που εκτέθηκε σε θετικά λόγια και θετικές σκέψεις δημιούργησε ένα οπτικά «ευχάριστο» αποτέλεσμα στο σχηματισμό των κρυστάλλων όταν το νερό πάγωνε, ενώ οι αρνητικές προθέσεις σε «άσχημους» κρυσταλλικούς σχηματισμούς (en.wikipedia.org/wiki/Masaru_Emoto).

πληροφορία του στο Νερό.

Το Νερό ως στοιχείο, έχει μνήμη* και διατηρεί τις πληροφορίες από την αρχή του Κύκλου.

Με αυτές τις μνήμες ποτίζει το επόμενο Στοιχείο, τη Γη.

Η Γη με τη σειρά της θρέφει το Ξύλο, με τις ποιότητες που έχει δεχτεί.

Το Ξύλο είναι το «προϊόν» του Κύκλου, η πρώτη ύλη που θα δοθεί στην Φωτιά και θα την θρέψει έτσι ώστε αυτή να ξεκινήσει ένα νέο συνειδητό κύκλο..

Ο Αιθέρας είναι η πεμπτούσια όλων των υπόλοιπων Στοιχείων. Συμβολίζει την πνευματικότητα, την αύρα, που κάθε ζωντανό ον έχει μέσα του. Ανάλογα με τις πληροφορίες που θα πάρει από τον Κύκλο, θετικές ή αρνητικές (δηλαδή οι θετικές ή αρνητικές ανθρώπινες ολοκληρωμένες πράξεις), με αυτές θα δώσει «πνοή», δηλαδή ταυτότητα-χαρακτήρα στο στοιχείο του Ξύλου.

Το Πλέγμα παίρνει το προϊόν του Κύκλου, και το μετουσιώνει στο πνευματικό επίπεδο.

Στο «Φενκ Σούι του Παρόντα Χρόνου», σύμφωνα με την ερμηνεία που δίνει η Τελλουρολογία, ο Κύκλος των Στοιχείων έχει στόχο την «ανάβαση» των συνειδητών ενεργειών, όπως αυτές προκύπτουν από κάθε Κύκλο, ώστε αυτές να περάσουν στην «άλλη πλευρά» ή την «αθέατη πλευρά», σε αυτή που υπάρχει το «αγνό Πνεύμα», την οποία δεν μπορούμε να δούμε, αλλά μόνο να αισθανθούμε. Το νέο στοιχείο του Πλέγματος είναι αυτό που καλείται να κάνει την μετάβαση των ενεργειών στην «άλλη πλευρά», καθώς αυτό είναι παντού και στα πάντα και υπάρχει και στις δύο πλευρές.

Μια σημαντική διαφορά με το παραδοσιακό Φενκ Σουι είναι ότι στην σύγχρονη εποχή η ανθρωπότητα έχει περάσει από το στάδιο της “Υλης” (της ατομικότητας) και των καταστροφών που αυτή προκάλεσε, στο στάδιο της πνευματικής αναζήτησης, επικοινωνίας και στο «άνοιγμα της συνειδητότητας». Για το λόγο αυτό, ο Κύκλος των Στοιχείων ακολουθεί μόνο ανοδική σπειροειδή πορεία και δεν υπάρχει

η αντίστροφη πορεία καταστροφής των στοιχείων, όπως στο παραδοσιακό Φενκ Σουι. Αν για οποιονδήποτε λόγο ένα συνειδητό έργο δεν ολοκληρωθεί το αποτέλεσμα καταπίπτει υπέρ της “Υλης”.*

Ένα απλό παράδειγμα που θα μπορούσε να ερμηνεύσει την **λογική του Κύκλου των Στοιχείων**, είναι η παρούσα μεταπτυχιακή διατριβή:

Αρχικά, ο οραματισμός, η σύλληψη ενός σαφούς θέματος και η δημιουργική σκέψη της οργάνωσης της, είναι το **Στοιχείο της Δημιουργικής Φωτιάς**. Την στιγμή που συγγράφηκε το πρώτο προσχέδιο, είναι το πέρασμα στο **Στοιχείο του Μετάλλου**. Είναι η στιγμή δηλαδή που η σκέψη από θεωρητική και άυλη, γίνεται ύλη και πράξη, μέσω της αποτύπωσης στο χαρτί.

Το **Στοιχείο του Αέρα**, θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως η θετική αύρα, η ώθηση παρακίνησης, ώστε η σκέψη να μην μείνει ανεκπλήρωτη, αλλά να προχωρήσει και να εξελιχτεί σε πράξη.

Όταν η συγγραφή της εργασίας ολοκληρωθεί, έρχεται η στιγμή που θα παρουσιαστεί, και η γνώση θα μεταφερθεί σε άλλους. Η ολοκλήρωση της πράξης, είναι η **μετάβαση από το Μέταλλο στο Νερό**, και το Νερό με τη σειρά του είναι το Στοιχείο που θα επικοινωνήσει προς τα έξω την πράξη αυτή, θα την διαφημίσει, θα την γνωστοποιήσει.

Όλη αυτή η δημιουργική διαδικασία και ολοκληρωμένη συνειδητή πράξη, η συγγραφή δηλαδή της εργασίας και η εξωτερίκευση της σε άλλους, καταχωρείται ως μνήμη, ως μια προσφορά στον κόσμο. Έχει δηλαδή απτά υλικά αποτελέσματα. Έτσι, η πράξη **μεταφέρεται μέσω της μνήμης από το Νερό και η Γη ποτίζεται από αυτό**.

Έπειτα, ανάλογα την ποιότητα της εργασίας, αυτή θα δώσει έμπνευση ή όχι,

*Ας μην συγχέουμε την ύλη (όλα αυτά που είναι στερεά), με την «Υλη», δηλαδή τις ενέργειες που προκύπτουν από την συσσώρευση αρνητικών ενεργειών (Σα) οι οποίες είναι στάσιμες, δημιουργούν κόμπους και παρεμποδίζουν την θετική ροή του Τσι.

στο ίδιο ή σε κάποιο άλλο άτομο, να πάρει τη σκυτάλη και να συνεχίσει από το σημείο που η έρευνα αυτή σταμάτησε. Κατ' αυτό τον τρόπο, η Γη θα θρέψει το Ξύλο, ανάλογα με τις ποιότητες που αυτή έχει.

Οι ποιότητες αυτές είναι η ταυτότητα του Ξύλου (της εργασίας). Ο Αιθέρας που είναι η πεμπτουσία των τεσσάρων προηγούμενων Στοιχείων προσδίδει αυτήν την ιδιαίτερη ταυτότητα σε κάθε αποτέλεσμα δημιουργικού Κύκλου.

Το Στοιχείο του Πλέγματος κάνει την σύνδεση του ανθρώπου με τον αθέατο πνευματικό κόσμο, μεταφέροντας σε αυτόν κάθε συνειδητή μας πράξη, οδηγώντας μας κάθε φορά ένα βήμα πιο κοντά.

Όταν κάποιο άλλο άτομο επηρεαστεί με οποιοδήποτε τρόπο από αυτή την εργασία, και δώσει σε αυτή μια νέα τροπή, διαφορετικού χαρακτήρα και οπτικής. Το παραγόμενο νέο αποτέλεσμα, αν και θα εξαρτηθεί τελικά από τις δικές του αξίες, αντιλήψεις και τρόπο σκέψης, θα εμπεριέχει και όλους τους προηγούμενους «κύκλους» πράξεων που έχουν περάσει στη μνήμη και συνδέονται, ο κάθε ένας με το δικό του τρόπο συμβολής, με τη παρούσα εργασία. Συνεπώς, κάθε νέος δημιουργικός κύκλος που θα ξεκινήσει, εμπεριέχει και όλες τις πράξεις των προηγούμενων ανθρώπων που συνέβαλαν στο να παραδοθεί σε αυτόν ένα έργο, μια πράξη, όπως η παρούσα εργασία και ούτω καθεξής.

Κάθε ανθρώπινη πράξη, εφόσον ξεκινάει και ολοκληρώνεται **συνειδητά**, συνεισφέρει με μικρότερο ή μεγαλύτερο ποσοστό στην βελτίωση του ανθρώπινου πνεύματος. Η **κατάκτηση της πνευματικότητας** είναι βασικός στόχος της ανθρώπινης ύπαρξης, σύμφωνα με την Κινέζικη ιδεολογία αλλά και με την πνευματική αφύπνιση που χαρακτηρίζει την ανθρώπινη εξέλιξη στον παρόντα χρόνο.

Η ενότητα αυτή παρουσίασε τα ζωτικά σημεία του «Φενκ Σουι του Παρόντος Χρόνου», ως το **θεωρητικό υπόβαθρο στο οποίο βασίζεται η πρακτική εφαρμογής του στην αρχιτεκτονική**. Μέσα από αυτά, η εφαρμογή του «Φενκ Σουι του Παρόντα Χρόνου» **στοχεύει, συμπληρωματικά με την**

λειτουργική αρχιτεκτονική, να προσθέσει αντιληπτικές, ενεργειακές και αισθητικές αξίες σε ένα δεδομένο χώρο.

Το «Φενκ Σουι του Παρόντος Χρόνου», **πρεσβεύει την βαθύτερη δυναμική που έχει ο χώρος γύρω μας, και την ικανότητα να την ενεργοποιήσουμε και να την αναδείξουμε προς όφελος μας, εφόσον το επιθυμούμε.** Προς αυτή τη κατεύθυνση στοχεύει να μας οδηγήσει ο τρόπος αντιμετώπισης του χώρου που προτείνεται στη μεθοδολογία που ακολουθεί.

Εικόνα 21 | «Κάποιος πρέπει να παλέψει το κακό και την ασχήμια» (Didier, D., Mermillod, C & J-F., 2008)
Πηγή: διαδίκτυο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΜΕ ΤΟ “ΦΕΝΚ ΣΟΥΙ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΑ ΧΡΟΝΟΥ”

3.1. Στόχοι και εφαρμογές του σχεδιασμού

«Το Φενκ Σουί του Παρόντα Χρόνου» είναι μια συσσωρευμένη γνώση αλλά και εργαλείο, για όσους επιθυμούν να σχεδιάσουν τον χώρο τους με ευαισθησία, δίνοντας έμφαση στην λειτουργικότητα, στην αρμονική αισθητική και ομορφιά και στις προσωπικές ανάγκες του χρήστη. Στοχεύει να προωθήσει μια περισσότερο συνειδητή επαγγελματική πρακτική, συνδυάζοντας λειτουργικότητα με ομορφιά, συνεισφέροντας στον εξωραϊσμό του κόσμου. «Από όσο μπορώ να θυμηθώ, ήμουν πάντα ευαίσθητος στην ομορφιά που συναντούσα, και η έλλειψη ομορφιάς κάποιες φορές με γέμιζε θλίψη» (πρόλογος Mermillod, J-F., σε Didier, D., Mermillod, C& J-F., 2008). Συμπορευόμενο με το ρεύμα της οικολογίας και του ολιστικού σχεδιασμού, δίνει την πρόσβαση σε μια βαθύτερη έννοια της οικολογίας, καλώντας μας να αναγνωρίσουμε γύρω μας και μέσα μας τις πρωταρχικές ενέργειες της Γης μας, μέσα από τα ζωτικά της Στοιχεία (Φωτιά, Αέρας, Νερό, Γη, Μέταλλο ...) τα οποία είναι παρόντα παντού, μέσα και γύρω μας. «Το Φενκ Σουί του Παρόντα Χρόνου» ενδιαφέρεται για το σύνολο, όπως παράλληλα νοιάζεται και για κάθε λεπτομέρεια. Έχει τη δυνατότητα να ερμηνεύσει το «γιατί» στα συναισθήματα που μας προκαλεί ο κάθε χώρος γύρω μας...

Για ένα αρχιτέκτονα τοπίου, και όχι μόνο, που θέλει συνειδητά να δημιουργήσει ένα χώρο περισσότερο ζωντανό και ευεργετικό για τους χρήστες του, «το Φενκ Σουί του Παρόντα Χρόνου» μπορεί να παρέχει έναν επιπλέον παράγοντα σχεδιαστικής

λειτουργικής οργάνωσης και αρχιτεκτονικής δημιουργικής σκέψης. Με διαφορετικά λόγια, μπορεί να είναι ένας τρόπος εμπλουτισμού της αρχιτεκτονικής σκέψης και δημιουργίας, χωρίς φυσικά να υποκαθιστά την αρχιτεκτονική καθ' αυτή και τις διαχρονικές αξίες της.

Τα πεδία εφαρμογής της του “Φενκ Σουί του Παρόντος Χρόνου» είναι :

Αρχιτεκτονική,
Αστικός σχεδιασμός,
Κηποτεχνία,
Τοπίο
Εσωτερικός σχεδιασμός (interior design),
Ακίνητα (real estate),
Επαγγελματικοί χώροι,
Οργάνωση εκδηλώσεων,
Τουρισμός,
Υγεία,
Γάμος,
Προσωπική ανάπτυξη.

Για κάθε ένα από αυτούς τους τομείς υπάρχει οργανωμένη και ταξινομημένη μεθοδολογία εφαρμογής, όπως αυτή διδάσκεται από την «Ακαδημία του Φενκ Σουί του Παρόντος Χρόνου».

Στα πλαίσια της παρούσας εργασίας, **επιχειρείται η διεύρυνση της οπτικής του αρχιτέκτονα τοπίου** στο σχεδιασμό αστικών υπαίθριων χώρων, μέσα από τη δυναμική της ενεργειακής προσέγγισης του «Φενκ Σουί του Παρόντα Χρόνου».

Ενδεικτικά, το «Φενκ Σουί του Παρόντα Χρόνου» μπορεί να συμβάλλει στην αρχιτεκτονική αστικών υπαίθριων χώρων, σε συνεργασία με τον αρχιτέκτονα τοπίου, με τους εξής τρόπους:

- Σε μια εκ νέου αρχιτεκτονική μελέτη αστικού υπαίθριου χώρου.
- Σε έναν ανασχεδιασμό υποβαθμισμένου αστικού υπαίθριου χώρου.
- Στον εμπλουτισμό ή / και επανέλεγχο μιας υφιστάμενης μελέτης αρχιτεκτονικής τοπίου.

Αυτό μπορεί να επιτευχθεί **επιλέγοντας τη μεθοδολογία που αφορά την αντιμετώπιση:**

- α) Ανοιχτών χώρων χωρίς σύνδεση με

κάποιο συγκεκριμένο κτίριο.

β) Ανοιχτών χώρων με κτίριο-κεντρική προσέγγιση.

γ) Τον συνδυασμό τους.

Δεδομένου πως το κύριο ενδιαφέρον της εργασίας **εστιάζεται στα αστικά πάρκα** χωρίς κτίριο-κεντρική προσέγγιση, επιλέχθηκε η κατεύθυνση α. Τα παραδείγματα εφαρμογής του τέταρτου κεφαλαίου ανταποκρίνονται επίσης στην κατεύθυνση αυτή.

Η βασική διαφοροποίηση που έχει ο μη κτιριο-κεντρικός σχεδιασμός έναντι του σχεδιασμού ενός χώρου που αναφέρεται σε κάποιο συγκεκριμένο κτίριο, είναι ότι όλα τα στάδια της μεθοδολογίας του «Φενκ Σούι του Παρόντα Χρόνου» (παρατήρηση, ανάλυση, στόχοι, δράσεις) αναφέρονται στις **συλλογικές ανάγκες των χρηστών** του αστικού υπαίθριου χώρου και όχι στις προσωπικές ανάγκες του ιδιοκτήτη του κτιρίου (π.χ. κήπος κατοικίας) ή/και του διευθυντή του κτιρίου (εξωτερικός χώρος επαγγελματικού κτιρίου).

Η μεθοδολογία «του Φενκ Σούι του Παρόντα Χρόνου» που ακολουθείται σύμφωνα με τα παραπάνω, οργανώνεται σε μια απλή **πρακτική 4 βημάτων**, η οποία ενθαρρύνει την συνειδητή επίγνωση των ενεργειών που μας περιβάλλουν, και εξηγεί πως αυτές μπορούν να χρησιμοποιηθούν στον αρχιτεκτονικό σχεδιασμό, με σεβασμό στις συλλογικές ανάγκες και προτιμήσεις των χρηστών και της πόλης στην οποία αναφέρονται. Επιπροσθέτως, αποφεύγοντας τις έτοιμες λύσεις-«συνταγές», **η μέθοδος μπορεί να προσαρμοστεί σε κάθε ιδιαίτερη περίπτωση**. «*Η σπουδή ενός ζωντανού χώρου με αυτόν τον τρόπο χειρίζεται την ευαίσθητη σχέση που υπάρχει ανάμεσα στον άνθρωπο και στο τοπίο / τόπο σε μια συγκεκριμένη στιγμή*» (Didier,D., Mermillod, C& J-F., 2008).

3.2. Μεθοδολογία σχεδιασμού

Η μεθοδολογία για σχεδιασμό αστικών υπαίθριων χώρων σύμφωνα με την Ακαδημία του «Φενκ Σούι του Παρόντα Χρόνου» **αποτελείται από 4 στάδια :**

_Στάδιο πρώτο: Παρατήρηση,

με συνειδητή ματιά.

_Στάδιο δεύτερο: Ανάλυση,

των αλληλεπιδράσεων ανάμεσα στα διαφορετικά δεδομένα.

_Στάδιο τρίτο: Σύνθεση,

των κυριότερων στόχων - προοπτικών.

_Στάδιο τέταρτο: Δράση,

για λειτουργική επίλυση με τις ποιότητες του Φενκ Σούι.

Στάδιο πρώτο : Παρατήρηση

με συνειδητή ματιά.

Ξεκινώντας να προσεγγίζουμε ένα χώρο που πρόκειται να εισάγουμε τις ποιότητες του «Φενκ Σούι του Παρόντα Χρόνου», παρατηρούμε:

_Την περιοχή μελέτης και τον περιβάλλοντα χώρο της.

_Τον άνθρωπο και τις ανάγκες του.

_Την δυναμική του χώρου, τις υφιστάμενες λειτουργίες και αξίες που ο χώρος ενσωματώνει.

Η παρατήρηση της ταυτότητας του τοπίου ή του περιβάλλοντα χώρου στον οποίο εγγράφεται ο χώρος μελέτης, **γίνεται με κριτήρια φυσικά και παλμικά / ενεργειακά.**

Η **φυσική πραγματικότητα, ή ανάγνωση του περιβάλλοντος**, έχει να κάνει με την παρατήρηση και καταγραφή των κλιματολογικών χαρακτηριστικών της περιοχής μελέτης, την γεωμορφολογία του τοπίου, την ιστορία, τον πολιτισμό και την αρχιτεκτονική του. Θα μπορούσαμε δηλαδή να πούμε ότι ακολουθάει την ίδια λογική με το στάδιο «**ανάλυση περιβάλλοντα χώρου της περιοχής μελέτης**» το οποίο είναι πρωτεύον και απαραίτητο σε κάθε ξεκίνημα μιας αρχιτεκτονικής δημιουργίας σε έναν ορισμένο χώρο. Αναλυτικότερα, παρατηρούμε το κλίμα,

την πορεία του ήλιου, τους προσανατολισμούς, τις θέες, τις προσβάσεις, την υφιστάμενη βλάστηση, τους περιβάλλοντες όγκους, τα κυρίαρχα στοιχεία, τις περιβάλλουσες χρήσεις γης κτλ.

Η παρατήρηση με παλμικά/ενεργειακά κριτήρια είναι χαρακτηριστική του Φενκ Σούι και βασική ιδιαιτερότητα του. Η διαδικασία ανάγνωσης του χώρου προσεγγίζεται από το μελετητή με **ευαισθησία και με μια «νέα ματιά» συνείδησης**, με σκοπό να δημιουργηθεί μια πραγματική σχέση με το μέρος, τοποθετώντας τον εαυτό του στο «είναι» και στο «τώρα». *“Είναι με μια νέα ματιά που πρόκειται να αναγνωρίσουμε αυτό που «είναι», χωρίς κριτική, χωρίς υποκειμενικότητα, χωρίς συναίσθημα, αλλά με αγάπη”* (Didier,D., Mermillod, C& J-F., 2008). Οι αισθήσεις μας είναι το μέσο ώστε να βιώσουμε συνειδητή επίγνωση με μια συγκεκριμένη διαδικασία: χωρίς να χανόμαστε σε φανταστικούς λαβύρινθους του μυαλού μας, η εμπιστοσύνη στις 5 μας αισθήσεις και στο ένστικτο μας είναι πολύ πιθανό να μας οδηγήσει σε νέες αντιλήψεις, πλούσιες σε πληροφορίες – ίσως ξαναανακαλύψουμε ένα μέρος σαν να το βλέπαμε πρώτη φορά. Τα μόνα όρια σε μια τέτοια αντίληψη είναι αυτά που θέτουμε εμείς στον εαυτό μας...

Ουσιαστικά, οι μελετητές καλούμαστε να αποδεσμευτούμε από τις δικές μας σκέψεις, προκαταλήψεις και πλάνες που πολλές φορές διατηρούμε χωρίς την θέληση μας, έτσι ώστε να **αφήσουμε «ανοιχτό» το ψυχικό μας χώρο** για να μπορέσουμε να νοιώσουμε τα συναισθήματα που μας προκαλεί το τοπίο και ο χώρος που μας περιβάλλει.

Η παρατήρηση με «συνειδητή ματιά» αφορά στην αντίληψη και αίσθηση του χώρου. Στον χώρο μελέτης παρατηρούμε και αισθανόμαστε το βαθμό άνεσης στο χώρο, το μικροκλίμα, τις οπτικές και ακουστικές συνθήκες, τις οσμές, τις θέες και τα εμπόδια. Επίσης αναγνωρίζουμε την υφιστάμενη λειτουργική κατάσταση και τις αισθήσεις που μας προκαλεί: ποιες είναι οι προσβάσεις και οι πορείες, ποια είναι η πρώτη οπτική εντύπωση της εισόδου, ποιες οι διανυθείσες αποστάσεις,

ποιες οι υφιστάμενες λειτουργίες, ποια τα περιβάλλοντα κτίρια κτλ. Παρατηρούμε τα συναισθήματα που κάθε ένα από αυτά τα θέματα μας προκαλεί, όπως για παράδειγμα αν μας προσκαλούν ή μας απομακρύνουν, αν νιώθουμε άνετα, προστατευμένα, άβολα, κλειστοφοβικά κτλ. Η διαδικασία αυτή σκοπεύει να βοηθήσει τον μελετητή **να αποκαλύψει την δυναμική ενός τόπου η οποία δεν έχει εκφραστεί**, καθώς και την αντίληψη της ισορροπίας ή των πιθανών δυσλειτουργιών του. *“Όταν βλέπεις καθαρά, το πρόβλημα έχει λυθεί”* (Krisnamurti απο Didier,D., Mermillod, C& J-F., 2008).

Η παρατήρηση των ανθρώπων στους οποίους αναφέρεται ο χώρος μελέτης, είναι ζωτικής σημασίας ώστε να μπορέσουν να προκύψουν ωφέλιμες σχεδιαστικές λύσεις στα προβλήματα και στις ανάγκες τους. Οι εμπλεκόμενοι άνθρωποι προσεγγίζονται ως σύνολο αλλά και ως άτομα, **καθορίζοντας την φύση / τρόπο ζωής, τις ιδιαιτερότητες, τις προσδοκίες και τις ανάγκες τους.**

Εκτός από τον περιβάλλοντα χώρο και τους ανθρώπους, παρατηρούμε και τους τρόπους με τους οποίους ο χώρος μελέτης **ανταποκρίνεται στους λειτουργικούς στόχους** για τους οποίους υφίσταται. Καταγράφονται παρατηρήσεις σχετικά με τον βαθμό στον οποίο είναι λειτουργικός και εξυπηρετικός στους χρήστες του σήμερα, και ποιες υπηρεσίες προσφέρει. Εξετάζουμε επίσης και τις αξίες που ενδεχομένως ο χώρος ενσωματώνει, δηλαδή τις υλικές και άυλες ποιότητες του χώρου και πως αυτές εκφράζονται μέσα από τις υφιστάμενες λειτουργίες του χώρου και τις αξίες που εμείς θέλουμε να εκφράσουμε.

Στάδιο δεύτερο: Ανάλυση

των αλληλεπιδράσεων ανάμεσα στον τόπο, στον άνθρωπο και στους λειτουργικούς στόχους.

Το στάδιο αυτό μελετάει πως **ο κάθε ένας από τους τρεις βασικούς παράγοντες, (το περιβάλλον, ο άνθρωπος, οι λειτουργικοί στόχοι), αλληλεπιδράει με τον άλλον.** *“Είναι μέσα από την ανάλυση*

των αλληλοσυσχετισμών ανάμεσα σε αυτούς τους τρεις άρρηκτα συνδεδεμένους παράγοντες ενός ζωντανού χώρου που εμείς θα αναγνωρίσουμε τις καθαρές σχέσεις που τους συνδέουν μαζί” (Didier,D., Mermillod, C& J-F., 2008). Μέσα από ένα δίκτυο αντιστοιχιών μεταξύ των ορατών και των μη ορατών στοιχείων και της αμοιβαίας επικοινωνίας τους, μας δίνεται ένας τρόπος βαθύτερης κατανόησης της πραγματικότητας και τρόποι να επεμβούμε σε αυτή.

Η πρακτική ανάλυση ενός τόπου λαμβάνει υπόψη όλες τις παραμέτρους που παρατηρήθηκαν κατά την διάρκεια του πρώτου σταδίου. Αναλύοντας την υφιστάμενη σχέση των ανθρώπων-χρηστών με το περιβάλλοντα χώρο, τον ίδιο τον χώρο μελέτης και την ποιότητα των λειτουργιών που εξυπηρετεί, θα προκύψουν διάφορα θέματα και προβληματισμοί στην προσπάθεια να συνδυαστούν όσα ήδη έχουν παρατηρηθεί στο πρώτο στάδιο. Οι σχέσεις ανάμεσα στα ιδιαίτερα θέματα που εντοπίστηκαν θα οδηγήσουν στην επιλογή των βέλτιστων προσανατολισμών (τρίτο στάδιο), ώστε η σχέση των ανθρώπων-χρηστών με τον υπαίθριο χώρο να είναι αυτή που χρειάζονται για να τους βοηθήσει να ζήσουν μια καλύτερη καθημερινότητα.

Αν η ανάλυση αφορά έναν υφιστάμενο αστικό υπαίθριο χώρο, θα αναγνωριστούν τα «ζωντανά» και τα «νεκρά» τμήματα σε αυτόν τον χώρο, καθώς και το γιατί έχουν αυτά δημιουργηθεί κατ’ αυτό τον τρόπο, μέσα από την παρατήρηση, που έχει ήδη γίνει στο πρώτο στάδιο, για τις πραγματικές ανάγκες των ανθρώπων σε αλληλεπίδραση με την λειτουργικότητα του χώρου. Έτσι θα εντοπιστούν και αναλυθούν οι δυσκολίες που υπάρχουν σε συγκεκριμένες περιοχές του χώρου. Έπειτα μένει να αναγνωρίσουμε τις ανάγκες του παρόντα χρόνου: οι αλλαγές έρχονται καθώς περνάει ο χρόνος και συμβαίνουν ανεξάρτητα από την θέληση μας. Ελευθερώνοντας τον εαυτό μας από την βαρύτητα του παρελθόντος, είναι η ευκαιρία που μπορούμε να δώσουμε ως μελετητές στην δημιουργία ενός περιβάλλοντος όπου,

τα άτομα που πρόκειται να το οικειοποιηθούν, έχουν ανάγκη την παρούσα στιγμή.

Στην αντίληψη των προβληματικών σημείων, των εμποδίων ή των ανοιγμάτων, της αίσθησης της φυγής ή της παραμονής, της ζωντανίας ή της μονοτονίας, μπορεί να βοηθήσει και η παλμική παρατήρηση του χώρου – χωρίς να αφήσουμε το μυαλό να μας επηρεάσει με υποθέσεις και χωρίς να αμφιβάλουμε για την ικανότητα μας να αισθανόμαστε. «Άκουσε τις λύσεις που έρχονται στο μυαλό σου για να λύσουν τα εμπόδια που παρατήρησες. Η πληροφορία που μεταφέρεται από το Πλέγμα του τόπου δείχνει το εύρος των δυνατοτήτων, τόσο σε σχέση με τις νέες προοπτικές, όσο και σε σχέση με τα εμπόδια που επισημάνθηκαν» (Didier,D., Mermillod, C& J-F., 2008).

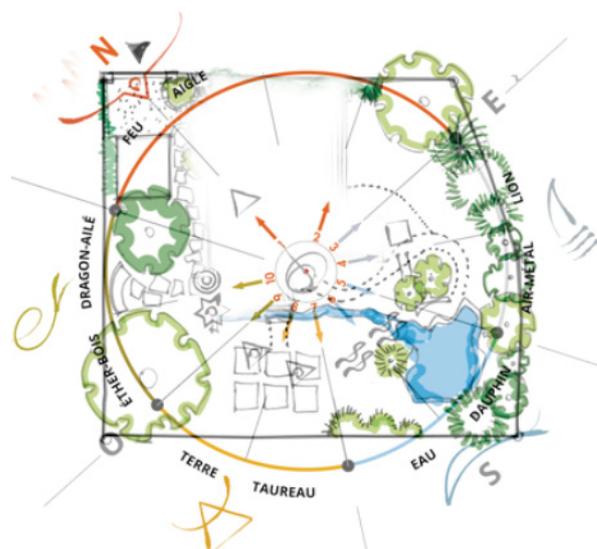
Τα αντικειμενικά χαρακτηριστικά υφιστάμενων χώρων είναι τα λειτουργικά και εργονομικά θέματα που έχει ο κάθε χώρος, τα οποία σχετίζονται άμεσα με την αρχιτεκτονική σκέψη αλλά και την κοινή λογική. Η αντικειμενική λειτουργική ανάλυση των χώρων πρέπει πάντα να αντιμετωπίζεται ως προτεραιότητα. Το «Φενκ Σούι του Παρόντα Χρόνου» ως τεχνική αναβάθμισης της ποιότητας του χώρου δεν μπορεί να εφαρμοστεί αν δεν έχουν πρώτα ξεκαθαρισθεί όλα τα λειτουργικά και οργανωτικά θέματα.

Η ανάλυση των συσχετισμών των λειτουργιών και των αξιών που ενσωματώνει ο υφιστάμενος χώρος σε σχέση με τον περιβάλλοντα χώρο και τον άνθρωπο έχει μεγάλο εύρος: η ποιότητα του φωτός, οι κινήσεις, οι προσβάσεις, η οργάνωση των χώρων, οι σχέσεις τους με το κτισμένο περιβάλλον, η παρουσία της βλάστησης, η εναλλαγή φωτός-σκιάς, οι προφυλάξεις, η όχληση, οι μυρωδιές, οι ήχοι, η παρουσία ή μη νερού, λειτουργικές ή μη συνδέσεις, χρήση των χώρων από τον άνθρωπο, συναισθήματα που προκαλεί κάθε σημείο κτλ. Χρειάζονται τόσες ερωτήσεις όσες και οι καταστάσεις που χρειάζονται επίλυση. «Μια ερώτηση σωστά ορισμένη περιέχει μέσα της όλα τα στοιχεία της λύσης. Μόνο μια προσεκτική και συνειδητή παρατήρηση θα οδηγήσει σε μια

ακριβή και λεπτομερή ανάλυση. Αν η ανάλυση είναι καθαρή και ακριβής, οι λύσεις θα έρθουν ευθύς αμέσως» (Didier, D., Mermillod, C& J-F., 2008).

Για να αναλυθεί η ενεργειακή δυναμική κάθε χώρου σύμφωνα με το «Φενκ Σουί του Παρόντα Χρόνου», ένα διάφανο Πάκουα τοποθετείται πάνω από την κάτοψη της περιοχής μελέτης (εικόνα 18). Το κέντρο του Πάκουα τοποθετείται στο γεωμετρικό κέντρο του χώρου, με τον Βορρά να ταυτίζεται με το μαγνητικό Βορρά. Ιδιαίτερα για τους υπαίθριους χώρους, το κέντρο υπολογίζεται στο κέντρο της καθαρής έκτασης μόνο της γης (εικόνα 22).*

Μέσα από το Πάκουα παρατηρούμε την σχέση του χώρου με τα Στοιχεία και συμβολικά Ζώα (Αρχέτυποι) του «Φενκ Σουί του Παρόντα Χρόνου»: κάθε Στοιχείο-συμβολικό Ζώο, συνδέεται με ένα ή περισσότερα στοιχεία του χώρου, με μια λογική που πηγάζει από την διαχρονική φιλοσοφία του Φενκ Σουί και την επικαιροποίηση του μέσα από την Τελλουρολογία. Τα πέντε Στοιχεία και τα πέντε συμβολικά Ζώα θα πρέπει να είναι όλα παρόντα στον χώρο αν θέλουμε ο Κύκλος να ενεργοποιηθεί, η ισορροπία να διατηρηθεί και ο χώρος να ανακλά το μέγιστο της δυναμικής του. Όταν όλα τα Στοιχεία είναι παρόντα στον χώρο και ο Κύκλος ενεργοποιηθεί, το έκτο συμβολικό Ζώο το Φτερωτό Φίδι που βρίσκεται στο κέντρο του χώρου αναλαμβάνει να εκπληρώσει το στόχο του-την ανάβαση των ενεργειών, ενώ το Πλέγμα ηρεμεί και «φωτίζεται». Κατ' αυτό τον τρόπο, το μέρος γίνεται ευεργετικό για τους χρήστες του, μια πολύτιμη υποστήριξη για αναζωογόνηση μιας

Εικόνα 22 | Εφαρμογή του Πάκουα σε υπαίθριο χώρο. Πηγή: Didier, D., Mermillod C&J-F. (2011)

δραστηριότητάς τους ή απλά ένα μέρος για ψυχική ευεξία.

Ο πίνακας που παρατίθεται, δίνει τις σχέσεις, της πλειοψηφίας των λειτουργιών που μπορεί να έχει ένας αστικός υπαίθριος χώρος, με τα Στοιχεία και τα συμβολικά Ζώα του «Φενκ Σουί του Παρόντα Χρόνου» (πίνακας 1). Με βάση αυτή τη λογική των ενεργειακών σχέσεων, στο στάδιο αυτό καταγράφονται τα ευεργετικά σημεία, δηλαδή η πλεονεκτική σχέση λειτουργίας – Στοιχείου/συμβολικού Ζώου και ο σωστός προσανατολισμός ανάμεσα σε μια λειτουργία και τον Τομέα της, καθώς αντίστοιχα και τα σημεία προς εξέταση, δηλαδή εκείνα όπου έχουν ανεπαρκή σχέση ανάμεσα σε μια λειτουργία και στο αντίστοιχο της Στοιχείο/συμβολικό Ζώο, σύμφωνα με την ανάγνωση που δίνει το Πάκουα.

Στάδιο τρίτο: Σύνθεση

των κυριότερων στόχων-προοπτικών.

Έπειτα από την ανάλυση, είναι απαραίτητο να συνθέσουμε τα αποτελέσματα και να οδηγηθούμε σε συμπεράσματα, με στόχο να αναδείξουμε τα σημαντικότερα θέματα που χρειάζονται προσοχή και επίλυση. Η ανάλυση της αλληλεπίδρασης του ανθρώπου, του χώρου και των στόχων, ανοίγουν προοπτικές για μετασχηματισμό.

Ο στόχος του σταδίου αυτού είναι ο

* Οι κατοικήσιμοι κτιριακοί όγκοι δεν θα μας απασχολήσουν εδώ γιατί δεν συμμετέχουν λειτουργικά στην οργάνωση του υπαίθριου χώρου. Χρησιμοποιούμε δηλαδή τη μεθοδολογία για τους ανοιχτούς χώρους χωρίς σύνδεση με κάποιο συγκεκριμένο κτίριο. Αν οι χώροι λειτουργούσαν ως αυλή ή άμεσος λειτουργικά περιβάλλον χώρος ενός κτιρίου, θα χρησιμοποιούσαμε την μεθοδολογία ανοιχτών χώρων με κτίριο-κεντρική προσέγγιση, ή/και τον συνδυασμό τους.

Πίνακας 1: Λειτουργικοί χώροι και οι σχέσεις τους με τα Στοιχεία / συμβολικά Ζώα του «Φενκ Σουι του Παρόντος Χρόνου» Πηγή: Didier,D., Mermillod, C& J-F., 2008 & ιδία επεξεργασία

ΦΩΤΙΑ ΑΕΤΟΣ		χώρος στάθμευσης αυτοκινήτων - ηλεκτρικές συνδέσεις - είσοδος ιδιοκτησίας, χώροι εποπτείας
ΑΕΡΑΣ - ΜΕΤΑΛΛΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ		υπόστεγο - μονοπάτι εισόδου σε κτίριο - κλίμακ - ανατολικά μέρη του κήπου
ΝΕΡΟ ΔΕΛΦΙΝΙ		χώρος παιχνιδιού - WC - πισίνα, λίμνη, σιντριβάνι (στοιχεία νερού) - χώροι κοινωνικοποίησης και επικοινωνίας
ΓΗ ΤΑΥΡΟΣ		χώροι γευμάτων - κήπος - λαχανόκηπος - ζαρντινιέρες - γλάστρες - κυρίαρχο δέντρο - χώροι σε επίπεδο (terrace)
ΑΙΘΕΡΑΣ - ΞΥΛΟ ΦΤΕΡΩΤΟΣ ΔΡΑΚΟΣ		χώρος διαλογισμού και ηρεμίας - χώρος για μελέτη - παγκάκι - χώροι στάσης - σκιασμένος χώρος από δέντρα - κήπος ζεν
ΠΛΕΓΜΑ ΦΤΕΡΩΤΟ ΦΙΔΙ		χώροι συλλογικών δραστηριοτήτων

προσδιορισμός τριών βασικών προοπτικών, οι οποίες αποτελούν μια δυνατότητα ισχυρής έκφρασης ή μετασχηματισμού, όπως προκύπτουν από την ανάλυση και το σκοπό της μελέτης (εικόνα 23).

Η επιλογή των τριών κυρίων προοπτικών που θα επιτρέψουν στο χώρο να εναρμονιστεί, προκύπτει από την σύνοψη των παρατηρήσεων και των σημαντικότερων προβλημάτων που εντοπίστηκαν στην ανάλυση των αλληλεπιδράσεων ανάμεσα στην υφιστάμενη φυσική κατάσταση, στις προσδοκίες και τις ανάγκες των χρηστών του χώρου, καθώς και στο υφιστάμενο δυναμικό του χώρου, σε συνδυασμό με την ενεργειακή ανάγνωση του χώρου που έδωσε το Πάκουα του «Φενκ Σουί του Παρόντα Χρόνου». Είναι θεμελιώδες στάδιο και σημείο-κλειδί της μεθοδολογίας, ώστε να είναι ακριβής ο εντοπισμός του σκοπού της εκάστοτε μελέτης.

Στάδιο τέταρτο: Δράση

για λειτουργική επίλυση με τις ποιότητες του «Φενκ Σουί του Παρόντος Χρόνου».

Το στάδιο αυτό είναι η πραγματοποίηση των βασικών επιλογών του τρίτου σταδίου. Θα δημιουργηθούν οι φυσικές συνθήκες που θα επιτρέψουν στην ενεργειακή δυναμική του χώρου να εκφραστεί. Μέσα από τις επιλογές των χωρικών κατευθύνσεων και λειτουργιών και μέσα από τα Στοιχεία που υποστηρίζουν τις ενέργειες στην υλική τους μορφή, θα ενθαρρυνθεί η παρουσία των συμβολικών Ζώων (με άλλα λόγια θα εγκατασταθούν οι επιθυμητές, ευεργετικές ενέργειες) και ο προστατευτικός τους ρόλος στην ισορροπία του χώρου και κατ' επέκταση της ζωής.

Για κάθε μια από τις τρεις κύριες προοπτικές και βασικούς στόχους που τέθηκαν στο τρίτο στάδιο, γίνεται επιλογή για κάθε χωρική-λειτουργική ενότητα:

_ των λειτουργικών επιλύσεων (οργάνωση, άνεση κινήσεων, ανοίγματα-σχέσεις και κινήσεις του μέσα και του έξω κτλ)

_ των ποιτήτων του “Φενκ Σούι του Παρόντος Χρόνου”, (απόδοση ενός κυρίαρχου Στοιχείου-συμβολικού Ζώου σε κάθε χώρο ή δραστηριότητα).

Οι δύο προσεγγίσεις συμπληρώνονται, συγχωνεύονται και συνδυάζονται στενά η μία με την άλλη, με στόχο να επιτευχθεί η λειτουργική-πρακτική οργάνωση του χώρου και η ενεργειακή αρμονία και ισορροπία του.

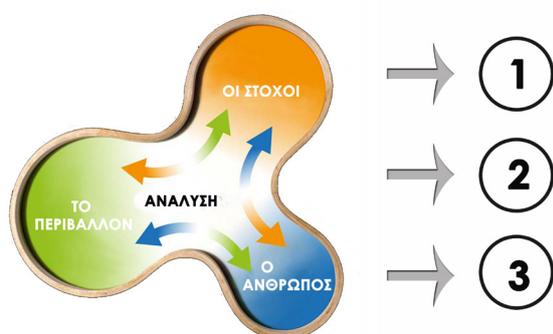
Ως λειτουργική οργάνωση του υπαίθριου χώρου νοείται η διάταξη και διαδοχή των χώρων/χωρικών ενοτήτων, η κυκλοφορία και η εναλλαγή τους. Για την πρακτική λειτουργική οργάνωση και ροϊκότητα των χώρων, χρειάζεται πρώτα να γίνει μια επιλογή-ξεκαθάρισμα των πιθανών επιλογών, **σε εκείνες που λύνουν περισσότερα προβλήματα ταυτόχρονα**. Οι παράμετροι που λαμβάνονται υπόψη είναι αρκετοί: το άτομο ως μονάδα, το άτομο ως κοινωνικό ον συλλογικής συμπεριφοράς, οι ανάγκες που έχουν εκφραστεί, το τοπίο/περιβάλλον χώρος, το φυσικό και τεχνητό περιβάλλον με την δική τους ενεργειακή επιρροή, οι ζωντανοί χώροι με τα αντικειμενικά τους χαρακτηριστικά, τα πλεονεκτικά σημεία ή/και τα προκύπτοντα προβλήματα. Οι «ιδανικές» επιλογές θα είναι αυτές που δημιουργούν ή αναδιοργανώνουν

τον χώρο στο μικρότερο δυνατό κόστος, ενώ εξυπηρετούν ταυτόχρονα μια καλή ή καλύτερη λειτουργική οργάνωση των επιμέρους χώρων, οι οποίες θα δημιουργήσουν ένα περιβάλλον ζωντανό, αισθητικά όμορφο, και ψυχολογικά χρήσιμο και ευεργετικό στους ανθρώπους που δρουν και οικειοποιούνται τον χώρο. Σύμφωνα με το «Φενκ Σούι του Παρόντα Χρόνου», «μια λύση θεωρείται «σωστή», η οποία όταν εφαρμόζεται στα αρχιτεκτονικά σχέδια δημιουργεί ένα αίσθημα αισιοδοξίας, χαράς και ισορροπίας, ακόμα και αν «ταρακουνάει» όλες τις ιδέες που υπήρχαν εκ των προτέρων» (Didier,D., Mermillod, C& J-F., 2008).

Ακολουθώντας την ανάλυση της ενεργειακής δυναμικής που έχει κάθε χώρος με την βοήθεια του Πάκουα (Στάδιο 2), στο παρών στάδιο είναι σημαντικό να επιλεχθούν τα Στοιχεία / συμβολικά Ζώα που ανταποκρίνονται καλύτερα στους 3 σημαντικότερους στόχους / προοπτικές που τέθηκαν στο τρίτο στάδιο. Προκειμένου να διατηρηθεί η αρμονία, τα Στοιχεία / συμβολικά Ζώα θα πρέπει να είναι ενεργοποιημένα στα κατάλληλα σημεία, κατεύθυνση/προσανατολισμό τους.

Οι βασικές αρχές του «Φενκ Σούι του Παρόντα Χρόνου» μπορούν να εφαρμοστούν σε πολλά επίπεδα δράσης, από το μεγαλύτερο στο μικρότερο (η λογική αυτή ανταποκρίνεται στο φαινόμενο του «Παραλληλισμού» του Φενκ Σούι (βλ.Κεφ.1).

Οι λειτουργίες χωροθετούνται ανάλογα με τον προσανατολισμό των Στοιχείων-συμβολικών Ζώων που καλύπτουν τις ενεργειακές τους ανάγκες (βλ. Πίνακα 1). Αν σύμφωνα με το σύνολο των παραγόντων της ανάλυσης η προτεραιότητα των πρακτικών θεμάτων δεν το επιτρέπει, τότε οι ενέργειες που ανταποκρίνονται στις ανάγκες της λειτουργίας **προσελκύονται στην κάθε χωρική ενότητα της υπό μελέτη περιοχής**. Έτσι, αποδίδεται (ενεργοποιείται) το κυρίαρχο Στοιχείο-συμβολικό Ζώο για την περίπτωση, με τοπική εφαρμογή του Πάκουα στο νέο κέντρο του υποχώρου (λειτουργικής υποενότητας).

Εικόνα 23 | Στάδιο τρίτο: επειτα από την ανάλυση των αλληλεπιδράσεων μεταξύ του περιβάλλοντος, του ανθρώπου και των λειτουργικών στόχων και αξιών οδηγεί στην σύνθεση τριων βασικών στόχων του σχεδιαστικής επέμβασης.

Πηγή: www.fstp.academy & ιδία επεξεργασία

Αν αυτό και πάλι δεν είναι εφικτό, ή και συνδυαστικά με τα παραπάνω, η παρουσία του επιθυμητού κυρίαρχου συμβολικού Ζώου μπορεί να ενεργοποιηθεί με την χρήση υλικών, χρωμάτων, σχημάτων, διακοσμητικών στοιχείων, φυτών, φωτισμού, οσμών, ήχων, όπως φαίνεται στις δημιουργικές παλέτες που ακολουθούν.

3.3. Δημιουργικές παλέτες

Στην ενότητα αυτή παραθέτονται οι «παλέτες έμπνευσης και δημιουργίας». Πρόκειται για λίστες οι οποίες είναι **αποτέλεσμα μακρόχρονης έρευνας, επιστημόνων, αρχιτεκτόνων και ερευνητών**, με στόχο να δημιουργηθεί μια βάση δεδομένων του «Φενκ Σούι του Παρόντα Χρόνου». Η έρευνα αυτή είναι σε εξέλιξη και γίνεται διαρκής εμπλουτισμός, ακολουθώντας τις εκάστοτε ανάγκες και τεχνολογίες.

Στο τέταρτο στάδιο της μεθοδολογίας (δράσηγιαλειτουργικήεπίλυσημετιςποιότητες του «Φενκ Σούι του Παρόντος Χρόνου» (βλ. ενότητα 2.2), δίνεται η δυνατότητα στον μελετητή να εκφράσει την δημιουργικότητα του. Οι δημιουργικές παλέτες αναφέρονται σε δομικά υλικά, υλικά και αντικείμενα διακόσμησης, χρώματα, ποιότητες φωτισμού, ήχου, οσμές, μορφές, καθώς και στα φυτά, και μπορούν να λειτουργήσουν είτε καθοριστικά, είτε βοηθητικά, είτε απλά ως έμπνευση, επαληθεύοντας τις ενστικτώδεις επιλογές μας για αρμονία και ομορφιά.

Οι δημιουργικές παλέτες υποστηρίζουν τις ενέργειες, όπως αυτές συμβολίζονται μέσα από τα συμβολικά Ζώα-Αρχέτυπους του Πάκουα του «Φενκ Σούι του Παρόντα Χρόνου». Κάθε στοιχείο μέσα στις λίστες των παλετών έχει ενεργειακή συμβατότητα με το αντίστοιχο συμβολικό Ζώο και ανταποκρίνεται με παλμική δόνηση σε αυτό. Χρησιμοποιούμε δηλαδή, το ενεργειακό υπόβαθρο των υλικών, των χρωμάτων, σχημάτων κλπ, που βρίσκονται σε αντιστοίχιση με το Στοιχείο / συμβολικό Ζώο

που θέλουμε να ενεργοποιήσουμε.

Αυτό μπορεί να συμβεί, καθώς **κάθε ενέργεια έχει τις δικές τις ποιότητες**, τις οποίες μπορούμε να αναγνωρίσουμε και να χαρακτηρίσουμε με ένα συγκεκριμένο τρόπο*. Αυτό που διαφέρει από το ένα άτομο στο άλλο είναι η σχέση που κάθε άτομο έχει με την ενέργεια αυτή, γεγονός που εξαρτάται από την ιδιοσυγκρασία και την προσωπική του ιστορία. Είναι η σχέση με την κάθε ενέργεια που διαφέρει από το ένα άτομο στο άλλο, αλλά όχι η ενέργεια καθ' αυτή.

Οι λίστες-δημιουργικές παλέτες που ακολουθούν είναι ενδεικτικές. Πηγάζουν από την «Ακαδημία του Φενκ Σούι του Παρόντος Χρόνου», όπου στην βιβλιογραφία της βρίσκεται η ολοκληρωμένη γνώση-καταγραφή. Στην παρούσα έρευνα, έχει γίνει προσωπική ενδεικτική επιλογή και επεξεργασία ώστε να ανταποκρίνονται όσο το δυνατόν καταλληλότερα σε ένα αρχιτέκτονα τοπίου και ιδιαίτερα αστικών υπαίθριων χώρων.

* Ένα απλό παράδειγμα για όσους δεν είναι εξοικειωμένοι με την αίσθηση των ενεργειών, μπορεί να βοηθήσει στην καλύτερη κατανόηση της ύπαρξης και αίσθησης των ενεργειών που μας περιβάλλουν:

Αν κλείσουμε τα μάτια και φανταστούμε ότι βρισκόμαστε σε ένα δωμάτιο που τα πάντα είναι κόκκινα - οι τοίχοι, το έδαφος, το ταβάνι, τα έπιπλα, το φως ... τι λέξεις χρησιμοποιούμε για να εκφράσουμε αυτό που αισθανόμαστε σε ένα τέτοιο χώρο; Κρύο ή ζέστη, ηρεμία ή αναταραχή, ανησυχία ή γαλήνη; Αν αυτή η απλή άσκηση γίνει και σε άλλους, θα διαπιστώσουμε ότι η προσδιορισμένη ενέργεια είναι ίδια για όλους, καθώς οι ίδιες λέξεις εκφράζονται για να περιγράψουν μια διάθεση. (Didier, D., Mermillod, C & J-F., 2008)

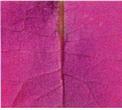
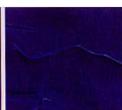
Πίνακας 2: **Δομικά υλικά** και οι σχέσεις τους με τα Στοιχεία / συμβολικά Ζώα του “Φενκ Σουι του Παρόντος Χρόνου” Πηγή: Didier,D., Mermillod, C& J-F., 2008 & ιδία επεξεργασία

ΦΩΤΙΑ ΑΕΤΟΣ		γυαλί - υαλοβάμβακας - ίνες γυαλιού - ηφαιστιογενής πέτρα - βασάλτης - τερρακόττα - κεραμικά - ελαφρόπετρα - συνθετική κόλλα - τεχνητός στόκος - ασβέστης - ξύλο τικ
ΑΕΡΑΣ - ΜΕΤΑΛΛΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ		συνθετική ρητίνη - μπρούτζος - πεπιεσμένο πλαστικό - PVC - ακρυλική μπογιά - σίδηρος - μουσαμάς - ατσάλι - πλαστικό - χαλκός - πολυουρεθάνη - χάλυβας
ΝΕΡΟ ΔΕΛΦΙΝΙ		βαμβάκι, σοβάς, μπαμπού, Cob, νερομπογιά, γύψος
ΓΗ ΤΑΥΡΟΣ		τούβλο, πηλος, χαλίκι, άμμος, ακατεργαστη γη
ΑΙΘΕΡΑΣ - ΞΥΛΟ ΦΤΕΡΩΤΟΣ ΔΡΑΚΟΣ		πέτρα, σκυρόδεμα, σχιστόλιθος, γρανίτης, μάρμαρο, αμμόλιθος ξύλο, βερνίκι, λαδομπογιά, φελλός

Πίνακας 3: **Υλικά και αντικείμενα διακόσμησης** και οι σχέσεις τους με τα Στοιχεία / συμβολικά Ζώα του “Φενκ Σουι του Παρόντος Χρόνου” Πηγή: Didier,D., Mermillod, C& J-F., 2008 & ιδία επεξεργασία

ΦΩΤΙΑ ΑΕΤΟΣ		πήλινα σκεύη - νάilon - φώτα - αφρικανικά γλυπτά - σκίαστρα
ΑΕΡΑΣ - ΜΕΤΑΛΛΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ		λάστιχο - μέταλλο - λινό - φτερά - καθρέφτης - μπρουτζινα ή μεταλλικά γλυπτά
ΝΕΡΟ ΔΕΛΦΙΝΙ		νερό - ενυδρείο - ψάθα - τραχιά φυτική ίνα - δαντέλα
ΓΗ ΤΑΥΡΟΣ		δέρμα - αλπακάς - σχοινί - κοκοφοινίκας - ίνες γιούτας - ασιατικά γλυπτά
ΑΙΘΕΡΑΣ - ΞΥΛΟ ΦΤΕΡΩΤΟΣ ΔΡΑΚΟΣ		ξύλινα στοιχεία - κερωμένο δάπεδο - γλυπτά από πέτρα - χαλιά - μαλλί - βαμβάκι - πίνακες ζωγραφικής

Πίνακας 4: Χρώματα και οι σχέσεις τους με τα Στοιχεία / συμβολικά Ζώα του “Φενκ Σουι του Παρόντος Χρόνου” Πηγή: Didier,D., Mermillod, C& J-F., 2008 & ίδια επεξεργασία

ΦΩΤΙΑ ΑΕΤΟΣ									
		ΒΑΣΙΚΟ ΚΟΚΚΙΝΟ	ΚΟΚΚΙΝΟ ΚΙΝΑΣ	ΦΟΥΣΙΑ ΡΟΖ	ΧΡΥΣΟ ΜΕΛΙ	ΠΡΑΣΙΝΟ ΜΟΥΧΛΑΣ	ΧΡΥΣΟ	ΚΑΦΕ ΧΩΜΑΤΟΣ	ΠΟΡΤΟΚΑΛΟΚΚΙ
ΑΕΡΑΣ- ΜΕΤΑΛΛΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ									
		ΚΙΤΡΙΝΟ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ	ΚΑΝΑΡΙΝΙ	ΧΑΚΙ	ΠΟΡΤΟΚΑΛΙ	ΑΝΟΙΧΤΟ ΠΟΡΤΟΚΑΛΙ	ΑΣΗΜΙ	ΜΠΡΟΝΖΕ	ΜΕΤΑΛΛΙΚΟ ΓΚΡΙ
ΝΕΡΟ ΔΕΛΦΙΝΙ									
		ΜΠΟΡΝΤΩ	ΡΟΖ	ΛΕΜΟΝΙ	ΠΡΑΣΙΝΟ ΛΑΙΜ	ΔΑΜΑΣΚΗΝΙ	ΤΥΡΚΟΥΑΖ	ΑΝΟΙΧΤΟ ΓΚΡΙ	ΜΠΛΕ - ΓΚΡΙ
ΓΗ ΤΑΥΡΟΣ									
		ΙΣΜΩΝ	ΒΑΣΙΚΟ ΠΡΑΣΙΝΟ	ΣΜΑΡΑΓΔΙ ΠΡΑΣΙΝΟ	ΠΡΑΣΙΝΟ ΜΗΛΟΥ	ΒΙΟΛΕΤΙ	ΜΠΛΕ ΟΥΛΤΡΑΜΑΡΙΝ	ΚΑΦΕ	ΚΙΤΡΙΝΗ - ΩΧΡΑ
ΑΙΘΕΡΑΣ- ΞΥΛΟ ΦΤΕΡΩΤΟΣ ΔΡΑΚΟΣ									
		ΧΑΛΚΙΝΟ	ΜΕΤΑΛΛΙΚΟ ΜΩΒ	ΑΝΟΙΧΤΟ ΜΩΒ	ΒΑΣΙΚΟ ΜΠΛΕ	ΒΑΘΥ ΜΠΛΕ	ΜΠΛΕ ΤΟΥ ΟΥΡΑΝΟΥ	ΕΚΡΟΥ	ΜΠΕΖ ΡΟΖΕ

Πίνακας 5: Φωτισμός - Ήχοι - Οσμές και οι σχέσεις τους με τα Στοιχεία / συμβολικά Ζώα του “Φενκ Σουι του Παρόντος Χρόνου” Πηγή: Didier,D., Mermillod, C& J-F., 2008 & ίδια επεξεργασία

ΦΩΤΙΑ ΑΕΤΟΣ		λαμπερό φως, θερμό ή βιομηχανικά ψυχρό μπάσοι ήχοι, θερμοί, υπόηχοι πικαντική οσμή
ΑΕΡΑΣ - ΜΕΤΑΛΛΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ		φως ακατέργαστου μετάλλου - νέον ήχοι σε αντίθεση και υπέρηχοι οσμή δριμεία
ΝΕΡΟ ΔΕΛΦΙΝΙ		απαλό και φρέσκο φως ήχος κρυστάλλινος και υψηλών τόνων οσμή φρεσκάδας και βοτάνων
ΓΗ ΤΑΥΡΟΣ		θερμό και υπο σκία φώς ήχος θαμπός και θερμός μυρωδιά μοσχάτη
ΑΙΘΕΡΑΣ - ΞΥΛΟ ΦΤΕΡΩΤΟΣ ΔΡΑΚΟΣ		έμμεσος και αντανakλαστικός φωτισμός μαλακός και ήσυχος ήχος μυρωδιά κεχριμπάρι

ΦΩΤΙΑ ΑΕΤΟΣ		 Τρίγωνο με τη μύτη προς τα πάνω Κάθετη γραμμή
ΑΕΡΑΣ - ΜΕΤΑΛΛΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ		 Τετράγωνο Κάθετος κώνος
ΝΕΡΟ ΔΕΛΦΙΝΙ		 Τρίγωνο που δείχνει προς τα κάτω Ορθογώνιο
ΓΗ ΤΑΥΡΟΣ		 Κύκλος Καμπύλη γραμμή
ΑΙΘΕΡΑΣ - ΞΥΛΟ ΦΤΕΡΩΤΟΣ ΔΡΑΚΟΣ		 Σπирάλ Οριζόντια γραμμή

Πίνακας 6: Μορφές / Γεωμετρικές χώρων και αντικειμένων και οι σχέσεις τους με τα Στοιχεία / συμβολικά Ζώα του “Φενκ Σουι του Παρόντος Χρόνου”
Πηγή: Didier,D., Mermillod, C& J-F., 2008 & ίδια επεξεργασία

Πίνακας 7: Φυτικά είδη και οι σχέσεις τους με τα Στοιχεία / συμβολικά Ζώα του “Φενκ Σουι του Παρόντος Χρόνου” Πηγή: Didier,D., Mermillod, C& J-F., 2008 & ίδια επεξεργασία

ΦΩΤΙΑ ΑΕΤΟΣ	ΑΕΡΑΣ - ΜΕΤΑΛΛΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ	ΝΕΡΟ ΔΕΛΦΙΝΙ	ΓΗ ΤΑΥΡΟΣ	ΑΙΘΕΡΑΣ - ΞΥΛΟ ΦΤΕΡΩΤΟΣ ΔΡΑΚΟΣ	ΠΛΕΓΜΑ ΦΤΕΡΩΤΟ ΦΙΔΙ
					
<p><i>Phoenix Dactylifera</i> <i>Amygdalus Communis</i> <i>Cedrus Libani</i> <i>Cupressus Sempervirens</i> <i>Eucalyptus Globulus</i> <i>Mangifera Indica</i> <i>Olea Europea</i> <i>Nerium oleander</i> <i>Allium sativum</i> <i>Digitalis purpurea</i> <i>Pelargonium graveolens</i> <i>Heliotropium europeum</i> <i>Hibiscum sabdariffa</i> <i>Hypericum perforatum</i> <i>Lavandula vera</i> <i>Hypericum perforatum</i> <i>Ocimum basilicum</i> <i>Crocus sativus</i> <i>Mentha piperita</i> <i>Thymus vulgaris</i></p>	<p><i>Acer sp.</i> <i>Punice Granatum</i> <i>Ficus Carica</i> <i>Carica Papaya</i> <i>Agave sp</i> <i>Pulsatilla vulgaris</i> <i>Pittosporum tobira</i> <i>Coffea sp</i> <i>Ilex paraguariensis</i> <i>Iris sp.</i> <i>Lonicera caprifolium</i> <i>Coffea sp</i> <i>Pimpinella anisum</i> <i>Eruca sativa</i></p>	<p><i>Citrus Limonum</i> <i>Pyrus Communis</i> <i>Salix Babylonica</i> <i>Carica Papaya</i> <i>Persea Gratissima</i> <i>Aloe vera</i> <i>Apium graveolens</i> <i>Cyclamen europaeum</i> <i>Malva sylvestris</i> <i>Athaea officinalis</i> <i>Melissa officinalis</i> <i>Ribes rubrum</i> <i>Melilotus officinalis</i> <i>Nasturtium officinale</i> <i>Alosya triphylla</i> <i>Tragopogon pratensis</i> <i>Lactuca sativa</i></p>	<p><i>Castanea Vulgaris</i> <i>Prunus Avium</i> <i>Fraxinus Excelsior</i> <i>Laurus nobilis</i> <i>Malus Communis</i> <i>Pinus Pinea</i> <i>Salix Babylonica</i> <i>Bettonica officinalis</i> <i>Calluna vulgaris</i> <i>Achillea sp.</i> <i>Rhamnus frangula</i> <i>Colchicum autumnale</i> <i>Leucanthemum vulgare</i> <i>Hyacinthus orientalis</i> <i>Linum usitatissimum</i> <i>Humulus lupulus</i> <i>Mespilus germanica</i> <i>Chamaemelum nobile</i> <i>Vaccinium myrtillus</i> <i>Valeriana officinalis</i></p>	<p><i>Betula Alba</i> <i>Larix Europaea</i> <i>Ceratonia Siliqua</i> <i>Castanea Vulgaris</i> <i>Aesculus Hippocastanum</i> <i>Prunus Domestica</i> <i>Cydonia Vulgaris</i> <i>Magnolia Grandiflora</i> <i>Achillea sp.</i> <i>Rhamnus frangula</i> <i>Colchicum autumnale</i> <i>Leucanthemum vulgare</i> <i>Hyacinthus orientalis</i> <i>Linum usitatissimum</i> <i>Humulus lupulus</i> <i>Mespilus germanica</i> <i>Chamaemelum nobile</i> <i>Vaccinium myrtillus</i> <i>Valeriana officinalis</i></p>	<p><i>Cocos Nucifera</i> <i>Vitis vinifera</i> <i>Betula Alba</i> <i>Vanilla planifolia</i></p>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Το κεφάλαιο αυτό ερευνά τις δυνατότητες της πρακτικής εφαρμογής της μεθοδολογίας του Φενκ Σούι του Παρόντος Χρόνου στον σχεδιασμό υπαίθριων αστικών χώρων. Καθώς δεν υπάρχει επίσημα εγκεκριμένη εφαρμοσμένη μελέτη των μελών της «Ακαδημίας του Φενκ Σούι του Παρόντος Χρόνου» σε υπαίθριο αστικό χώρο, επιλέχθηκαν δυο ενδεικτικά παραδείγματα προς εφαρμογή της μεθοδολογίας, τα οποία αφορούν αστικά πάρκα γειτονιάς.

Το πρώτο παράδειγμα αφορά την πρόταση ανάπλασης ενός πάρκου σε οικιστική περιοχή κοντά στο κέντρο της πόλης των Χανίων. Την μελέτη αυτή την έχει εκπονήσει η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών - Τμήμα Μελετών του Δήμου Χανίων και την παρούσα στιγμή ξεκινούν οι εργασίες υλοποίησης. Το πάρκο αυτό επιλέχθηκε προς παράθεση στην εργασία αυτή για το λόγο ότι, για την πρόταση ανάπλασης χρησιμοποιήθηκε από την μελετήτρια αρχιτέκτονα το «Φενκ Σούι του Παρόντος Χρόνου» ως εργαλείο χωροθέτησης λειτουργιών και στοιχείων του πάρκου, καθώς και έμπνευσης της χρήσης υλικών, παιχνιδιών κτλ. Συνεπώς, αποτελεί ένα ενδεικτικό παράδειγμα του πως η μεθοδολογία του «Φενκ Σούι του Παρόντος Χρόνου» μπορεί να λειτουργήσει βοηθητικά, εμπλουτίζοντας την αρχιτεκτονική αστικού τοπίου.

Για το δεύτερο παράδειγμα επιλέχθηκε μια μελέτη αρχιτεκτονικής αστικού τοπίου, η οποία είχε εκπονηθεί κατά τη διάρκεια του Α' εξαμήνου σπουδών του Διατμηματικού Μεταπτυχιακού Αρχιτεκτονικής Τοπίου Α.Π.Θ., στο μάθημα ΣΤ 111 Κηποτεχνία και Παρκοτεχνία, από τη φοιτητική ομάδα Καλάθια Γεωργία & Χαραλάμπους Φιλίτσα. Πρόκειται για το πάρκο Κατσάλη, ή αλλιώς

«μικρό πάρκο Κρήτης» το οποίο βρίσκεται στο Ε' δημοτικό διαμέρισμα του Δήμου Θεσσαλονίκης. Στην περίπτωση αυτή, η μεθοδολογία του «Φενκ Σούι του Παρόντος Χρόνου» εφαρμόζεται στην αρχιτεκτονική πρόταση ανάπλασης του αστικού πάρκου, ώστε να γίνει μια αξιολόγηση της υπο το φίλτρο του «Φενκ Σούι του Παρόντος Χρόνου» με σκοπό να παραχθούν προβληματισμοί και συμπεράσματα, αναδεικνύοντας τις δυνατότητες χρήσης του και σε αυτή την περίπτωση.

Όπως αναφέρθηκε, η μεθοδολογία δίνει έμφαση σε δύο παραμέτρους: **την αρχιτεκτονική - λειτουργική επίλυση του χώρου και την εισαγωγή των ενεργειακών ποιοτήτων του «Φενκ Σούι του Παρόντος Χρόνου»**. Η πρώτη, ακολουθεί την φυσική ανάλυση της περιοχής μελέτης, παρατηρούνται και αναλύονται όλα όσα είναι εμφανή, αντικειμενικά και μετρήσιμα. Ως εδώ, είναι μια διαδικασία την οποία ο κάθε αρχιτέκτονας και αρχιτέκτονας τοπίου έχει διδαχθεί. Η δεύτερη, η νέα γνώση του «Φενκ Σούι του Παρόντος Χρόνου» **έρχεται να εμπλουτίσει την αρχιτεκτονική σκέψη και τη σχεδιαστική διαδικασία, είναι η ενεργειακή παράμετρος**. Αυτή καλείται να «ανοίξει» μια νέα οπτική σε αυτά που ήδη γνωρίζουμε. Στη συνέχεια, σχεδιάζεται η περιοχή μελέτης ανάλογα με τα συμπεράσματα της ανάλυσης και τους στόχους που έχουν τεθεί, έχοντας λάβει υπόψη και τις δύο παραμέτρους. Επομένως, η ήδη γνώριμη διαδικασία της φυσικής ανάλυσης των δυο παραδειγμάτων θα παρουσιαστεί συνοπτικά, ανάλογα και με τα διαθέσιμα στοιχεία ανάλυσης, ενώ η εφαρμογή των ποιοτήτων του «Φενκ Σούι του Παρόντος Χρόνου» εκτενέστερα.

4.1. Σχεδιασμός υποβαθμισμένου αστικού χώρου: Πάρκο επί της οδού Γιαμπουδάκη, Χανιά

Οι πληροφορίες του εφαρμοσμένου παραδείγματος που ακολουθεί, πηγάζουν από την τεχνική έκθεση της Δ/σης Τεχνικών Υπηρεσιών Τμήμα Μελετών του Δήμου Χανίων για το έργο ανάπλασης* του πάρκου επί της οδού Γιαμπουδάκη (2016) και από προσωπική συζήτηση με την αρχιτέκτονα - μελετήτρια του έργου. Οι φωτογραφίες του πάρκου λήφθηκαν από επίτοπια επίσκεψη το Σεπτέμβριο του 2017.

Στάδιο πρώτο : παρατήρηση
ο περιβάλλον χώρος, η περιοχή μελέτης, ο άνθρωπος, οι υφιστάμενες λειτουργίες

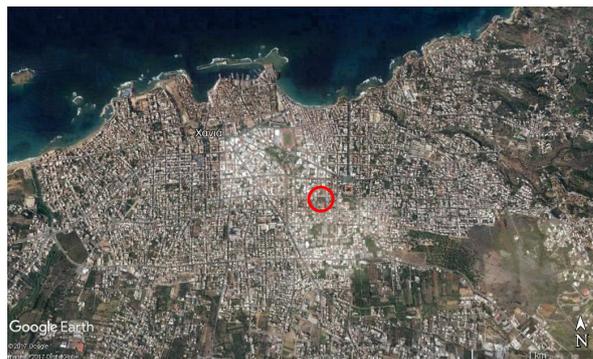
Η περιοχή μελέτης πρόκειται για ένα δημοτικό κοινόχρηστο πάρκο έκτασης 2.784,00 τ.μ. Χωροθετείται εντός της πόλης των Χανίων, σε μικρή απόσταση από το κέντρο της πόλης και το δημαρχιακό μέγαρο.

Εξωτερικά περιβάλλεται από κατοικίες χαμηλού ύψους, 2-3 ορόφων, ενώ στο Νότο συνορεύει με κτιριακό συγκρότημα δημοτικού σχολείου. Οι τρεις δρόμοι που περιβάλλουν το πάρκο (από ανατολη-δύση-βόρρα) είναι μονόδρομοι, αραιής έως μέτριας κυκλοφοριακής συχνότητας. Η στάθμευση σε αυτούς γίνεται και από τις δύο πλευρές, σχεδόν αποκλειστικά από κατοίκους.

Η πόλη των Χανίων έχει το τυπικό μεσογειακό κλίμα, το οποίο είναι ζεστό και ξηρό τα καλοκαίρια και ήπιο τους χειμώνες. Συνεπώς, μεταξύ Απριλίου και Οκτωβρίου ο ουρανός είναι καθαρός και το πάρκο ηλιόλουστο. Οι πολλές ώριμες και ψηλές κουκουναριές δίνουν στο πάρκο ένα ημισκιερό χαρακτήρα, ενώ το Νότιο τμήμα είναι τις περισσότερες ώρες της ημέρας σκιασμένο

* Ομάδα μελέτης:

Αρχιτέκτων μηχανικός: Ελένη Βαγιανού
Γεωπόνος: Στράτος Πουμπλάκης
Τεύχη δημοπράτησης: Κική Χατζηευαγγέλου

Εικόνα 24 | Ο χώρος μελέτης σε σχέση με την πόλη των Χανίων Πηγή: googleearth

Εικόνα 25 | Ο χώρος μελέτης και η ευρύτερη περιοχή. Πηγή: googleearth

λόγω του όγκου του σχολικού κτιρίου.

Το πάρκο είναι ορθογωνικού σχήματος και ελαφρώς υπερυψωμένο από το επίπεδο του δρόμου. Στηρίζεται και περιφράσσεται σε χαμηλό πέτρινο τοίχιο που ακολουθάει την φυσική κλίση του. Σε τρία σημεία το τοίχιο αυτό ανοίγει ώστε να γίνει η πρόσβαση στο πάρκο (μια είσοδος στα δυτικά και δυο στα ανατολικά)

Το **δάπεδο** αποτελείται σχεδόν εξ' ολοκλήρου από φυσικό χώμα, αρκετά πεπαισμένο, στο οποίο φυτρώνουν αραιά ζιζάνια, κυρίως αγρωστώδη. Μοναδικές υφιστάμενες φυτεύσεις είναι οι κουκουναριές (Pinus Pinea) οι οποίες δεσπόζουν στο χώρο και συνεισφέρουν στην οικολογική αναβάθμιση της γειτονιάς ενώ το μεγάλο ύψος τους επιτρέπει την ορατότητα σε κάθε σημείο του πάρκου, από εξωτερικά προς εσωτερικά και το αντίστροφο.

Ο υφιστάμενος **εξοπλισμός** εσωτερικά του πάρκου είναι λάμπες φωτισμού, γεωμετρικά διατεταγμένες, λίγα παγκάκια παλαιού τύπου πολύ αραιά διατεταγμένα

Εικόνες 26,27,28,29,30 | Πάρκο επι της οδού Γιαμπουδάκη, υφιστάμενη κατάσταση Σεπτέμβριος 2017. Πηγή: επιτόπια επίσκεψη

στην εσωτερική περίμετρο του πάρκου, κάδους απορριμμάτων και μεταλλικά κάγκελα περίφραξης στην βόρεια πλευρά. Όλα τα παγκάκια είναι φθαρμένα ενώ κάποια από αυτά είναι και σπασμένα. Επίσης σε κάποιες άκρες του πάρκου έχουν συσσωρευτεί σκουπίδια.

Το πάρκο από την δημιουργία του **δεν έφερε κάποιο σχεδιασμό**, ως αποτέλεσμα να μην εξυπηρετεί κάποια συγκεκριμένη λειτουργία την παρούσα στιγμή. Οι άνθρωποι που εισέρχονται στον χώρο είναι ελάχιστοι, η πλειοψηφία των οποίων κάνουν περίπατο με το κατοικίδιο ζώο τους. Σε αντίθεση με την συχνότητα χρήσης του χώρου, οι κάτοικοι της περιβάλλουσας περιοχής δηλώνουν ότι το πάρκο αυτό τους είναι επιθυμητό και ιδιαίτερα αγαπητό.

Παρατηρώντας τον χώρο μελέτης με **ενεργειακά και αντιληπτικά κριτήρια**, μέσα στο πάρκο υπάρχει μια ευχάριστη ατμόσφαιρα ηρεμίας και δροσιάς, πολύ διαφορετική ως αίσθηση από τον έξω από το πάρκο αστικό χώρο. Σε αυτό συμβάλλουν κυρίως οι συνθήκες άνεσης που δημιουργεί το δροσερό μικροκλίμα του πάρκου λόγω των πολλών δέντρων, ενώ η καθ' ύψος ανάπτυξη τους προσδίδει αίσθηση ανάτασης. Επίσης, η οπτική ασφάλεια που διαθέτει το πάρκο λόγω του ελεύθερου ύψους κάτω από την κόμη των ψηλών δέντρων προσδίδει μια δυναμική οικειότητας και αίσθησης ασφάλειας.

Η παρουσία των δέντρων συμβάλλει και σε μια δυναμική ποικιλομορφίας χώρων μέσα στο πάρκο λόγω του «παιχνιδιού» σκιάς-φωτός. Ωστόσο την παρούσα στιγμή υπάρχει μια αίσθηση εγκατάλειψης μέσα στο χώρο η οποία δυσκολεύει τον άνθρωπο να εισέλθει σε αυτόν, καθώς δεν του δίνει κανένα λειτουργικό και αισθητικό κίνητρο, αλλά αντιθέτως του δημιουργεί θλίψη και ανία.

Στάδιο δεύτερο: ανάλυση

των αλληλεπιδράσεων ανάμεσα στην περιοχή μελέτης, στον άνθρωπο, στους λειτουργικούς στόχους και την δυναμική του χώρου.

Η περιοχή μελέτης χωροθετείται σε μια αστική γειτονιά της οποίας η κύρια χρήση

είναι η κατοικία, ενώ γειτνιάζει με δημοτικό σχολείο. Δεν υπάρχει ακουστική όχληση ούτε έντονες δυσάρεστες οσμές. Φέρει πολλά και υγιή δέντρα, τα οποία προσφέρουν φυσική σκιά και αίσθηση ασφάλειας και ανάτασης. Από την άλλη πλευρά, αποτελεί ένα μεγάλο κενό χώρο, καθώς δεν υπάρχει κάποια λειτουργία ούτε και κάποια ορισμένη διαδρομή μέσα σε αυτόν. Ο λιγιστός υφιστάμενος εξοπλισμός, είναι φθαρμένος, χωρίς κάποια ιδιαίτερη αισθητική αξία.

Έπειτα από έρευνα της μελετήτριας, η κύρια επιθυμία των κατοίκων της περιοχής είναι η διατήρηση της φύτευσης του πάρκου και ένας χώρος να μπορούν να ηρεμούν, με δυνατότητα να ψυχαγωγούνται τα παιδιά τους. (Δ/ση Τ.Υ.- Τμ.Μελετών Δήμου Χανίων, 2016).

Αναλύοντας τις αλληλεπιδράσεις ανάμεσα στις ανάγκες των ανθρώπων-χρηστών και στην δυναμική του χώρου μελέτης, λαμβάνοντας υπόψη και το περιβάλλον στο οποίο εντάσσεται, φαίνεται ότι ο χώρος μελέτης έχει τη δυνατότητα να καλύψει τις ανάγκες των ανθρώπων στους οποίους αναφέρεται. Διατηρώντας την πλεονεκτική αίσθηση του μικροκλίματος χώρου, με ήπιες παρεμβάσεις μπορούν να εισαχθούν λειτουργίες ώστε να τον κάνουν περισσότερο ενδιαφέρον και ενεργό χώρο.

Τοποθετώντας το Πάκουα του «Φενκ Σουι του Παρόντος Χρόνου» πάνω στην υφιστάμενη κάτοψη του πάρκου (εικόνες 31, 32), παρατηρούμε ότι **κανένα από τα Στοιχεία/συμβολικά Ζώα δεν είναι ενεργοποιημένο**, γεγονός καθόλου τυχαίο εφόσον πράγματι κανένα σημείο του υφιστάμενου χώρου δεν λειτουργεί.

Στάδιο τρίτο: Σύνθεση

των κυριότερων στόχων-προοπτικών

Η παρατήρηση και η ανάλυση της περιοχής μελέτης, ανέδειξαν τους τρεις κύριους στόχους που θα πρέπει να ικανοποιήσει η νέα πρόταση σχεδιασμού του πάρκου, προκειμένου αυτή να συμβάλλει στην δημιουργία ενός ζωντανού και ποιοτικού χώρου για τους χρήστες του και κατ' επέκταση

πολύτιμο για την πόλη:

_1. Ενθάρρυνση της χρήσης του πάρκου από παιδιά

_2. Κάλυψη των αναγκών των κατοίκων της γειτονιάς για κοινωνικοποίηση αλλά και χαλάρωση

_3. Διατήρηση και ενίσχυση της οικολογικής συνεισφοράς του πάρκου στην γειτονιά και στην πόλη

Στάδιο τέταρτο: Δράση

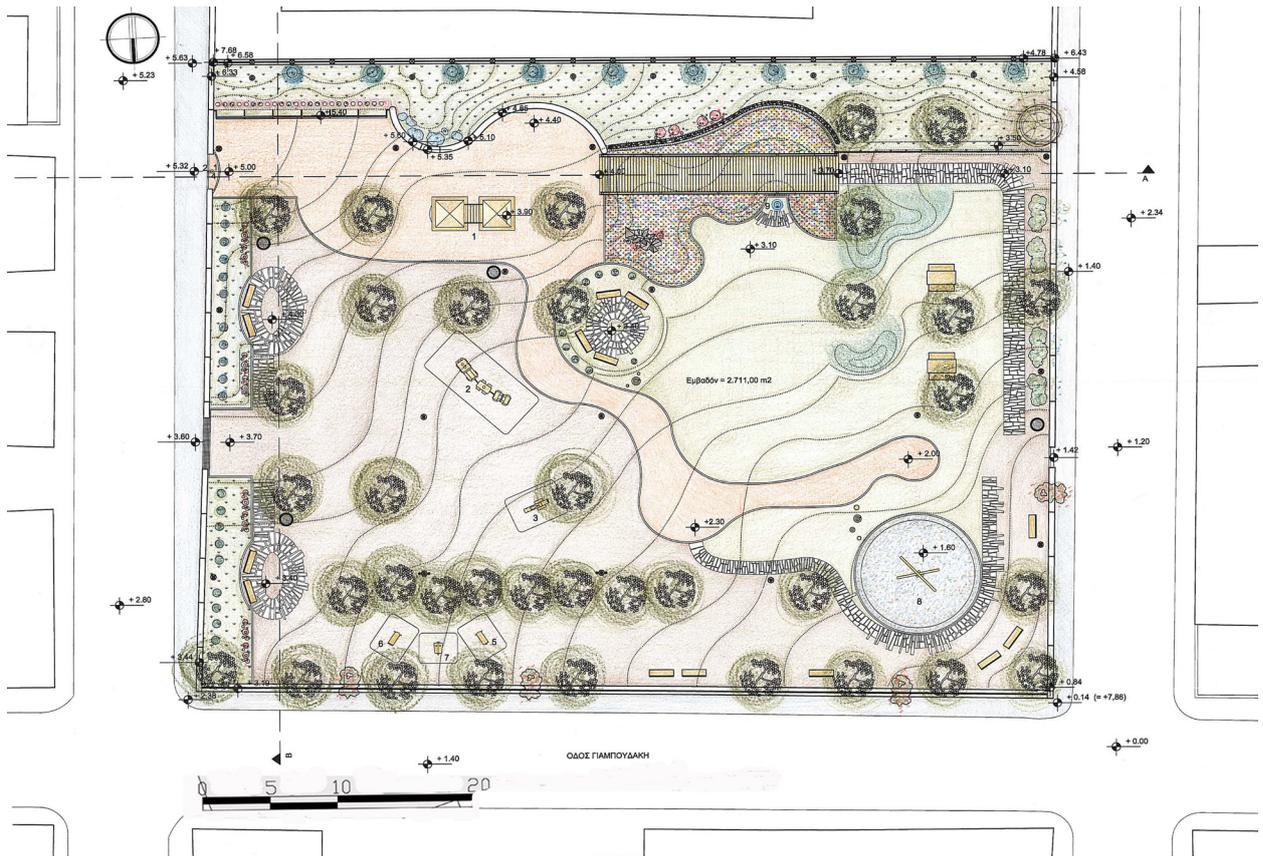
για λειτουργική επίλυση με τις ποιότητες του «Φενκ Σουι του Παρόντος Χρόνου»

Ακολουθώντας τους στόχους που τέθηκαν και λαμβάνοντας υπόψη τους διαθέσιμους οικονομικούς πόρους, σχεδιάστηκε η πρόταση ανάπλασης του πάρκου (εικόνα 33).

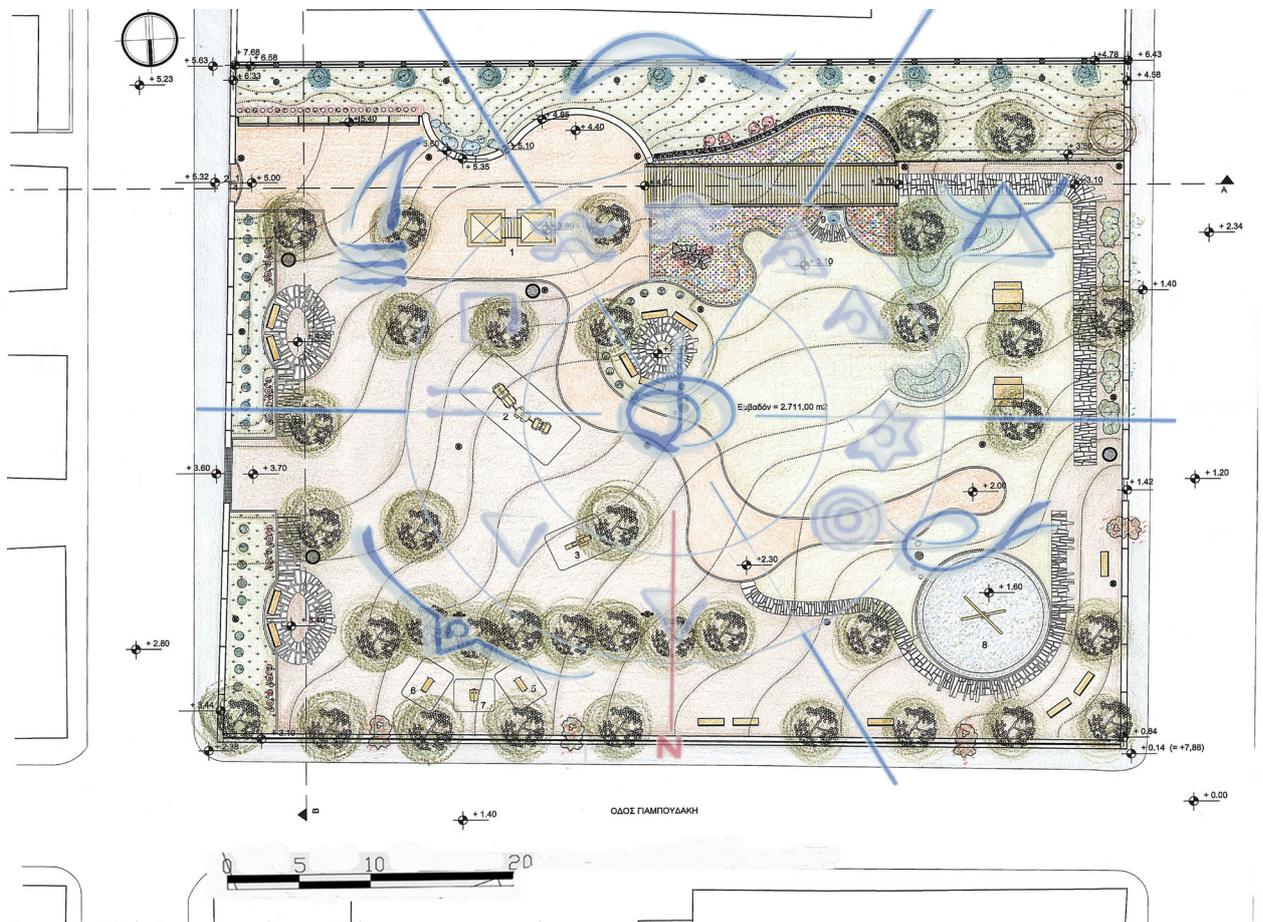
Κοινό στοιχείο που αφορά και τους τρεις βασικούς στόχους είναι ότι ο διαθέσιμος χώρος επιλέχθηκε να οργανωθεί σε επιμέρους χρήσεις ώστε η κάθε λειτουργία να έχει τη δική της έκταση. Από τις τρεις κύριες προσβάσεις στο πάρκο ξεκινάνε κύριες και δευτερεύουσες διαδρομές με διαφορετικά φυσικά υλικά όπως πατημένο χώμα και πέτρα, οι οποίες κατευθύνουν την κίνηση μέσα στο χώρο, προσδίδουν ενδιαφέρον και εξυπηρετούν την επικοινωνία μεταξύ των επιμέρους λειτουργιών.

Όσον αφορά τις λειτουργικές επιλύσεις της πρότασης σε συνάρτηση με τους επιθυμητούς στόχους, προβλέπονται στο χώρο υπαίθρια παιδικά παιχνίδια, χώροι καθιστικών και εποπτείας των παιδιών από τους γονείς και χώρος συλλογικής δραστηριότητας και τραπεζοκαθίσματα προς κοινή χρήση-κοινωνικοποίηση, όλα κατασκευασμένα από φυσικά υλικά. Επίσης, η υφιστάμενη βλάστηση διατηρείται και προτείνονται νέοι χώροι θεματικής φύτευσης.

Εφαρμόζοντας το Πάκουα στη συγκεκριμένη μελέτη (εικόνα 34), μπορούμε να δούμε με ποιους τρόπους ο προτεινόμενος χώρος **εμπεριέχει ποιότητες του «Φενκ Σουι του Παρόντος Χρόνου»**, πάντα σε σχέση με την λειτουργική επίλυση και τους βασικούς στόχους.

Εικόνα 33 | Η πρόταση ανάπλασης του πάρκου επι της οδού Γιαμπουδάκη.
 Πηγή: Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών - Τμήμα Μελετών του Δήμου Χανίων

Εικόνα 33 | Εφαρμογή του Πάκου στην πρόταση ανάπλασης
 Πηγή: Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών - Τμήμα Μελετών του Δήμου Χανίων και ίδια επεξεργασία

Προκειμένου ο χώρος μελέτης να χρησιμοποιηθεί από παιδιά, είναι απαραίτητο να ενεργοποιηθούν οι ενέργειες του Στοιχείου του Νερού και του συμβολικού του Ζώου του Δελφινιού, το οποίο συνδέεται με τα μικρά παιδιά, την ζωντάνια, την χαρά. Ένα «ζωντανό» Δελφίνι συμβάλλει και στην καλή επικοινωνία μεταξύ των ανθρώπων, στοιχείο επίσης επιθυμητό. Συνεπώς το στοιχείο του Νερού με το Δελφίνι, ανταποκρίνεται καλύτερα για τους πρώτους δύο βασικούς στόχους της μελέτης (παιδιά και κοινωνικοποίηση).

Η σχεδιαστική πρόταση βοηθάει το Δελφίνι να ενεργοποιηθεί στον προσανατολισμό που του αναλογεί, δηλαδή το Νότο, προτείνοντας την διαμόρφωση ενός μεγάλου καμπυλόμορφου παρτεριού με φυτεύσεις με χρωματικό ενδιαφέρον, το οποίο ενισχύεται με τη κατασκευή μιας πεζογέφυρας, η οποία θα περνά από πάνω του, ως τμήμα του περιφερειακού περιπάτου. Οι περισσότερες φυτικές επιλογές ειδών θα ανταποκρίνονται στις ενέργειες του Δελφινιού (βλ. πίνακα 7 και Didier, D., Mermillod, C & J-F., 2008). Ιδανικό θα ήταν ένα έντονο στοιχείο νερού, το οποίο όμως δεν προτάθηκε λόγω περιορισμών στη δυνατότητα συντήρησης. Ωστόσο, η σύνθεση του κυματόμορφου παρτεριού με ζυγρές φυτεύσεις και η ξύλινη γέφυρα, στοχεύουν να παραπέμψουν στην αίσθηση μιας μικρής λίμνης. Επίσης, τοποθετείται και μια βρύση με πόσιμο νερό.

Στην περιοχή που ανταποκρίνεται στο Στοιχείο της Γης /συμβολικό Ζώο Ταύρος, προτείνεται να τοποθετηθούν σταθεροί πάγκοι και καθίσματα, έτσι ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν και για γεύμα / κοινωνικοποίηση / συνάντηση και μοίρασμα μεταξύ των κατοίκων. Επιπλέον, στη περιοχή αυτή προτείνεται η προσθήκη νέων φυτεύσεων σε καμπυλόμορφα σχεδιασμένα παρτέρια, κυρίως αρωματικών βοτάνων. Ο Ταύρος, ως προστάτης της φύσης και του κήπου, είναι το κυρίαρχο ζώο του τρίτου βασικού στόχου της μελέτης (διατήρηση και ενίσχυση τοπικών κοινωνικών δομών, καθώς και της οικολογικής συνεισφοράς του πάρκου στην γειτονιά και στην πόλη) και με τις

σχεδιαστικές αυτές παρεμβάσεις ενισχύονται οι ευεργετικές του ενέργειες, κυρίως μέσα από την λειτουργία του φαγητού – παρέας – συναναστροφής και την οριοθετημένη θέση του στο χώρο.

Η Βορειο-Δυτική περιοχή του πάρκου ανταποκρίνεται στο Στοιχείο Αιθέρας-Ξύλο και το συμβολικό Ζώο του Φτερωτού Δράκου. Στον χώρο αυτό προτείνεται μια ξύλινη σταυρωτή κούνια που εδράζει σε ένα ειδικό μαλακό δάπεδο κυκλικού σχήματος. Ο κύκλος του δαπέδου και οι οριζόντιες γραμμές της κούνιας, είναι μορφές που ανταποκρίνονται στις ενέργειες του Φτερωτού Δράκου (Πίνακας 6). Η αέρινη κίνηση της κούνιας παραπέμπει σε σπειροειδείς σχηματισμούς που ενεργοποιούν το Φτερωτό Δράκο. Το ξύλο επίσης είναι φιλικό προς το Στοιχείο αυτό και προσκαλεί τις ενέργειες του. Καθώς η δυνατότητα χαλάρωσης είναι ακόμα ένας επιθυμητός στόχος από τους κατοίκους, κοντά στην περίμετρο του πάρκου τοποθετούνται καθίσματα για τους γονείς που θέλουν να παρακολουθούν τα παιδιά τους αλλά και ταυτόχρονα να ηρεμούν.

Η ενδυνάμωση της παρουσίας των υπόλοιπων Στοιχείων / συμβολικών Ζώων, δεν αποτελεί προτεραιότητα σύμφωνα με τους βασικούς στόχους της σχεδίασμού. Ωστόσο, προκειμένου να διατηρηθεί η αίσθηση της αρμονίας σε όλο το χώρο

Εικόνα 35 | Ενδεικτική απεικόνιση προτεινόμενης σταυρωτής κούνιας στο τομέα του Φτερωτού Δράκου. Πηγή: Τεχνική έκθεση μελέτης ανάπλασης πάρκου επί της οδού Γιαμπουδάκη, Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών - Τμήμα Μελετών του Δήμου Χανίων

μελέτης και να μπορέσει ο κύκλος των Στοιχείων να λειτουργήσει ως σύνολο και να αποδώσει ευεργετικά, είναι καλό οι λειτουργίες να χωροθετηθούν ανάλογα με τον προσανατολισμό των Στοιχείων / συμβολικών Ζώων που καλύπτουν τις ενεργειακές τους ανάγκες, εάν βέβαια αυτό είναι εφικτό.

Με τη λογική αυτή, στο Βόρειο, Βόρειο-Ανατολικό τμήμα της περιοχής μελέτης, στο **Στοιχείο της Φωτιάς / συμβολικό Ζώο του Αετού**, τοποθετούνται καθιστικά, δίπλα στην είσοδο η οποία διευρύνεται, απ' όπου οι γονείς μπορούν να εποπτεύουν τα παιδιά τους που παίζουν στα νέα παιχνίδια που προτείνονται στο χώρο αυτό.

Νοτιο-Ανατολικά, στο **τομέα του συμβολικό Ζώου του Λιονταριού**, η είσοδος, η οποία φέρνει πιο κοντά τα παιδιά του δημοτικού σχολείου με το πάρκο, μετατοπίζεται και διευρύνεται, και θεωρείται πιο ευνοϊκή για τη προστασία των παιδιών που θα το επισκέπτονται για μαθήματα κηπουρικής, υπαίθρια μαθήματα κτλ, τα οποία προτείνεται να λαμβάνουν χώρα στο τμήμα αυτό. Ένα διαμορφωμένο παρτέρι που ξεκινά από αυτή την είσοδο, ως το ανατολικό μέρος του «κήπου» του πάρκου, το οποίο αναπτύσσεται μέχρι και Νότιο-Δυτικά.

Τέλος, στο **κέντρο του πάρκου, στο συμβολικό Ζώο του Φτερωτού Φιδιού**, προτείνεται ένα κυκλικό καθιστικό, καθώς το κέντρο του Πάκουα ενισχύει τις συλλογικές δραστηριότητες.

4.2.Εφαρμογή της μεθοδολογίας του «Φενκ Σουι του Παρόντα Χρόνου» σε υφιστάμενη μελέτη αρχιτεκτονικής τοπίου αστικού πάρκου : Πάρκο Κατσάλη, Θεσσαλονίκη

Οι πληροφορίες του πρώτου και δεύτερου σταδίου (παρατήρηση και ανάλυση) που παρατίθενται στο παράδειγμα αυτό, πηγάζουν από το ηλεκτρονικό αρχείο της ομαδικής παρουσίασης της ανάλυσης υφιστάμενης κατάστασης του πάρκου Κατσάλη, του ΔΠΜΣ Αρχιτεκτονικής Τοπίου του Α.Π.Θ. όπως αυτό παρουσιάστηκε το Α'εξάμηνο σπουδών το έτος 2015. Το τρίτο στάδιο (σύνθεση στόχων) καθώς και η αρχιτεκτονική πρόταση ανάπτυξης του πάρκου, πηγάζει από την αντίστοιχη μελέτη της μεταπτυχιακής ομάδας των φοιτητριών Καλάθια Γ. και Χαραλάμπους Φ.

Στάδιο πρώτο : παρατήρηση ο περιβάλλον χώρος, η περιοχή μελέτης, ο άνθρωπος, οι υφιστάμενες λειτουργίες.

Η περιοχή μελέτης βρίσκεται στο Ε' Δημοτικό Διαμέρισμα του Δήμου Θεσσαλονίκης, έχει εμβαδόν 2.784,52 τμ. και σήμερα λειτουργεί ως αστικός υπαίθριος χώρος (πάρκο γειτονιάς). Στην ευρύτερη περιοχή περιβάλλεται από κύριες οδικές αρτηρίες, ενώ περιφερειακά ορίζεται από τοπικό οδικό δίκτυο μονής κυκλοφορίας με στάθμευση και από τις δύο πλευρές.

Ο υπαίθριος αστικός αυτός χώρος βρίσκεται ανάμεσα σε ιδιαίτερα πυκνοδομημένο ιστό και περιβάλλεται από πολυκατοικίες 5 έως 6 ορόφων. Οι χρήσεις ισογείων των πολυκατοικιών του περιβάλλοντος χώρου είναι ποικίλες, ενώ των ορόφων αποκλειστικά κατοικία. Σύμφωνα με δημογραφικά στοιχεία του Δήμου, οι κάτοικοι της ευρύτερης περιοχής ανήκουν κυρίως στα μεσαία εισοδηματικά στρώματα, με μια τάση για γήρανση του πληθυσμού. Ωστόσο στην ευρύτερη περιοχή υπάρχουν αρκετά σχολεία,

Εικόνες 36,37 | Η περιοχή μελέτης σε σχέση με τη πόλη της Θεσσαλονίκης Πηγή: googlearth & παρουσίαση ανάλυσης Πάρκου Κατσάλη, ΔΠΜΣ Αρχιτεκτονική Τοπίου 2016.

Εικόνα 38 | Εικόνα 15 Το Πάρκο Κατσάλη στο αστικό περιβάλλον Πηγή : googlearth

όπου τα περισσότερα βρίσκονται νότια του πάρκου.

Το **μικροκλίμα** της περιοχής μελέτης είναι έντονος ηλιασμός την θερινή περίοδο, όπου μόνη της η φυσική σκίαση από τα υφιστάμενα δέντρα δεν επαρκεί ώστε να προσφέρει συνθήκες άνεσης παραμονής, ιδιαίτερα στο κέντρο του χώρου. Ο χειμώνας είναι ευνοϊκότερος κλιματικά στον χώρο, καθώς όλα τα δέντρα είναι φυλλοβόλα και επιτρέπουν τον πολύτιμο χειμερινό ηλιασμό όταν υπάρχει. Χαρακτηριστική είναι η παρουσία ΒΔ ανέμων (Βαρδάρης) κατά τους χειμερινούς μήνες και Ν - ΝΔ (θαλάσσια αύρα) κατά τους θερινούς.

Η **πρόσβαση** στο χώρο γίνεται από το πεζοδρόμιο και κυρίως από δύο σημεία, με κλίμακα η οποία καλύπτει αξιοσημείωτη υψομετρική διαφορά και πλάτος 5μ. Οι προσβάσεις αυτές ενώνονται ευθύγραμμα (Ν-Δ με Ν-Α) εντός του πάρκου και αποτελούν τον κύριο άξονα προσπέλασης του. Υπάρχουν τέσσερις μικρότερες λειτουργικές εισοδοί στο πάρκο, δύο Β-Α, μία Β-Δ και μια από τη Νότια πλευρά.

Ο **χώρος μελέτης** είναι υπερυψωμένος σε σχέση με τη στάθμη των δρόμων. Εσωτερικά του, το έδαφος είναι ελαφρά επικλινές με κλίση 5% - 12% και οι υψομετρικές διαφορές καλύπτονται από κλίμακες και ράμπες. Το 60% της συνολικής επιφάνειας υδατοδιαπερατά υλικά (χώμα, παρτέρια), ενώ το 40% μη υδατοδιαπερατά υλικά (πλακοστρώσεις). Εντός του χώρου, η κίνηση των χρηστών κατευθύνεται από τα διαμορφωμένα παρτέρια και τις διαδρομές με σκληρό υλικό, τα οποία έχουν ορθογωνισμένες μορφές.

Οι **υφιστάμενες υποδομές** του χώρου μελέτης είναι ποσοτικά επαρκείς, αλλά αρκετά παλιές, με ελλειπής συντήρηση και με φτωχή αισθητική αξία. Πολλοί κάδοι απορριμμάτων είναι τοποθετημένοι σε εμφανή σημεία περιμετρικά του πάρκου, δίνοντας άσχημες οπτικά εικόνες αλλά και δυσάρεστες οσμές.

Οι **υφιστάμενες φυτεύσεις** είναι κυρίως φυλλοβόλα δενδρώδη και θαμνώδη φυτικά είδη, με ποικιλία υφών, υψών και εποχιακή ανθοφορία σε κάποια από αυτά.

Εικόνα 39 | Πανοραμική φωτογραφία εσωτερικά του Πάρκου Κατσάλη. Φωτογραφία: Σειρά Έφη, ΔΠΜΣ Αρχιτεκτονική Τοπίου, 2016

Τα περισσότερα δέντρα είναι μεσαίου προς μικρού μεγέθους, ενώ η στάση των χρηστών τους θερινούς μήνες εντός του χώρου είναι εφικτή μόνο κάτω από τη σκιά των λίγο μεγαλύτερων δέντρων.

Παρόλο που είναι ο μοναδικός ανοιχτός υπαίθριος χώρος σε ακτίνα γύρω στα 500 μέτρα και επιπλέον μέσα σε πυκνοδομημένο αστικό περιβάλλον, **το πάρκο χρησιμοποιείται ελάχιστα**. Η κύρια χρήση του είναι ως λειτουργικό κάθετο πέρασμα (Δύση-Ανατολή), ως εκτόνωση κατοικίδιων ζώων των κατοίκων και κατά ένα πολύ μικρό ποσοστό ως υπαίθριο παιχνίδι παιδιών με εποπτεία γονέων (κυρίως στο νοτιοανατολικό τμήμα), και στάση-κοινωνικοποίηση μαθητών και εφήβων.

Το βόρειο τμήμα της περιοχής μελέτης που βρίσκεται στην πλάτη εξώροφων πολυκατοικιών είναι το πιο **υποβαθμισμένο, με την μικρότερη συχνότητα (υγιούς) χρήσης**. Λόγοι είναι οι πυκνές περιμετρικές φυτεύσεις που κλείνουν οπτικά τη θέαση προς τα έξω, η πυκνή σκιά, ο ελλιπής φωτισμός τη νύχτα. Επιπλέον, λόγω των κτιρίων των πολυκατοικιών, το τμήμα αυτό είναι σκιασμένο πολλές ώρες την ημέρα. Για το λόγο αυτό η άμμος που υπάρχει ως δάπεδο (ο χώρος αρχικά σχεδιάστηκε ως παιδική χαρά) έχει απορροφήσει υγρασία, όπου σε συνδυασμό με τα περιττώματα των ζώων και των σκουπιδιών μέσα σε αυτή, προκαλεί εντονή δυσσομία.

Παρατηρώντας το χώρο με **αντιληπτικά/ενεργειακά κριτήρια**, η αίσθηση που δίνει είναι πολύ διαφορετική από έξω προς τα μέσα και από μέσα προς τα έξω.

Από **εξωτερικά**, η υψομετρική διαφορά,

οι σκάλες και το αυστηρά περιφραγμένο όριο αποθαρρύνουν τον χρήστη να εισέλθει στο χώρο. Επιπλέον, τα πυκνο-σταθμευμένα αυτοκίνητα δυσκολεύουν την πρόσβαση στο περιμετρικό πεζοδρόμιο του πάρκου, καθώς και την οπτική επαφή των εισόδων.

Εικόνα 40 | Ο κύριος άξονας προσπέλασης του πάρκου – η Δυτική είσοδος. Πηγή: επιτόπια επίσκεψη, 2015

Εικόνα 41 | Δυνατό αντιληπτικό στοιχείο της σχέσης από έξω προς τα μέσα του πάρκου η υψομετρική του διαφορά από το επίπεδο του δρόμου. Πηγή: επιτόπια επίσκεψη, 2015

Εικόνες 42,43,44 | Ο υφιστάμενος σχεδιασμός του κεντρικού τμήματος του πάρκου προσδίδει λειτουργική αμηχανία στον επισκέπτη
Πηγή: επιτόπια επίσκεψη, 2015

Εικόνα 45 | Ο περισσότερο αγαπητός χώρος του πάρκου ο οποίος βρίσκεται Νότιο-Ανατολικά
Πηγή: επιτόπια επίσκεψη, 2015

Εσωτερικά, το πάρκο λαμβάνεται αντιληπτικά σαν να είναι χωρισμένο σε δύο τμήματα, όπου το κάθε ένα φέρει πολύ διαφορετικές ποιότητες και χαρακτηριστικά: τον νότιο ανοιχτό φωτεινό κεντρικό μεγάλο χώρο, και τον βόρειο σκοτεινό και απομονωμένο χώρο.

Εσωτερικά του νοτιότερου τμήματος της μεγαλύτερης από τις δύο λειτουργικής ενότητας του πάρκου, η υψομετρική διαφορά με το δρόμο σε συνδυασμό με τις περιμετρικές φυτεύσεις του πάρκου, δημιουργούν μια ευνοϊκή αίσθηση ηρεμίας και προστασίας, ενώ παράλληλα επιτρέπουν την οπτική περιβάλλουσα σύνδεση με την πόλη.

Κεντρικά, οι μεγάλες επιφάνειες σκληρού υλικού παράλληλα με το σχεδιαστικό «τεμαχισμό» του χώρου με τετραγωνισμένα οριοθετημένα παρτέρια με χλοοτάπητα και η έλλειψη σκιάς και καθισμάτων, ανακλούν στο χώρο μια αίσθηση λειτουργικής και ψυχολογικής αμηχανίας. Ο χώρος αυτός την παρούσα στιγμή λειτουργεί σχεδόν αποκλειστικά ως κάθετη διέλευση των πεζών.

Στο Νότιο τμήμα του πάρκου είναι διαμορφωμένος ένας μικρότερος χώρος με πλούσια σκιά και αρκετά καθιστικά. Ο χώρος αυτός είναι σε επίπεδο και διακρίνεται από το υπόλοιπο πάρκο, ενώ τα δέντρα που τον περιβάλλουν δημιουργούν αίσθηση αγκαλιάς, ιδιωτικότητας και ασφάλειας. Ο χώρος αυτός χρησιμοποιείται περισσότερο τα απογεύματα από μικρά παιδιά που παίζουν με παρακολούθηση των γονέων τους..

Η δεύτερη αντιληπτική ενότητα του πάρκου βρίσκεται στο Βορρά. Ο χώρος αυτός δεν έχει καμία λειτουργική χρήση ενώ παράλληλα ανακλά αρνητικότητα, φόβο και τάσης φυγής. Αυτό συμβαίνει κυρίως γιατί οι περιμετρικές πυκνές φυτεύσεις και οι πολυκατοικίες απομονώνουν οπτικά τον χώρο με το περιβάλλον του. Η έντονη δυσσομία επιβαρύνει την δυσάρεστη αντίληψη του χώρου προσθέτοντας και την αίσθηση του θυμού.

Εικόνες 46,47 | Βόρειο τμήμα πάρκου Κατσάλη. ο χώρος αυτός αποτελεί ξεχωριστή αντιληπτική ενότητα λόγω των διαφορετικών χαρακτηριστικών του με το υπόλοιπο πάρκο
 Πηγή: επιτόπια επίσκεψη, 2015

Στάδιο δεύτερο: ανάλυση των αλληλεπιδράσεων ανάμεσα στην περιοχή μελέτης, στον άνθρωπο, στους λειτουργικούς στόχους και την δυναμική του χώρου.

Το πάρκο Κατσάλη είναι ο μοναδικός σε μεγάλη έκταση αστικός υπαίθριος χώρος σε μια πυκνοκατοικημένη περιοχή. Τα ισόγεια των πολυκατοικιών του περιβάλλοντα χώρου φιλοξενούν εμπορικές δραστηριότητες, οι οποίες ζωντανεύουν την γειτονιά στο ωράριο της γειτονιάς. Σύμφωνα με τα δημογραφικά στοιχεία και τα πολλά σχολικά κτίρια σε μικρή απόσταση από τη περιοχή μελέτης, στους ορόφους των πολυκατοικιών διαμένουν άνθρωποι όλων των ηλικιών.

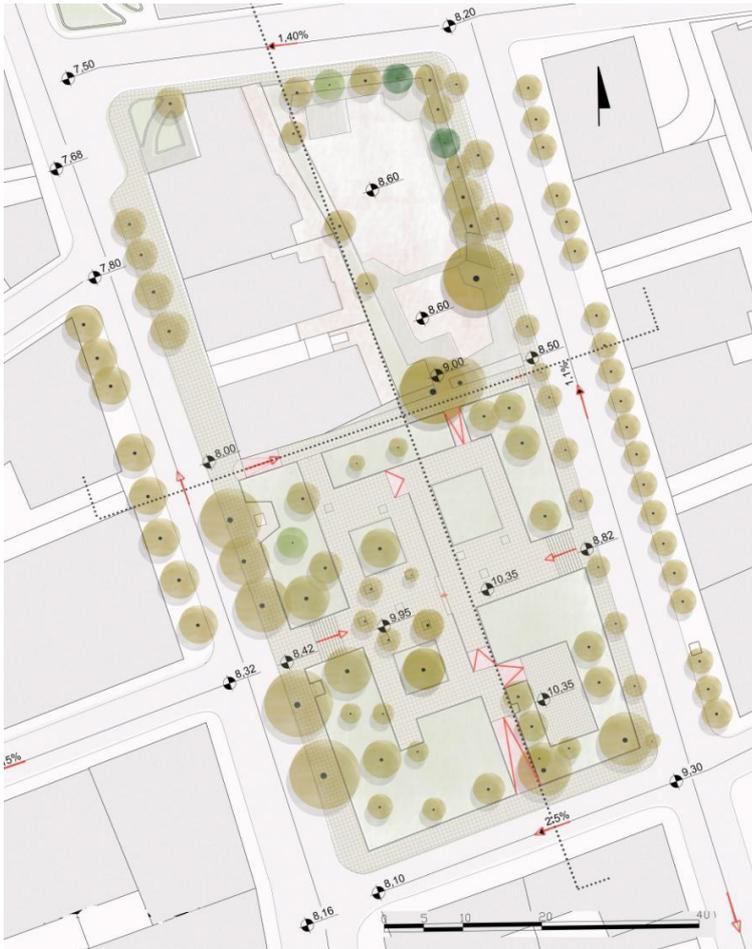
Τα δεδομένα αυτά, καθιστούν το πάρκο στο σημείο που βρίσκεται **πολύτιμο** αναλογικά με την πυκνότητα του πληθυσμού στην οποία αναφέρεται, καθώς και τις διαφορετικές ανάγκες της κάθε ηλικίας.

Ωστόσο προς μεγάλη αντίθεση της δυναμικής του προς αξιοποίηση, ο χώρος σήμερα είναι ανενεργός, αδυνατώντας να προσφέρει επιτυχώς τις ποιότητες ενός αστικού υπαίθριου χώρου και να καλύψει τις ανάγκες των κατοίκων του σε υπαίθριο παιχνίδι, εκτόνωση, κοινωνικοποίηση, ηρεμία, φυσικό περιβάλλον, συλλογικές δραστηριότητες.

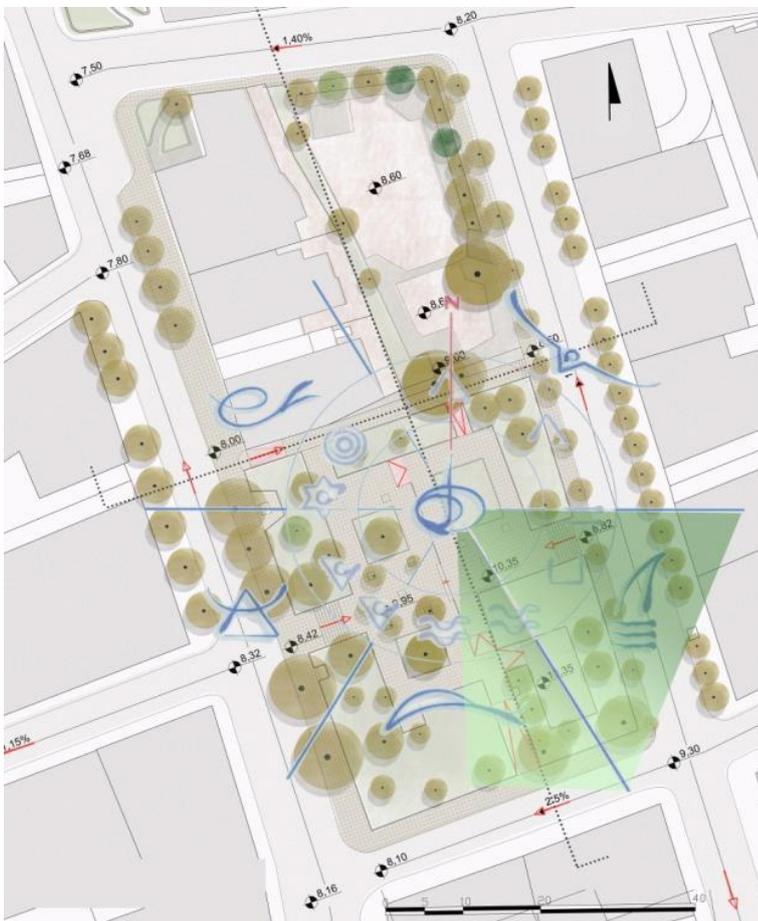
Στον χώρο μελέτης υπάρχει μια, υπερυψωμένη από το δρόμο, μεγάλη επιφάνεια ελεύθερου χώρου, η οποία περιβάλλεται από υγιείς δενδρώδεις φυτεύσεις και χλοοτάπητα. Η πρόσβαση στο χώρο αυτό γίνεται από κάθε πλευρά, τέμνοντας κάθετα το χώρο και η κατάτμηση αυτή συνεχίζεται και εσωτερικά με τον τρόπο χρήσης σκληρού με μαλακού (φυτεύσεις) δαπέδου. Το αποτέλεσμα του σχεδιαστικού αυτού χειρισμού σε συνδυασμό με την έκθεση στον ήλιο, **αφαιρεί την λειτουργικότητα του κεντρικού χώρου** προσδίδοντας αμηχανία στον επισκέπτη. Αν ο χρήστης επιθυμεί στάση, οδηγείται μόνο στον N-A μικρότερο σκιασμένο χώρο, ο οποίος του παρέχει την αίσθηση της ασφάλειας με τα περιβάλλοντα σαν αγκαλιά δέντρα.

Το βόρειο τμήμα της περιοχής μελέτης βρίσκεται στην πλάτη πολυκατοικιών είναι μικρότερο και έχει πολύ διαφορετικά χαρακτηριστικά από τον κυρίως χώρο του πάρκου. Εδώ το επίπεδο του εδάφους είναι χαμηλότερο και κοντά στο δρόμο, και η φυσική σκίαση σχεδόν πλήρης. Ωστόσο, η υφιστάμενη κατάσταση του χώρου αυτού απωθεί τον χρήστη και τον καθιστά ένα «νεκρό» και χωρίς λειτουργία χώρο.

Λαμβάνοντας υπόψη την αλληλεπίδραση του περιβάλλοντα χώρου, τις ανάγκες των κατοίκων, και την δυναμική του χώρου, φαίνεται ότι με τις κατάλληλες επεμβάσεις το πάρκο θα μπορέσει να λειτουργήσει θετικά για τους ανθρώπους της περιοχής του. Μεγάλες προκλήσεις αποτελεί ο προβληματικός «διάλογος» του πάρκου από έξω προς τα μέσα, η αξιοποίηση του βόρειου τμήματος και η ζωντάνια στο κεντρο του πάρκου.

Εικόνα 48 | Υφιστάμενη κάτοψη πάρκου Κατσάλη. Πηγή: ΔΠΜΣ Αρχιτεκτονική Τοπίου, 2016

Εικόνα 49 | Εφαρμογή του Πάκουα στην κάτοψη της υφιστάμενης κατάστασης του πάρκου Κατσάλη. Πηγή: ΔΠΜΣ Αρχιτεκτονική Τοπίου, 2016

Προκειμένου να αναγνώσουμε εάν υπάρχουν υφιστάμενες ενεργοποιημένες ενεργειακές ποιότητες, τοποθετούμε το Πάκουα του «Φενκ Σουι του Παρόντος Χρόνου» στο κέντρο του χώρου. Παρατηρούμε ότι στο **Δελφίνι, στο Νότο**, βρίσκεται το μικρό τμήμα του πάρκου στο οποίο αρέσει στα μικρά παιδιά να παίζουν. **Οι ενέργειες δηλαδή ζωντάνιας και χαράς του Δελφινιού που «λούζουν» την περιοχή αυτή και της δίνουν χαρακτήρα, λειτουργούν ευεγερτικά για τη χρήση αυτή.**

Ακόμα, παρατηρούμε ότι στον τομέα του Λιονταριού βρίσκεται μια βασική είσοδος στο πάρκο, με σκάλα, συμβάλλοντας στην αίσθηση της ασφάλειας λόγω της προστατευτικής ενέργειας του Λιονταριού.

Οι υπολοιπες ενεργειακές κατευθύνσεις είναι **ανενεργές**, όπως άλλωστε και τα αντίστοιχα τμήματα του πάρκου, τα οποία δεν χρησιμοποιούνται.

Στάδιο τρίτο: Σύνοψη

των κυριότερων στόχων-προοπτικών

Για του στόχους της πρότασης ανάπλασης, δόθηκε προτεραιότητα από τους μελετητές στην εισαγωγή λειτουργιών στο πάρκο, έτσι ώστε ο επισκέπτης κάθε ηλικίας να μπορέσει να βρει έναν οικείο χώρο που να εκφραστεί και να ικανοποιήσει τις ανάγκες του. Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός αυτό και τα πρώτα δυο στάδια, επιλέχθηκαν τρεις βασικές λειτουργικές αναγκαιότητες :

- _1.Δυνατότητα συλλογικών δραστηριοτήτων**
- _2.Διαμόρφωση χώρου ηρεμίας**
- _3.Χρήση του πάρκου από μικρά παιδιά και τους γονείς τους**

Στάδιο τέταρτο: Δράση

για λειτουργική επίλυση με τις ποιότητες του «Φενκ Σουι του Παρόντος Χρόνου»

Η πρόταση ανάπλασης του πάρκου έγινε από τη μεταπτυχιακή φοιτητική ομάδα Καλάθια Γ. και Χαραλάμπους Φ. (εικόνα 50), σύμφωνα με τους επιθυμητούς στόχους και την ανάλυση. Οι προσβάσεις, οι κινήσεις στο χώρο και η αρχιτεκτονική του πάρκου διαμορφώνονται με σύγχρονη σχεδιαστική

λογική αρχιτεκτονικής τοπίου και χρήση σύγχρονων υλικών. Οι υφιστάμενες φυτεύσεις έχουν κατά το πλείστον διατηρηθεί, ενώ προστίθενται νέες, δενδρώδεις, θαμνώδεις, χαμηλού ύψους αγρωστώδεις και ανθοφόρες. Τα υψομετρικά επίπεδα , τα υλικά δαπέδων και οι φυτεύσεις εναλλάσσονται μεταξύ τους, προσδίδοντας σχεδιαστικό ενδιαφέρον και ενώνοντας τις λειτουργικές ενότητες και το χαρακτήρα του προτεινόμενου πάρκου.

Οι τρεις στόχοι της ανάπλασης ,εφαρμόστηκαν ως ξεχωριστές λειτουργικές ενότητες όπου η κάθε μία έχει τη δική της έκταση:

_Δημιουργία υπαίθριου αμφιθέατρου για δυνατότητα συλλογικών δραστηριοτήτων,

_Δημιουργία παιδικής χαράς για χρήση του πάρκου από (συνοδευόμενα) μικρά παιδιά και

_Φυσική έκταση για περίπατο, όσο το δυνατόν απομονωμένος από θορύβους

Με λεξιλόγιο του “Φενκ Σουι του Παρόντος Χρόνου”, τα συμβολικά Ζώα που θα ευνοήσουν τους κύριους στόχους είναι:

_Το Φτερωτό Φίδι στην έκταση συλλογικών δραστηριοτήτων,

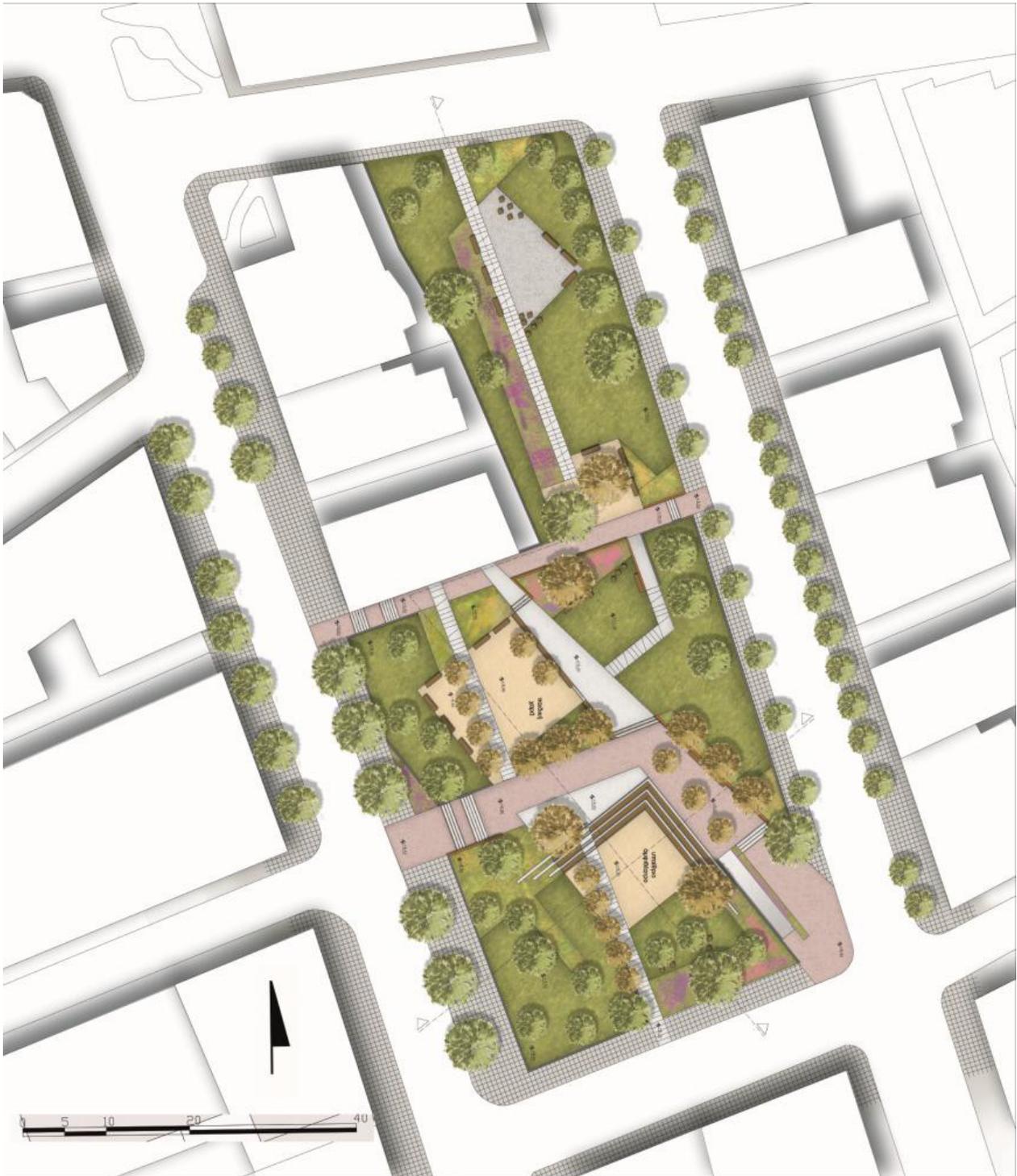
_Το Δελφίνι στην παιδική χαρά και

_Ο Φτερωτός Δράκος στον φυσικό χώρο - ησυχαστήριο.

Καθώς ο χώρος μελέτης χωρίζεται σε δύο λειτουργικές-αντιληπτικές ενότητες, από ένα Πάκουα του «Φενκ Σουι του Παρόντος Χρόνου» τοποθετείται στο κέντρο τους, προκειμένου να μελετήσουμε και να αξιολογήσουμε την πρόταση αρχιτεκτονικής τοπίου υπο το πρίσμα του (εικόνα 51)..

Στην **πρώτη χωρική ενότητα** παρατηρούμε τις προτεινόμενες λειτουργίες και πως αυτές συνδέονται, ή όχι, με τους τομείς των συμβολικών ζώων.

Στο κέντρο, προβλέπεται **ανοιχτός χώρος-πλατεία**, με σκληρό υλικό, η «καρδιά» του πάρκου , όπου ενώνονται όλες οι διαδρομές-διαφορετικές λειτουργίες, ο χώρος διαπλάτνεται, αποτελώντας παράλληλα και τον χώρο εισόδου στο υπαίθριο αμφιθέατρο. **Είναι ιδανικό το ότι η περιοχή αυτή ενθαρρύνεται με τις ενέργειες του Φτερωτού Φιδιού**, οι οποίες ευνοούν την λειτουργία που

Εικόνα 50 | Κάτοψη Πάρκου Κατσάλη, πρόταση ανάπλασης Πηγή: Καλάθια Γ. & Χαραλάμπους Φ., ΔΠΜΣ Αρχιτεκτονική Τόπιου ΑΠΘ, 2016

επιθυμούμε να εισάγουμε: η συγκέντρωση για συλλογική δραστηριότητα.

Το μεγάλο κυρίαρχο δέντρο του πάρκου, όπως αυτό προτάθηκε να χωροθετηθεί, βρίσκεται στο κέντρο και στον τομέα του Ταύρου, δυτικά, και αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο της οργάνωση της πλατείας. Οι

ενέργειες του Ταύρου ενεργοποιούνται από την παρουσία του κυρίαρχου δέντρου, καθώς και από το γεγονός ότι το τμήμα αυτό του κεντρικού χώρου βρίσκεται σε διαφορετικό επίπεδο (ψηλότερο).

Συνεπώς, ο πρώτος στόχος που η προτεινόμενη λειτουργική οργάνωση με

Εικόνα 51 | Εφαρμογή του Πάκουα του «Φενκ Σουι του Παρόντα Χρόνου» στην πρόταση ανάπλασης του πάρκου Κατσάλη Πηγή: Καλάθια Γ. & Χαραλάμπους Φ, ΔΠΜΣ Αρχιτεκτονική Τοπίου, 2016 και ίδια επεξεργασία

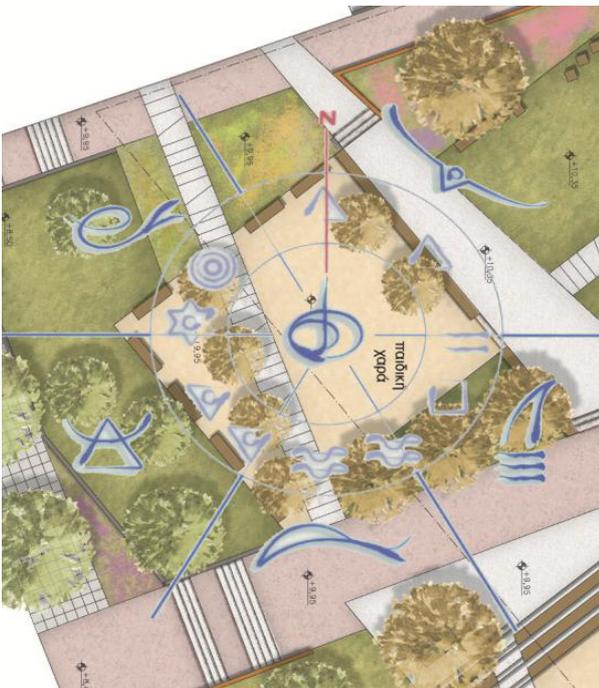
την δημιουργία πλατείας και υπαίθριου αμφιθεάτρου θέλει να πετύχει, είναι και σε ενεργειακή αρμονία με το «Φενκ Σουι του Παρόντος Χρόνου», καθώς το συμβολικό Ζώο του Φτερωτού Φιδιού ευνοεί και ενεργοποιεί τις συλλογικές δραστηριότητες των ανθρώπων.

Η παιδική χαρά που ανταποκρίνεται στο δεύτερο στόχο, στο παιχνίδι των παιδιών, έχει σχεδιαστεί από τις μελετήτριες στο τομέα του Φτερωτού Δράκου. Η λειτουργία αυτή δεν ανταποκρίνεται στις φιλησυχες και γαλήνιες ενέργειες του Φτερωτού Δράκου: η παιδική χαρά έχει ανάγκη τις χαρά και την ζωνρότητα

του Δελφινιού για να μπορέσει να αποτελέσει ένα ζωντανό, οικείο και χαρούμενο χώρο που θα προσκαλέσει το παιδί, θρέφοντας του με τις ενέργειες που αυτό χρειάζεται. Για το λόγο αυτό, θα γίνει προσπάθεια να καλέσουμε το Δελφίνι στον χώρο της παιδικής χαράς, εφαρμόζοντας σε αυτήν μόνο το Πάκουα του «Φενκ Σουι του Παρόντος Χρόνου», σε ένα δευτερο επίπεδο δράσης, το οποίο διατηρεί την ίδια ισχύ με το πρώτο επίπεδο (εικόνα 52).

Στον χώρο της προτεινόμενης παιδικής χαράς, παρατηρούμε ότι το κυρίαρχο συμβολικό Ζώο που θέλουμε να ενεργοποιήσουμε, το Δελφίνι, βρίσκεται στο Νότο, καταλαμβάνοντας στην είσοδο της παιδικής χαράς από την κεντρική διαδρομή καθώς και τμήμα του ανοιχτού χώρου τις παιδικής χαράς.

Συνεπώς, στο τομέα αυτό, το «Φενκ Σουι του Παρόντος Χρόνου» έρχεται να εμπλουτίσει την υφιστάμενη μελέτη, προτείνοντας τοπικές χωρικές συμπληρώσεις - επεμβάσεις οι οποίες είναι συμβατές με τις ενεργειακές ποιότητες του Δελφινιού. Τέτοιες μπορούν να είναι για παράδειγμα:

Εικόνα 52 | Εφαρμογή του Πάκουα του “Φενκ Σουι του Παρόντα Χρόνου” σε 2ο επίπεδο δράσης
Πηγή: Καλάθια Γ. & Χαραλάμπους Φ., ΔΠΜΣ Αρχιτεκτονική Τοπίου, 2016 και ίδια επεξεργασία

_ένα στοιχείο νερού, όπως μια βρύση, ή ένα σιντριβάνι.

_παιδικά υπαίθρια παιχνίδια με στοιχείο κίνησης, κυματισμού

_χρήση υλικών, μορφών, χρωμάτων, ακουσμάτων, φυτεύσεων σε παλμική ανταπόκριση με το στοιχείο του Δελφινιού (βλ. κεφάλαιο 3.3. – Δημιουργικές παλέτες).

Επιπροσθέτως, αναλύοντας τον χώρο της παιδικής χαράς μέσα από το Πάκουα, δημιουργούνται επιπλέον σκέψεις - εμπνεύσεις - παρατηρήσεις και στους άλλους τομείς των συμβολικών Ζώων, που θα μπορούσαν να προταθούν για την αντιληπτική και αισθητική αναβάθμιση του χώρου, όπως για παράδειγμα:

_Στο βόρειο τμήμα, στο τομέα του Αετού, η μελέτη προτείνει καθιστικά, ως θέση εποπτείας των παιδιών από τους γονείς τους, λειτουργία σε πλήρη ανταπόκριση με τις ενέργειες ελέγχου και θετικής όρασης του Αετού.

_Το Δυτικό τμήμα της παιδικής χαράς, έχει σχεδιαστεί ως ένας χώρος ο οποίος απευθύνεται στους ανθρώπους που αξιοποιούν την λειτουργία της παιδικής χαράς, ωστόσο επιθυμούν να μην βρίσκονται σε άμεση επαφή με αυτήν. Τέτοιοι χρήστες θα μπορούσαν να είναι για παράδειγμα οι γονείς ή οι παππούδες που συνοδεύουν παιδιά, ωστόσο οι ίδιοι επιθυμούν την ηρεμία. Ο τομέας του Φτερωτού δράκου που ανταποκρίνεται στον υπο-χώρο αυτό της παιδικής χαράς λειτουργεί πολύ ευεργετικά για τους χρήστες με αυτές τις ανάγκες.

_Ο τομέας του Ταύρου διαθέτει περισσότερα καθιστικά και μια πρόταση που μπορεί να τον ενθαρρύνει είναι κάποια από αυτά να είναι σταθερά τραπεζοκαθίσματα, όπου συνοδοί και παιδιά θα μπορούν να γευματίζουν και να συναναστρέφονται γύρω από τη λειτουργία του φαγητού. Η λειτουργία του γεύματος, μπορεί να συμπληρωθεί με την διαμόρφωση του υφιστάμενου πράσινου χώρου σε ένα μικρό κήπο, ο οποίος να αγκαλιάζει τον χώρο αυτό. Μάλιστα τα τραπεζοκαθίσματα θα μπορούσαν να επεκτείνονται και μέσα σε αυτό τον «κήπο», με έδαφος τον ίδιο

το χλοοτάπητα. Με αυτές τις παρεμβάσεις που ενεργοποιούν τον Ταύρο, οι χρήστες θα «θραφούν» από τη Γη και από τις ενδυναμωτικές της ενέργειες, πολύτιμες για να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα και οι δύσκολες καταστάσεις της ζωής.

Την εξυπηρέτηση του τρίτου στόχου, την δημιουργία ενός απόμερου και ήσυχου χώρου για τους χρήστες που τον έχουν ανάγκη μέσα σε αυτό το πολύβουο αστικό περιβάλλον και έντονων συχνοτήτων τρόπου ζωής, επιλέχθηκε από τις μελετήτριες να καλύψει η περιοχή της δεύτερης αντιληπτικής ενότητας, το Βόρειο τμήμα του πάρκου. Προκειμένου το τμήμα αυτό να μπορέσει να φιλοξενήσει ενέργειες που σχετίζονται με την πνευματική γαλήνη, την διαύγεια, την πνευματικότητα, την δημιουργία, ώστε αυτές να «θρέψουν» την ψυχή των ανθρώπων που βρίσκονται μέσα σε αυτό τον χώρο, **θα πρέπει να ισχυροποιηθεί η παρουσία του Φτερωτού Δράκου.**

Εφαρμόζοντας το Πάκουα στην δεύτερη αντιληπτική ενότητα, παρατηρούμε ότι ο τομέας του Φτερωτού Δράκου αναπτύσσεται Βορειο-Δυτικά (εικόνα 53). Ο χώρος αυτός περιλαμβάνει την είσοδο στο πάρκο από το βόρειο οδικό δίκτυο και είναι ορατός από έξω προς τα μέσα, καθώς βρίσκεται στο επίπεδο του δρόμου. Λειτουργεί θετικά το γεγονός ότι ο χώρος είναι φυσικά σκιασμένος, είτε από το κτίριο της πολυκατοικίας, είτε από τα υφιστάμενα δέντρα, καθώς η σκιά δημιουργεί συνθήκες άνεσης για στάση και ξεκούραση. Ακόμα, ο τομέας αυτός περιλαμβάνει διαμορφωμένο χώρο με σκληρό υλικό και καθιστικά, λειτουργία καθοριστική για την ενεργοποίηση των ποιοτήτων του Φτερωτού Δράκου.

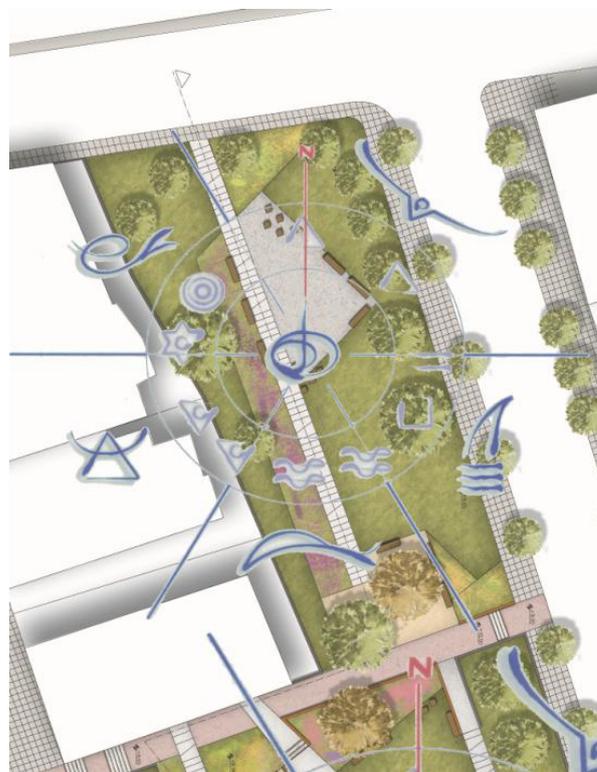
Στην περιοχή αυτή, θα μπορούσε ο Φτερωτός Δράκος να ενισχύσει την παρουσία του ενδεικτικά με τους εξής τρόπους:

_Εισαγωγή στοιχείου τέχνης με επιλογή μορφής, υλικού, χρώματος που ανταποκρίνεται ενεργειακά στον Φτερωτό Δράκο (βλ. κεφάλαιο 3.3. – Δημιουργικές παλέτες), με σκοπό να προσκαλέσει την είσοδο του πάρκου από την πλευρά αυτή,

και να σηματοδοτήσει τον χαρακτήρα της χωρικής αυτής ενότητας. Η παρουσία της τέχνης ενθαρρύνει τις δημιουργικές ενέργειες του Φτερωτού Δράκου και την αφύπνιση του μυαλού προς δημιουργικές σκέψεις.

_Εισαγωγή φυτικών ειδών που ανταποκρίνονται παλμικά στο Φτερωτό Δράκο (βλ. κεφάλαιο 3.3. – Δημιουργικές παλέτες)

_Ο εξοπλισμός και τα καθιστικά με επιλογή μορφής, υλικού, χρώματος που ανταποκρίνεται ενεργειακά στον Φτερωτό Δράκο (βλ. κεφάλαιο 3.3. – Δημιουργικές παλέτες).

Εικόνα 53 | Εφαρμογή του Πάκουα του “Φενκ Σουι του Παρόντα Χρόνου” στην 2η αντιληπτική ενότητα Πηγή: Καλάθια Γ. & Χαραλάμπους Φ, ΔΠΜΣ Αρχιτεκτονική Τοπίου, 2016 και ίδια επεξεργασία

Συμπερασματα

Στην εποχή μας, γίνεται ολοένα περισσότερο δημοφιλές ένα καταναλωτικό πρότυπο ζωής, το οποίο υποστηρίζεται και από τους αλματώδεις ρυθμούς ανάπτυξης και εξάπλωσης της τεχνολογίας και της πληροφορίας. Ιδιαίτερα οι κάτοικοι των πόλεων, ζουν μια **έντονη και καθημερινή σύγχυση**, όπου μέσα από αυτήν, αναδεικνύεται η έμφυτη ανθρώπινη ανάγκη για προσωπική ταυτότητα και πνευματική εξέλιξη.

Οι αστικοί υπαίθριοι χώροι έχουν την δυνατότητα και οφείλουν να παίξουν σημαντικό ρόλο στην βελτίωση της ανθρώπινης ζωής. Μπορούν να αποτελέσουν ζωντανούς χώρους οι οποίοι να προσφέρουν, αφενός στον κάτοικο της πόλης ουσιαστικές λειτουργίες και αξίες που έχει ανάγκη όπως την ψυχαγωγία, την ηρεμία, την έμπνευση, την θετική ψυχολογία, και αφετέρου οξυγόνο και υγεία στο επιβαρυσμένο περιβάλλον της πόλης.

Σε αυτό το πλαίσιο, οι αρχιτέκτονες τοπίου και οι οικολόγοι σε συνδυασμό με κοινωνικούς επιστήμονες-ερευνητές έχουν ξεκινήσει τις τελευταίες δεκαετίες να επαναπροσδιορίζουν τον τρόπο με τον οποίο ο αστικός υπαίθριος χώρος οφείλει να προσεγγίζεται, εννοιολογικά και σχεδιαστικά, με στόχο να μπορέσει ακολουθήσει τις σύγχρονες κοινωνικοπολιτικές συνθήκες και να ανταποκριθεί με τον βέλτιστο τρόπο στις ανάγκες των χρηστών του.

Ο σχεδιασμός του αστικού χώρου καλείται να λάβει υπόψη του και να ικανοποιήσει ένα μεγάλο αριθμό παραγόντων καθώς και την αλληλεπίδραση μεταξύ τους, προκειμένου να μπορέσει να έχει ένα ουσιαστικό ρόλο στην βελτίωση της ποιότητας ζωής των ανθρώπων. Η αρχιτεκτονική τοπίου τις τελευταίες δεκαετίες έχει στραφεί στην οικολογία και την βιωσιμότητα. Ωστόσο καθώς αξίες, όπως η βιωματική εμπειρία του χρήστη, η ψυχολογία του χώρου και η αισθητική είναι ζωτικής σημασίας και διαχρονικά επίκαιρο ζητούμενο στον αστικό χώρο, γίνεται ολοένα

πιο δημοφιλής μια ολιστική προσέγγιση στην αρχιτεκτονική, διευρύνοντας τις δυνατότητες επέμβασης στον αστικό περιβάλλον.

Το Φενκ Σουι είναι μια αρχαία κινέζικη γνώση και μέθοδος ανάγνωσης του χώρου, η οποία βασίζεται στην αρμονική σχέση του ανθρώπου με τις ενέργειες της φύσης και του περιβάλλοντος στο οποίο ζει. Υποστηρίζει ότι μέσω της παρατήρησης, αναγνώρισης, αποδοχής, διατήρησης ή επαναφοράς της δυναμικής των φυσικών ενεργειών ενός χώρου, το ανθρώπινο πνεύμα θα θραφεί και θα ενδυναμώσει, σε μια πορεία προς την προσωπική ολοκλήρωση και την ουσιαστική ευτυχία.

Η έρευνα γύρω από τις εφαρμογές του Φενκ Σουι στην Κίνα και σε διαφορετικούς πολιτισμούς του κόσμου, υπο το πρίσμα επιστημών και παραεπιστημών όπως η Γεωβιολογία, η Χρονοβιολογία, η Βιοενέργεια, η Αστροφυσική η Τελλουρολογία, συντέλεσε στην επικαιροποίηση του παραδοσιακού Φενκ Σουι, ώστε αυτό να ανταποκρίνεται στην σημερινή ενεργειακή πραγματικότητα: το «Φενκ Σουι του Παρόντος Χρόνου». Η Ακαδημία του «Φενκ Σουι του Παρόντος Χρόνου» (FSTP Academy) οργάνωσε την γνώση σε μια μεθοδολογία εφαρμογής η οποία είναι διαθέσιμη σε όποιον από εμάς επιθυμεί να εμπλουτίσει το σχεδιασμό του με αυτή τη διαχρονική σοφία λειτουργικής αρμονίας και αισθητικής.

Ο αρχιτεκτονικός σχεδιασμός σύμφωνα με τις αρχές του «Φενκ Σουι του Παρόντος Χρόνου», ανταποκρίνεται στο πλαίσιο της ολιστικής προσέγγισης σχεδιασμού, καθώς η φιλοσοφία και η μεθοδολογία του υποστηρίζει την λειτουργική δημιουργία χώρου με περιβαλλοντική ευαισθησία, στοχεύοντας να δημιουργήσει παράλληλα μια ευεργετική βιωματική εμπειρία στον άνθρωπο χρήστη.

Ο αρχιτέκτονας τοπίου έχει τη δυνατότητα να ενσωματώσει τη γνώση του «Φενκ Σουι του Παρόντος Χρόνου» στην προσωπική του δημιουργική διεργασία εμπλουτίζοντας τον τρόπο σκέψης του και ανοίγοντας μια νέα οπτική στον αρχιτεκτονικό σχεδιασμό οι οποία στοχεύει στην αρμονία της μορφής αλλά και του πνεύματος.

ARISTOTLE UNIVERSITY OF THESSALONIKI
FACULTY OF TECHNOLOGY-SCHOOL OF ARCHITECTURE - FACULTY OF AGRICULTURE

POSTGRADUATE STUDIES
LANDSCAPE ARCHITECTURE

The «Feng Shui of Present Time»
in design
of urban public spaces

POSTGRADUATE THESIS

Kalathia Georgia
Architect

SUPERVISOR: **Tratsela Maria**
EXPERT ADVISORS: Corine Mermillod & Liana Vagianou

THESSALONIKI 2017

Summary

In our present years, it is becoming more and more popular a consuming way of life, that it is supported by intense development and spread of technology and information. Especially the residents of a city, are living a constantly everyday confusion. Through this confusion thought, rises the basic human need for **identity, purpose in life and personal development**.

The urban public spaces have the potential, and they must, play an important role in improving the human life. They can be living spaces which offer at the city resident functions and values that he needs, like entertainment, peace, inspiration, positive energy, expression, plus oxygen and health.

In this context, the last decades landscape architects and ecologists with social scientists-researchers have begun to redefine the way that public space has to be approached, by concept and design, with aim the ability to follow and correspond the modern socio-political conditions and human needs.

Public space design has to take into account and satisfy a variety of factors and their interaction, rather than playing an essential role in improving human quality of life. The last decades, landscape architecture has focused its interest in ecology, environmental design and sustainability. However, it is an holistic approach that will broaden and expand the intervention possibilities in a public space, because also the personal experience and emotions, the positive psychology of the space and the aesthetics is a timeless human request.

Feng Shui is an ancient Chinese knowledge and spatial analysis method, that based on harmonious human-nature relationship. Claims that through observation, recognition, conservation or restoration of space natural energies dynamics, the human spirit will feed and strengthen, towards a personal completion and essential happiness.

The research about Feng Shui applications in China and in different countries and cultures, in light of sciences and pseudo-sci-

ences as Geobiology, Chronobiology, Bioenergy, Astrophysics, Tellurology, lead to an update of the ancient traditional Feng Shui, as it could correspond in today's energetic reality, in “Feng Shui of Present Time”. The “Feng Shui of Present Time Academy” (FSTP Academy), is organizing this knowledge, providing a methodology, applicable from any designer wants to enrich his design proposals with this timeless wisdom of functional harmony and aesthetics.

Architectural design according to “Feng Shui of Present Time” principles, correspond at holistic approach design, as its philosophy and practical methodology supports the functional space creation with environmental sensibility, aiming at the same time in creating a beneficial personal experience at the user of the space.

The landscape architect has the key in order to integrate “Feng Shui of Present Time” knowledge in his personal creative process. This will enrich his way of thinking and will open a new perspective in architectural design, which aims at form and spirit harmony.

Βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσση Βιβλιογραφία

- Ανανιάδου-Τζιμποπούλου, Μ. (1992) *Αρχιτεκτονική τοπίου Σχεδιασμός Αστικών Χώρων*. Θεσσαλονίκη Εκδόσεις Ζήτη σελ 7
- Combrich, E. (2009) *Η Μικρή ιστορία του κόσμου*, Αθήνα: εκδόσεις πατακη, Δεκατη εκδοση , μετάφραση Ελ.Καμηλάρη
- Τσαλικίδης, Ι. - Μπακιρτζή, Ο. (2014) *Τοπία και κήποι των ανθρώπων*. Θεσσαλονίκη: εκδόσεις επίκεντρο
- Τσιπήςρας Κ.,Θ. (2005) *Οικολογική Αρχιτεκτονική* Εκδόσεις Κέδρος σελ109
- Τσουκαλά, Κ., (2006) *Παιδική Αστική Εντοπία*, Αθήνα: Εκδόσεις τυπωθήτω

Ξενόγλωσση βιβλιογραφία- Άρθρα

- Antrop M., (2005) *From holistic landscape synthesis to transdisciplinary landscape management*. Geography Department, Ghent University
- Barlow-Rogers, E. (2001) *Landscape Design: A cultural and Architectural History*, New York: Harry N.Abrams Inc.,Publishers
- Botequilha Leitao A, Ahern J. (2002) *Applying landscape ecological concepts and metrics in sustainable landscape planning*. Landscape Urban Plan 59: 65–93
- Bruun, O. & Kalland, A. (Eds.) (1995) *Asian Perception of Nature: A Critical Approach*. London, Curzon Press, pp.173-188
- Capra, F., (1975) *The Tao of Physics*. London, Wildwood House
- Chen, B. (2008) *A Comparative Study on the Feng Shui Village Landscape and Feng Shui Trees in East Asia -A Case Study of Ryukyu and Sakishima Islands*, University of Ryukyus Sci. Bull. Fac. Agriculture.
- Chen, X.,Wu, J. (2009) *Sustainable landscape architecture: implications of the Chinese philosophy of 'unity of man with nature' and beyond*, **Article in Landscape Ecology** · October 2009 Springer Science+ Business Media B.V.
- Cheng, Ji.(1988) *The Craft of Gardens*. Translated by Alison Hardie.New Haven: Yale University Press
- Chiou, S., Krishnamurti, R. (1997) *Unraveling Feng Shui*, Environment and Planning B: Planning and Design, Vol. 24
- Choi, C.J., (1991) *Fengshui: Philosophy of Korea*. Mineumsa, Seoul
- Coggins, C., (2003) *The Tiger and the Pangolin-Nature, Culture, and Conservation in China*, Honolulu: University of Hawaii Press
- Cresswell T. (2009). *Place*. In *Kitchin R, Thrift N*, International Encyclopedia of Human Geography, Volume 8, Oxford: Elsevier
- Cunningham, A. & Jardine, N. (eds.),(1990) *Romanticism and the Sciences*, Cambridge University Press
- Didier, D., Dufour,S. (2013) *My first steps in Telluro-logy*, Mercia du Lac Editions
- Didier, D.,Mermillod C&J-F. (2008) *The Five Keys of Feng Shui for new living spaces* ,Mercia du Lac Editions
- Didier, D.,Mermillod C&J-F. (2011) *Feng Shui & jardines de luces* ,Mercia du Lac Editions
- Eitel, E. J. (1993). *Feng-shui: The science of sacred landscape in old China*. Synergetic Press

- Entrikin, N. (1976). *Contemporary humanism in geography*. **Annals of the Association of American Geographer** 4
- Erdogan, E., Erdogan H., (2014) *FengShui Paradigm as Philosophy of Sustainable Design*, **World Academy of Science, Engineering and Technology International Journal of Social, Behavioral, Educational, Economic, Business and Industrial Engineering** Vol:8, No:10
- Feng, C., & Fan, Y. (2007). *The classical gardens of Suzhou: Suzhou gu dian yuan lin*. Beijing: New World Press
- Feng, S. & Xu, K. (2012). *The elaboration of five “perspectives”: Application to traditional landscape idea in modern landscape design*. **Applied Mechanics and Materials**, pp. 226-228
- Feuchtwang, S.D.R. (1974) . *An anthropological Analysis of Chinese Geomancy*. Vientiane, Laos, Vithagna
- He, X., Luo, J., (1995) *History of Chinese Feng Shui*. Shanghai: Shanghai Arts and Literature Press
- Hong, S.K., (2001) *Factors affecting landscape changes in central Korea: Cultural disturbance of the forested landscape systems*. In: van der D Zee, Zonneveld IS (eds) *Landscape ecology applied in land evaluation, development and conservation: Some worldwide selected examples*. ITC, The Netherlands
- Hong, S.K., Jong, I.J., Wu, J.,(2006). *Fengshui theory in urban landscape planning* Springer Science + Business Media, LLC 2006 Urban Ecosyst
- Huang, J. (2008). *Modern design application of Chinese traditional gardening theory of “man living harmony with nature.” 9th International Conference on Computer-Aided Industrial Design and Conceptual Design*
- Hwangbo, A.B. (1999) *In Search of Alternative Traditions in Architecture: a Cross – Cultural Interdisciplinary Study* . PhD Thesis in Architecture, University of Sheffield
- Jia, L., Zhao, D. (2012). *A reference research on the local traditional garden art for the regional landscape*. **Applied Mechanics and Materials**
- Keswick, M., Jencks, C., Hardie, A.,(2003) *The Chinese garden: History, art, and architecture*, Cambridge, Mass: Harvard University Press
- Lee, Sang-Hae (1986) *Feng Shui: Its Context and Meaning*. PhD Thesis, Cornell University.
- Liu, T., Qiu, M. (2012). *Classical gardens in China*. New York: Better Link Press
- Lou, Q. (2011). *Chinese gardens*. Cambridge: Cambridge University Press
- Love, J.J. (2008). *Magnetic monitoring of Earth and space*. **Physics Today**, February: 31–37
- Lowrie, W. , (2007). *Fundamentals of Geophysics*. London: Cambridge University Press
- Mak, M. , Thomas N.G. (2007) *Feng Shui An Alternative Framework for Complexity in Design*, **CIB World Building Congress**
- Mak ,M., S. Thomas N.G. (2009) *A Chinese approach to integrated design*, **Future Trends in Architectural Management, Taiwan: International Symposium CIB-W096**
- Mak,M. So, A. (2009) *Research in Scientific Feng Shui and the Built Environment*, Hong Cong: City University of Hong Kong Press
- McHarg,I. (1969) *Design with Nature*, New York:Natural History Press
- Michell, J., (1973). *Forward to the second edition of Feng-shui*. Eitel, E1J. Feng-shui. Kingston Press
- Moore, C.W., Mitchell, W.J., Turnbull. W.,(2000) *The poetics of Gardens*, London: The MIT Press
- Olwig, K.R., (2002) *Landscape, nature, and the body politic: from Britain’s renaissance to America’s new world*. University of Wisconsin Press, Madison
- Palmer, M. (1997). *Yin &Yang: Understanding the Chinese philosophy of opposites and how to apply it to your everyday life*. London: Judy Piatkus
- Phillip F. Cramer, (1998) *Deep Environmental Politics: The Role of Radical Environmentalism*. Crafting American Environmental Policy

- Ren, H. (2000). *FengShui and Chinese Traditional Domestic Architecture*. Master of Science, University of Cincinnati
- Sun, X. (1994). *The city should be rich in the pleasure of wild nature – a traditional aesthetic concept of China for urban planning*, Ekistics
- Szilagyi, K., (2014) *The Impact of Chinese Culture on European Landscape Design*. Corvinus University of Budapest, Department of Garden and Open Space Design
- Tan, R. & Van Eck, E. (2014) *A Holistic Approach Towards Architecture*, interviewed by Kavitha Varathan and Michael Maminski
- Too, L. (1997) *The Complete Illustrated Guide to FengShui*. Shaftesbury, Great Britain: Element Books Inc. Virginia Polytechnic Institute and State University, Blacksburg.
- Tregear, M. (1980): *Chinese Art*, Oxford University Press
- Tsu, F. Y. (1988). *Landscape design in Chinese gardens*. New York: McGraw-Hill Book Co
- Tuan, Y. F. (1990). *Topophilia: A study of environmental perception, attitudes, and values*. New York: Columbia University Press
- Wang, A. (1995). *System thinking and Modern design*. Beijing: China Architecture & Building Press.
- Xu, P., (1990). *Feng-shui: A Model for Landscape Analysis*. Ph. D. dissertation, Harvard University, Massachusetts
- Xu, Y., Burley, J., Machemer, P., Allen, A. (2016) *A Dimensional Comparison between Classical Chinese Gardens and Modern Chinese Gardens*, School of Planning, Design and Construction Michigan State University, Volume 12.
- Yang W., (2012) *A Comprehension of Feng-shui and Its Relevance to Landscape Architecture*, Swedish University of Agricultural Sciences Faculty of Landscape Planning, Horticulture and Agricultural Sciences Department of Landscape Architecture
- Yoon, H. K. (1982). *Environmental determinism and geomancy: two cultures, two concepts*. GeoJournal 6.1
- Yu, K. (1994). *Landscape into Places: Feng - Shui Model of Place Making and Some Cross-cultural Comparisons*. Council of Educator's – **Landscape Architecture Annual Conference**
- Yu, K. (2000), *The ideal landscapes-the meanings of Feng-shui*. Beijing: The Commercial Press
- Yu, W., Kang, T., (2014) *Geographical Thought in Chinese Garden*. **Journal of the Korean Institute of Traditional Landscape Architecture** 32
- Yu, W. Kang, T., (2014) *From Landscaping Techniques to Study the Feng Shui Geographical Thought in Chinese Garden*, Journal of the Korean Institute of Traditional Landscape Architecture Dept. of Landscape Architecture, Graduate School, Gyeongju Campus, Dongguk University
- Zhou, W. (2005). *A comparative study on Chinese and Western classical garden arts*. Canadian Social Science

προσωπικό ηλεκτρονικό αρχείο

- Mermillod J-F & Βαγιανού, Λ. (μεταφρ.), (2014) Ακαδημαϊκές σημειώσεις 'Φενκ Σουι του παρόντος Χρόνου' για αρχιτέκτονες, 4 κύκλοι επαγγελματικής εκπαίδευσης, Χανιά
- Βούτα, Ε., Εμμανουήλ, Ι, κ.α. (17 φοιτητές) (2016) Τεύχος κοινής ανάλυσης πάρκου Κατσάλη, Θεσσαλονίκη
- Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών - Τμήμα Μελετών του Δήμου Χανίων, Βαγιανού, Λ., (2016) φάκελος μελέτης ανάπλασης του Πάρκου επί της οδού Γιαμπουδάκη
- Καλάθια, Γ., & Χαλαράμπους, Φ., (2016) Μελέτη πρότασης ανάπλασης πάρκου Κατσάλη, ΔΠΜΣ Αρχιτεκτονική Τοπίου Α.Π.Θ,

Διαδικτυακές ιστοσελίδες

archdaily.com

asiaworldtour.wordpress.com

en.wikipedia.org

fengshuisociety.org.uk : The professional Register for UK and European FS Consultants

fstp.academy

iatronet.gr

iging.com

interaction-design.org

healthypeople.gov ODPHP Office of Disease Prevention and Health Promotion

howardchoy.wordpress.com : The Feng Shui Architect's blog

qigonginstitute.org : The Scientific Basis of Qigong and Energy Medicine

therapywave.eu : Μπακάλοβα , Ε. Βιοενέργεια και σύγχρονος άνθρωπος

yourdictionary.com/holistic

